

Naš športnik 2008

Danes, 18. decembra, ob 17. uri
v Kulturnem domu v Gorici

Goriški fotoklub Skupina 75
končno na svojem

gioielli - dragulji
malalan
VAŠA DRAGUJARNA
z vami od leta 1949
Narodna ul. 28 - Tel. 040.211.465 - Općine
www.malalan.com

81218

81218

977124 666007

Primorski dnevnik

Težave so zlasti politične narave

SANDOR TENCE

Demokratska stranka doživela zelo težke trenutke. Na eni strani problemi s korupcijo, na drugi strani hude politične težave, ki postavljajo pod vprašaj usodo stranke. O sodnih preiskavah, v katere so vpleteni zastopniki DS, je v tem trenutku težko potegniti črto, gotovo pa gre za afere, ki upravičeno vzne-mirajo člane in volilce stranke. Problem korupcije je očitno splošen problem, ki zadeva politiko, podjetnike in še marsikoga.

Zadnji škandali so nekoliko zasenčili politične težave demokratov, ki zavirajo razvoj stranke, kot si ga je zamisljal Walter Veltronij. DS se je rodila na valu velikega navdušenja in ljudske participacije, pričakovanja pa se dosej (še) niso uresničila. Namesto korenite prenove političnega kada smo doživelvi, da so na vodilnih položajih ostali eni in isti ljudje. Res je, da so bili izvoljeni na primarnih volitvah, res pa je tudi, da jih glavnina izhaja iz aparata nekdajnih strank. Mnogi od njih se obnašajo kot glasniki Marjetice ali Levih demokratov in če temu dodamo, da so se iz obeh strank ohranile struje in podstruje lahko sklepamo, kakšna zmeda vlada v Veltronijevi stranki.

Problem v problemu so odnosi z Antoniom Di Pietrom, ki je, bolj kot zavezniček, Veltronijev politični tekmelec. Na nedavnih volitvah v Abruci je leva sredina gladko izgubila, Di Pietro pa se predstavlja kot zmagovalec, ker je dobil skoraj toliko glasov, kot Veltronijeva stranka. V tem zavezništvu je res nekaj nena-ravnega.

DEŽELA - Zaščitni zakon za našo skupnost

Tondo podpisal dekret o vidni dvojezičnosti

Na seznamu ni tržaške pokrajine in Občine Ronke

ITALIJA - Sodnik potrdil izvršljivost odredbe o izklopu naprav

Eluana Englarbo najbrž umrla v videmski bolnišnici

MILAN, VIDEM - Pooblaščeni upravitelj videmske bolnišnice Città di Udine (na sliki) Claudio Riccobon je včeraj potrdil, da je njegova klinika pripravljena odklopiti naprave, ki

Eluano Englaro že skoraj 17 let umetno držijo pri življenu. Semkaj jo bodo iz Lecca verjetno prepeljali danes. Milanski sodnik je namreč včeraj potrdil, da je odredba, ki omogoča

Eluanino smrt, povsem izvršljiva, pa čeprav je minister za zdravstvo Sacconi v torek izdal direktivo, s katero je skušal odredbo ustaviti.

Na 2. strani

TRST - Predsednik Furlanije-Julijske krajine Renzo Tondo je podpisal odlok o izvajaju vidne dvojezičnosti v sklopu zaščitnega zakona za slovensko manjšino. Novico o podpisu je predsednik Dežeze včeraj sporočil svetniku Slovenske skupnosti Igorju Gabrovcu. Prvi odziv v slovenski manjšini na podpis odloka, ki še ni bil objavljen, so precej previdni.

Glede na predlog paritetnega odorda so s seznama izpadle tržaška in videmska pokrajinska uprava in Občine Ronke. Tondov odlok bo pravnomočen z objavo v Uradnem vestniku FJK.

Na 3. strani

SDGZ za projekt
Po Krasu z vespo

Na 4. strani

V Zgoniku velika
pozornost šolskim
poslopjem

Na 9. strani

Intervju: igralec in
pevec Brane Zavrišan

Na 15. strani

Goriški odbor staršev
iz slovenskega vrtca
vztraja z zahtevo
po samoupravi kuhinje

Na 16. strani

V treh dneh se je
trikrat ponesrečil,
včeraj smrtno

Na 16. strani

EVROPSKA UNIJA - Z veliko večino

EP potrdil podnebno energetski sveženj

STRASBOURG - Evropski poslanci so včeraj na plenarnem zasedanju v Strasbourgru z veliko večino potrdili podnebno-energetski sveženj, ki predvideva večjo rabo obnovljivih virov energije, zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov in povečanje energetske učinkovitosti. Unija naj bi v skladu s predlaganimi cilji do leta 2020 zmanjšala izpuste toplogrednih plinov za 20 odstotkov, povečala delež obnovljivih virov za 20 odstotkov ter izboljšala energetsko učinkovitost za 20 odstotkov.

Na 21. strani

OBČINA TRST
Skupno 1.218
dvojezičnih
izkaznic

TRST - V tržaški občini so v enem letu, od 12. decembra lani do 11. decembra letos, izdali skupno 1.218 dvojezičnih italijansko-slovenskih osebnih izkaznic. 1.032 je bilo papirnatih, izdanih v Uradu za Slovence v Ul. Giotto in v občinskih izpostavah na Općinah in na Proseku, 186 pa elektronskih, izdanih v občinskem uradu v Ul. Genova. Poleg papirnatih in elektronskih osebnih izkaznic so občinski uradi izdali še skupno 350 dvojezičnih anagrafskih dokumentov in potrdil.

Na 8. strani

Estetica orchidea

PONUDBA ZA JESEN in ZIMO:

3x MASAŽA ZA SPROSTITEV - 50 min
1x SCRUB TELESNA - 30 min
1x PEDICURE IN MANICURE
1x GLOBINSKO ČIŠČENJE IN NEGA OBRAZA

za samo 129 eur!

Od 15.11. do 31.12.08 20% popusta za vse!
Estetske usluge vam nudimo tudi na domu!

Za rezervacijo poklicite na št. 040 2171089

FERNETIČI, 3 - OB HOTELU FERNETTI, 200m PRED MEJO

KORUPCIJA - Škandal v mestu pod Vezuvom

V Neaplju trinajst aretacij Občinska uprava na robu krize

Med aretiranimi tudi dva občinska odbornika iz vrst Demokratske stranke

DEMOKRATI Veltroni: To nikakor ni moja stranka

RIM - »To ni moja stranka.« Walter Veltroni je takole gremko komentiral novice o sodnih preiskavah in škandalih, v katerih so vpleteni zastopniki Demokratske stranke. Z najhujšimi težavami se soočajo v Neaplju, nespodobudne novice za demokrate pa prihajajo tudi iz Abrucov, Toskane, Bazilikate in Sardinije. Na otoku bo vsekakor predsednik deželne vlade Renato Soru najbrž preklical svoj odstop, kar naj bi naredili v prihodnjih dneh. Veltroni resno razmišlja, da bi na »kriznih« območjih imenoval strankine izredne komisarje. Pri tem se omenja Neapelj in Kampanijo ter Abruce, kjer so demokrati na nedavnih deželnih volitvah doživeli hud poraz.

Predsednik je svojim najožnjim sodelavcem dejal, da zadnja dogajanja zahtevajo korenite korake za prenovitev Demokratske stranke. Ta prenovitev se mora začeti takoj, do izraza pa mora priti že pri oblikovanju kandidatnih list za spomladanske evropske volitve. Veltroni je ponovil, da polnoma zaupa sodstvu, v tem trenutku pa noče obsoditi nikogar, saj hoče podrobno proučiti posamezne primere.

Mnogi poslanci in senatorji DS so včeraj vsekakor pozvali predsednika, naj razbijte volilno zavezništvo z Antoniom Di Pietrom, ki je doslej samo škodilo Demokratski stranki.

NEAPELJ - Po naligu neapeljskega tožilstva so včeraj aretirali trinajst oseb, ki so vpletene v t.i. škandal Global service. Med aretiranimi sta tudi občinska odbornika iz vrst Demokratske stranke, katerima je županja Rosa Russo Iervolino takoj odvzela pooblastila. Med aretiranimi je tudi podjetnik Alfredo Romeo, medtem ko je tožilstvo zahtevalo aretacijo tudi dveh poslancev, in sicer Itala Bocchina in Renza Lusettija. Bocchino, sicer predstavnik Nacionalnega zaveznosti, je podpredsednik poslanske skupine Ljudstva svobode, Lusetti pa je član poslanske skupine Demokratske stranke.

Škandal in aretacije so močno zamajale neapeljsko mestno upravo, ki jo vodi županja Russo Iervolino. Včeraj zjutraj je izjavila, da ne razmišlja o odstopu, po popoldanskem srečanju z upravo in z vodstvom Demokratske stranke, kateri pripada, pa je dejala, da odstopa v teh pogojih ne izključuje. V tem primeru bi bile v Neaplju spomladni občinske volitve.

Afera Global service je vredna približno 400 milijonov evrov. Neapeljska uprava je hotela s sklepom občinskega odbora dati v zakup skupini podjetnikov številna pomembna javna dela. V ta namen je občinski odbor odobril sklep, korupcijski škandal pa je izbruhnil, preden bi Občina razpisala tozadovne javne dražbe. Politiki in upravitelji so dejansko osumljeni, da so prejeli podkupnine, preden bi Občina Neapelj dala v zakup javna dela. Tožilci naj bi imeli v rokah dokaze, da so se aretirani politiki in podjetnik Alfredo Romeo vnaprej sporazumeli, kdo bo na koncu dobil javna dela, za katera - kot rečeno - še ni bila sploh razpisana dražba.

Preiskava, ki je privedla do včerajnjega razpleta, je trajala več mesecov. Da se v Neaplju nekaj pripravlja, se je govorilo in pisalo že nekaj

PODGETNIK
ALFREDO ROMEO

dni, nihče pa ni pričakoval, da bodo na koncu aretirali kar trinajst oseb. Med njimi so politiki, podjetniki in odvetniki, ki so po mnenju sodnikov igrali neke vrste posredniško vlogo med politiko in podjetništvtvom.

Županja Russo Iervolino je izrazila veliko obžalovanje nad dogodki in, kot rečeno, napovedala, da razmišlja tudi o odstopu. O tem se je po telefonu pogovorila z Walterjem Veltronijem, ki ji je najavil izredno komisarsko upravo za Demokratsko stranko v Neaplju in v Kampaniji. V

NEAPELJSKA
ŽUPANJA ROSA
RUSSO IERVOLINO

afero se je posredno vključil tudi predsednik republike Giorgio Napolitano, ki je na včerajšnji otvoritvi letne konference italijanskim veleposlanikov podčrtal, da bi moral imeti politiki in upravitelji vedno pred seboj javno dobro in javne koristi.

Težavam, ki pestijo neapeljsko občinsko upravo, je treba dodati težave, s katerimi se sooča deželna vladna Kampanija, začenši z njenim predsednikom Antoniom Bassolinom. Tudi on je pred nekaj tedni razmišljjal o odstopu, potem pa si je premisli.

WHY NOT Za Prodija najbrž umik obtožnice

CATANZARO - Javno tožilstvo v Catanzaru je zaključilo preiskavo Why Not, ki jo je svoj čas uvedel in vodil javni tožilec Luigi De Magistris, dokler ga niso premestili v Neapelj. Preiskava, ki je bila v središču nedavnega spora med javnim tožilstvom iz Catanzara in Salerna, zadeva domnevno zlorabo evropskih finančnih sredstev, v njej pa je vpletenu kakih sto osumljencev. Ti bodo imeli zdaj 20 dni časa, da zahtevajo, naj jih preiskovalci zaslišijo. Kaže, da bo javno tožilstvo za nekdanjega premiera Romana Prodiča predlagalo umik obtožnice.

Aretiranemu
podjetniku Alfredu
Romeu so včeraj
sodniki zaplenili
tudi hotel v
središču Neaplja

ANSA

BIOETIKA - Kljub direktivi, s katero je minister prepovedal prekinitev umetnega hranjenja

Eluana Englaro naj bi umrla v videmski bolnišnici Milanski sodnik potrdil izvršljivost julijске odredbe

MILAN, VIDEM - »Odredba, s katero je milansko prizivno sodišče letosnjega 9. julija dovolilo izklop naprav, ki Eluano Englaro držijo umetno pri življenju, je nesporno izvršljiva. Zakon namreč pravi, da je sodni ukrep, proti kateremu ni mogoče več vložiti priziva, dočrkno izvršljiv.« Tako je včeraj dejal milanski prizivni sodnik Filippo Lamanna, ki je izdal julijsko odredbo, s katero je sprejel zahtevo Eluaninega očeta Beppina, da bi 37-letno žensko, ki je že skoraj 17 let v nepovratni komi, pustili umrijeti. Glavno milansko tožilstvo je medtem vložilo priziv proti julijski odredbi, toda ka-

ELUANA ENGLARO

sacijsko sodišče v Rimu je 11. novembra priziv zavrnilo kot nesprejemljiv. Drugih prizivov pa ni več mogoče vložiti.

Lamanna je s svojo včerajšnjo izjavno odgovoril na direktivo, s katero je minister za zdravstvo Maurizio Sacconi ta tork javnim in zasebnim strukturam italijanskega zdravstvenega sistema prepovedal, da bi prekinili umetno hranjenje in hidracijo bolnikov v komi. Direktiva je splošnega značaja, a očitno jo je minister izdal prav z namenom, da bi preprečil izvršitev julijiske odredbe milanskega prizivnega sodišča. Beppino Englaro je namreč medtem nasel bolnišnico, ki bi bila pripravljena njegovo hčerkko pospremiti v smrt. Gre za videmske klinike Città di Udine.

To je potrdil poverjeni upravitelj bolnišnice Claudio Riccobon. Na včerajšnji tiskovni konferenci v Vidmu je dejal, da je soba za Eluano že pripravljena in da je na voljo tudi ekipa 20 do 25 zdravnikov-prostovoljev, ki bi bolnici v nepovratni komi omogočili, da umre. To naj bi zahtevalo kakih 15 dni. Eluano bi nato pokopal v Paluzzi v Karniji, od koder prihaja njen oče Beppino in kamor je tudi sama rada zahajala na počitnice.

Kot uvodoma rečeno, pa je medtem včeraj milanski prizivni sodnik Lamanna že potrdil, da je njegova julijnska odredba dokončno izvršljiva in da je ministrica direktiva ne more ustaviti. Zato je verjetno, da bodo Eluano prepeljali v Videm v kratkem, mogoče že danes. Sicer pa tudi minister Sacconi vztraja na svojem stališču. Včeraj je videmski bolnišnici zagrozil, da jo bodo doletele »predvidljive posledice«, če se ne bo držala njejove direktive.

Videmska bolnišnica Città di Udine

Vatikan napadel Finija, »dediča fašizma«

VATIKAN - Vatikansko glasilo L'Ossevatore Romano je včeraj ostro napadlo predsednika poslanske zbornice Gianfranca Finija, sicer prvaka Nacionalnega zaveznika, ker je v torek dejal, da se niti Katoliška cerkev ni uprla rasnim zakonom, ki jih je leta 1938 uvedel fašizem. »Čudi nas in nas boli, da eden izmed dedičev fašizma, ki je bil edini odgovoren za sramotne rase zakone, zdaj kliče na zatožno klop Katoliško cerkev. S tem izkazuje svoje pomanjkljivo poznavanje zgodovine, pa tudi pritlehni politični oportunizem,« piše dnevnik.

CLAUDIO
RICCOBON

Eluana bi bila moralna prispeti v Videm že v torek iz zdravstvenega doma v Leccu, kjer leži vse od leta 1992, ko je v prometni nesreči utrpela hudo poškodbo možganov. Postopek premestitev so prekinili, potem ko je minister Sacconi izdal svojo direktivo. »Zdaj gre za pravno vprašanje oziroma za vprašanje zakonitosti. Potrjujemo našo razpoložljivost, a ob spoštovanju veljavnih norm,« je včeraj dopoldne dejal Riccobon in dodal, da je zadeva v rokah odvetnikov Eluaninega očeta.

Kot uvodoma rečeno, pa je medtem včeraj milanski prizivni sodnik Lamanna že potrdil, da je njegova julijnska odredba dokončno izvršljiva in da je ministrica direktiva ne more ustaviti. Zato je verjetno, da bodo Eluano prepeljali v Videm v kratkem, mogoče že danes. Sicer pa tudi minister Sacconi vztraja na svojem stališču. Včeraj je videmski bolnišnici zagrozil, da jo bodo doletele »predvidljive posledice«, če se ne bo držala njejove direktive.

Tožilstvo zahteva zapor za odvetnika Berlusconija

MILAN - Milansko tožilstvo za britanskega odvetnika Davida Millsa zahteva štiri leta in osem mesecov zaporne kazni, ker naj bi od sedanjega ministrskega predsednika Silvija Berlusconija prejemal podkupnino za lažno pričanje. Berlusconi je obtožen, da je 62-letnemu Millsu leta 1997 plačal 415.000 evrov v zameno za lažno pričanje v prid premieru na dveh prejšnjih sojenjih proti njemu v 90. letih prejšnjega stoletja. Mills je sprva priznal, da je od Berlusconija prejel denar »v znak priznanja« za svoje delo. Kasneje je to zanikal, rekoč, da mu je denar izplačal italijanski ladjevalec. Berlusconi vse obtožbe odločno zanika, sicer pa je postopek proti njemu ustanavljen zaradi imunitete, ki jo je uvedel zakon Alfano.

SLOVENSKA MANJŠINA - V okviru državnega zaščitnega zakona številka 38

Predsednik Deželete Tondo podpisal dekret o izvajanju vidne dvojezičnosti

Na seznamu ni tržaške pokrajine - Predsednik o podpisu obvestil Gabrovca - Prvi odzivi v naši skupnosti

TRST - Predsednik Furlanije-Julijanske krajine Renzo Tondo je podpisal dekret o izvajanju vidne dvojezičnosti v sklopu zaščitnega zakona za slovensko manjšino. Novico o podpisu odloka je Tondo včeraj sporočil deželnemu svetniku Slovenske skupnosti Igorju Gabrovcu. Predsednikov odlok uradno še ni bil objavljen in bo pravnomočen z objavo v deželnem Uradnem vestniku, kar naj bi se zgodilo v prihodnjih dneh.

Tondov seznam žal brez Pokrajine Trst

Neuradno smo izvedeli, da je v primerjavi s predlogom paritetnega odbora iz odloka na lastno pobudo izpadla Pokrajina Trst, na Goriškem Občina Ronke, v videmski pokrajini pa Pokrajina ter Občini Špeter in Naborjet v Kanalski dolini. Glede tržaških in goriških občin je Tondo v glavnem spoštoval predloge paritetnega odbora oziroma posameznih občin, kar je seveda pozitivno.

V seznamu negativno pada oči, da v njem ni tržaške pokrajinske uprave. Predsednica Maria Teresa Bassa Poropat je uradno sporočila Tondu, da se bo z vprašanjem dvojezičnosti ukvarjala posebna svetniška skupina, ki je zadolžena tudi za revizijo statuta te javne uprave. To zahteva kar nekaj časa, najbrž nekaj mesecev. Predsednica Bassa Poropat vsekakor napoveduje bližnjo postavitev trijezične tabele na glavnem sedežu uprave v središču Trsta ter postavitev novih dvojezičnih cestnih tabel in smerokazov.

Izpadli tudi Občina Ronke in Pokrajina Videm

Za vključitev v seznam so spremeniili prvotno pozitivno stališče tudi v levosredinskih Ronkah, Naborjetu, Špetru Slovenov ter v videmski pokrajinski upravi. V Ronkah pravijo, da so se za zaščito slovenske manjšine odločili na osnovi lastne presoje in torej na podlagi samostojnih odločitev občinske uprave oziroma občinskega sveta.

Videmska pokrajinska uprava v doslovu deželni vladi podčrtuje, da je od vedno pozorna do jezikovnih manjšin, kar prihaja do izraza tudi pri dvojezičnih cestnih tablah. Pokrajina, ki jo vodi ligaš Piero Fontanini, koalicija pa je desnosredinska, napoveduje dodatne ukrepe za Rezijo ter Nadiške in Terske doline. V seznamu tudi ni zveze Občin Špeter-Podbonesec-Sovodnje iz Benečije, sta pa občini Podbonesec in Sovodnje.

Brezigar zadovoljen, a tudi negativno začuden

Predsedniku paritetnega odbora Bojanu Brezigaru se zdi pozitivno, da je predsednik Furlanije-Julijanske krajine Tondo končno podpisal odlok, saj je obstajala precejšnja nevarnost, da bi se stvar še dodatno zavlekla. To je prvi odlok in tudi prvi seznam vidne dvojezičnosti. Sledili bodo drugi koraki in nadaljnji postopki za izvajanje zaščitnega zakona, o katerih bo odbor razpravljal na seji 20. januarja, napoveduje Brezigar.

»Iz meni neznanih razlogov so iz seznama na osnovi desetega člena zaščitnega zakona izpadle Pokrajina Trst, Ronke in nekatere narodno mešane občine na Videmskem,« dodaja Brezigar, ki izraža začudenje in obžalovanje, da so na tržaški Pokrajini in Ronkah očitno spremenili mnenje, potem ko so se lanskoga septembra na avdicijah v Vidmu opredeli za vključitev teh javnih uprav v seznam vidne dvojezičnosti.

Pavšiču je zelo žal zlasti zaradi Pokrajine Trst

Predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze Rudi Pavšič nam je po-

vedal, da bo njegova organizacija podrobno proučila dekret, seveda ko bo dobila njegovo besedilo. Predsednik SKGZ na osnovi neuradnih novic izraža vsekakor začudenje, da Tondo ni upošteval vseh predlogov paritetnega odbora za slovensko manjšino. Pavšič je zelo negativno začuden, ker se je iz omenjenega seznama dejansko sama izločila Pokrajina Trst, kar se mu zdi zelo hudo tudi zato, ker to ustavljeno, kot vemo, vodi levsredinska koalicija, za katero je volila glavnina slovenskih volilev.

Štoka: Dobra novica, a tudi pomanjkljivosti

Predsednik krovne organizacije Sveti slovenskih organizacij Drago Štoka izraža zadovoljstvo ob novici, da je po dolgem pričakovanju predsednik deželnega odbora Tondo vendarle podpisal odlok. Novica o podpisu uradnega dokumenta je po njegovem gotovo razveseljujoča saj smo Slovenci v Italiji, klub skupnemu naprejanju obeh krovnih organizacij, tudi za ta korak čakali predolgo, vendar – nadaljuje Štoka – bo žal odbor pomanjkljiv, saj bodo iz dolochenje perimetracije izvzeti pomembni predeli dežele, na katerih je zgodovinsko prisotna slovenska narodna skupnost.

Predsednik krovne organizacije se ob tej priložnosti javno zahvaljuje deželnemu svetniku SSk Gabrovcu, »ki je veskozi sledil zadevi in zaključuje s prepričanjem, da bo treba problemu slediti naprej, zato da se bo seznam ozemlja v bodočnosti nadgradil in zapolnil vrzeli.«

Predsednik FJK Renzo Tondo je podpisal odlok o izvajanju italijansko-slovenske vidne dvojezičnosti

Gabrovec: Dipiazza nima več izgovorov

Vest o podpisu odloka je predsednik Tondo včeraj – kot rečeno – v deželnem parlamentu obenovo sporočil deželnemu svetniku SSk Igorju Gabrovcu, ki ga je na pomen tega vprašanja veskozi opozarjal. Gabrovec je mnenja, da je potrebno sedaj napeti vse sile, da se območje vidne dvojezičnosti še raz-

širi, saj slednja opredeljuje in bogati večjezični in večkulturni značaj naše dežele. V besedilu odloka predsednika Tonda bomo zasledili nekaj grenkih presenečenj.

»Podpis odloka odpira novo poglavje v izvajanju določil zaščitnega zakona, saj razširja uvajanje vidne dvojezičnosti na nova območja« poudarja deželni svetnik Gabrovec, ki in isti sapi ugotavlja, da je podpis odloka postavljal besedo konec tudi alibijem nekaterih upraviteljev. »Misel gre na tržaškega župana,

ki se je obvezal, da bo Tondovemu podpisu odloka sledilo uvajanje dosledne dvojezičnosti, pa čeprav ga je v to zakonsko in politično obvezal že Londonski memorandum izpred pol stoletja,« zaključuje izjavo deželnini svetnik Slovenske skupnosti Gabrovec.

Načelnik deželne svetniške skupine Mavrične leve Igor Kocijančič nam je sinčno povedal, da bo komentiral odlok predsednika deželne vlade, ko ga bo dobil v roke.

SEŽANA - Okrogle miza Civilne iniciative Kras (CIK) opozorila na nebrzdane gradnje Problemi se razraščajo, ker občine ne ukrepajo in strežejo le appetitom kapitala

SEŽANA - Kras je v zadnjem obdobju tarča velikih zasebnih kapitalskih appetitov ne glede na posledice. »Pozidava okoli 100 hektarov kraške gmajne pri Orleku za potrebe logističnega terminala Luke Koper, širitev golf igrišča v Lipici, zamisel o gradnji satelitskega turističnega naselja med Grahovim Brdom in Utovljami, stihiski in nenačrtno širjenje mesta Divača. V Lokvi, ki ima 700 prebivalcev, je v zadnje, času našlo domovanje več kot 60 Italijanov. Nakupljenih pa je še nekaj zemljišč, za katera že tečejo postopki pridobitve gradbene dokumentacije ali vpis v Žemljiško knjigo. V vasi se načrtuje tudi več večjih gradenj za »neznanke kupce«. Taka sestava prebivalstva že predstavlja dvojezično območje, zato so torej le vprašanje časa zahteve po uradni dvojezičnosti in manjšinski zaščiti – vrtec, šola, dvojezični napisi...« smo slišali na nedavni okrogli mizi v Sežani, ki so jo pripravili v Civilni Iniciativi Kras (CIK). Z njim so znova žezeleli opozoriti na to, da problemi, »ki smo jih izpostavili pred enim letom, ne le da ostajajo odprtji, temveč se zaradi neukrepanja pristojnih državnih in občinskih služb razraščajo. Občine, med njimi je tudi sežanska, ne upoštevajo nacionalnega interesa ter stremijo zoglj za kratkoročnimi cilji in strežejo le appetitom kapitala.« Srečanje je bilo zelo dobro obiskano.

Nevarnost pozidave je v številnih kraških naseljih zaradi pomanjkanja nadzora vse večja

vedal Milan Vitez iz Divače. »To pomenu, da se bo število ljudi v Divači podvojilo. Od kod bodo ti ljudje prišli in kaj bodo v Divači počeli, pa ne vemo. V kraju ni dovolj delovnih mest na voljo. Prebivalci teh novih naselij (Gabrovec naselje, Risnik npr.), domačini jih imenujemo enklave ali instant produkt, pa se ne bodo našli na skupnega jezika z avtohtonim prebivalstvom, ampak bodo prišli le prespat in se naslednji dan znova vrnili na svoja delovna mesta bodisi v Tržaško pokrajino ali kam drugam.« Jernej Drofenik iz Grahovega Brda je govoril o turističnem naselju, ki ga nekdo želi postaviti v bližini vasi. »Investitor je neresen, ko pravi, da bo projekt predstavljal po pridobitvi gradbenega dovoljenja. Občina je projekt ocenila pozitivno, investitor se z ljudmi dogovarja neposredno. Mislim, da je v ozadju samo interes lastnikov, da čim dražje prodaja zemljišče. Na drugi strani pa je v kraških vasesh še veliko praznih starih hiš in občina bi morala razvoj usmerjati v teda jera ne pa v gradnjo novih vasi (po

grobih ocenah je na Krasu 20 odstotkov obstoječih hiš nezasedenih ali neizkoriscenih).«

»V prostoru gospodarstvo polpisni smeni župani in občinski sveti,« je stanje ostro označil profesor Anton Prosen s Fakultete za gradbeništvo in geodezijo. »Ne načrtuje se ne, kdo bo gradil ne za koga, zato je treba stvari zaostriti in zgraditi sistem po zgledu evropskih držav, kar pomeni vzpostaviti kontrolne mechanizme. Zdi se, da je pri nas edini pogoj, da lahko gradiš, lastnina zemlje. Tega nikjer na svetu ni, zato bi morala imeti občina uvesti neke vrste zemljiški management, kar pomeni, da odločitev o usodi zemljišča, ki je v načrtu sicer predvideno za gradnjo in je na prodaj, ne bi smela prestupiti investitorju.«

»Ključno je, da urejanje prostora ne postane interes ne politike ne države ne lokalnih oblasti niti elite stroke, ampak da ga v čimvečji meri približamo lokalnemu prebivalstvu,« je menil profesor Ljubo Lah s Fakultete za arhitekturo. »Slovenija je podpisa-

la Aarhuško konvencijo, ki govori o zgodnjem vključevanju javnosti v odločitev z zvezni urejanjem prostora. Mislim, da moramo pri odločitvah, ki v praksi presegajo gradnjo enodružinske hiše, standard, kdo vse o tem odloča, spremenit.« Lah je predlagal tudi, da bi občina Sežana lahko ustanovila svetovalni center (javni zavod), ki bi krajonom s strokovnimi nasveti pomagal, kako ohranjavati arhitekturno dediščino in kulturno krajino. Okrogle mize se je udeležil tudi podžupan občine Sežana Iztok Bandelj. »Občinske službe so že nekaj časa nazaj ugotovile velik interes po strnjene pozidavah in ta proces ustavile. Pobude za Grahovo Brdo ne poznam, zemljišče tudi ni zazidalno, zato se o tem ne bomo pogovarjali. Občina ni nagovorila investitorja, naj se pogovarja z domaćini, podprli pa smo izgradnjo logističnega terminala na Gropajski gmajni, za kar upam na podporo s strani civilne družbe. Želim, da se poslušamo in skupaj najdemo rešitve.«

Irena Cunja

SDGZ - Informativno srečanje o inovativnem privabljanju gostov

Po zgledu Brd turisti z vespo najbrž tudi po Krasu

Agencija Key Tre Viaggi in SDGZ bi rada posnemala uspel goriški eksperiment

TRST - Na Kras bi radi prenesli pozitivne izkušnje briških turističnih operaterjev, ki se imenuje »Il Collio in Vespa« (Z vespo po Brdi). Zato se je pred dnevi v Križu zbrala skupina zainteresiranih gostincev, kmetov, hotelirjev in drugih operaterjev, da bi slišali od kolega gostinca in vsestranskega turističnega operaterja s Plešivega Joška Sirka, kako je nastal in se razvil ta svojstven projekt.

Po pozdravu gostitelja, predsednika gostincev in celotnega Slovenskega združenja gospodarskega (SDGZ) Nika Tenzeja, je Sirk v svojem značilnem in stvarnem slogu razložil, kako je uspelo njemu in prijatelju Ediju Kebru prepričati skoraj 60 kolegov iz Brd (vinarjev, gostincev, hotelirjev, obrtnikov, trgovcev itn.), da so kupili vsak po eno ali več vesp, ki služijo za promocijo ozemlja in so na razpolago njihovim gostom pri enogastronomskem vandranju. Obnovil je vse postopke in prve korake organizacije dokaj zahtevne reklamne akcije, od znamenite vožnje z vespo, ki so jo uprizorili župani z obeh strani Brd ob padcu meje, do gostovanja vesp na filmskem festivalu v Cannesu, na Barkolani, Friuli Doc itn. Simbolično zelo učinkovita podoba vespe, ki zbuja najbolj pozitivne in priljubljene značilnosti italijanskega načina življenja, od simpatije in vredine do dinamičnosti ipd., je zelo lepo sprejeta. To dokazuje tudi zelo dobra distribucija zgibank, razglednic, objavljanje člankov in fotografij ne le v lokalnih in deželnih medijih, ampak tudi v revijah, reportaži tujih televizij in nenačadne tudi navzočnost informativnih »totemov« pri vseh sodelujočih lokalih in na drugih strateških mestih.

Gabriella Kropf od potovalne agencije Key Tre Viaggi - prva tržaška lastnica »briške« vespe - je predstavila različico projekta Po Krasu na vesp, se pravi zamisel, da bi ga razširili še na Kras. Osnovna motivacija sodelujočih pri projektu bi morala biti ta, da se promovira ozemlje, da se s skupno promocijo lahko prispeva k uveljavitvi skupnega turističnega sistema italijansko-slovenskega Krasa in da se tako pridobi nove obiskovalce, iz Brd in od drugod, ki zaenkrat obe območji še vidijo ločeni. Agencija Key Tre Viaggi bi bila ob pokroviteljstvu SDGZ glavni referent in organizator pobude. Za zagon projekta sta potrebna minimalno število 15 vesp in širša skupina še dru-

MIB - Tretja izvedba poslovnega masterja za področje vina

Diplome za mlade strokovnjake in nagrada za izredno poklicno pot

Diplomiranci tretjega podiplomskega tečaja za vino na MIB School of Management
KROMA

gih operaterjev, za katere ni nujno, da imajo vespo, saj lahko sodelujejo pri promociji, pri tisku zgibank in drugih akcijah. Če bi pobudo uresničili v dolegnem času, bi jo lahko predstavili že na turistični borzi BIT, ki bo v Milanu od 19. do 22. februarja 2009.

Agencija Key Tre Viaggi je udeležencem razdelila informativno gradivo in nekakšen pravilnik za sodelovanje (po izkušnjah briških kolegov). V tem času bo kontaktirala oz. bo na razpolago vsem zainteresiranim kmetom, hotelirjem, gostincem in drugim operaterjem kraškega turizma, ki želijo sodelovati in vidijo v tem novo, izvirno in inovativno priložnost za turistično aktivnost na Krasu. Tržaška agencija bo stopila v stik tudi s konzorciji proizvajalcev in organizacijami operaterjev, ki jih tovrstna pobuda zanima.

Za informacije lahko interesenti poklopijo na agencijo Key Tre Viaggi, tel. 0406726714, ali pa v tajništvo gostinske sekcije SDGZ v Trstu, tel. 0406724824.

TRST - Na tržaški poslovni šoli MIB School of Management so včeraj slovesno podelili diplome slušateljem 18-mesečnega poslovnega masterja s področja vinarstva, med katerimi so bili mladi menedžerji in podjetniki iz različnih koncev Italije in z Slovenijo. Med podjetji, iz katerih prihajajo diplomiranci, naj omenimo Tenute Nardi (Montalcino), Terenzi (Scansano) in Camperchi (Arezzo) iz Toskane, Antica Vineria iz Piemonta, Ferdinand (Brda) in Širc-Kodrič (Kras) iz Slovenije ter Jermann in Gradis'ciuta z Goriškega.

V programu masterja so bile teme, kot so politike trženja, distribucijske mreže, analiza povpraševanja in ponudbe, izdelava investicijskega načrta, upravljanje podjetniških stroškov, analiza bilance in podobne teme, ki so nepogrešljive za kakovostno proizvodnjo na zahtevenem in kompetitivnem trgu. Teh tem so se slušatelji lotevali s pomočjo prestižnih predavateljev, izvedencev iz Italije in tujine (Francije, ZDA in Velike Britanije).

Poleg diplom mladim strokovnjak-

kom za vinarstvo, so na MIB včeraj podelili tudi »vinsko poslovno nagrado« (Wine Business award 2008). Znanstveni direktor šole prof. Vladimir Nanut je izročil Emiliu Pedronu, pooblaščenemu upravitelju največjega italijanskega vinarskega podjetja, Gruppo Italiano vini (GIV).

Siot ima novega pooblaščenega upravitevja

TRST - Adriano Del Prete, od leta 2001 generalni direktor družbe Siot Spa (Società italiana per l'oleodotto transalpino), je bil imenovan za njenega pooblaščenega upravitelja. Odločitev je včeraj v Trstu soglasno sprejel upravni svet družbe pod vodstvom predsednika Sandersa Schiera. 58-letni Del Prete je vso svojo menedžersko pot opravil v tržaški družbi, ki upravlja čezalpski naftovod od Trsta do Nemčije, konec tega leta pa bi moral odditi v pokoj. Lastniki družbe pa so ga pozvali, naj ostane pri njenem krmilu in so mu zato podelili novo, višjo funkcijo.

Prva nagrada Hypo Innovazione za projekt L-Pro iz Padove

VIDEM - Prva izvedba nagrade Hypo Innovazione, ki si jo je zamilila bančna skupina Hypo Group Alpe Adria v sodelovanju z italijanskim združenjem za private equity in tveganji kapital AIFI in z univerzami v Bresci, Castellanzii, Padovi, Trstu in Benetkah, je dobila nagrajenca iz Padove, in sicer projekt L-Pro, ki je nastal na tamkajšnji univerzi. Gre za spin off, ki deluje na področju analize plinov z uporabo laserske tehnologije absorbijske spektroskopije. Tovrstna tehnologija je v hitrem razvoju po tem, ko so nedavno prišli na trg kompaktni, zanesljivi, trajni in nizkoenergetski laserji po dostopnih cenah. Avtorji projekta L-Pro bodo prejeli 150 tisoč evrov nagrade, s katerimi bodo lahko ustavilni podjetje in začeli serijsko proizvodnjo.

EU - Napoved Tudi Danska odpira trg delovne sile

BRUSELJ - Danska je včeraj napovedala, da bo umaknila omejitve na svojem trgu dela za delavce iz osmih držav, ki so postale članice EU leta 2004. Odprtje trga delovne sile bo začelo veljati aprila prihodnje leta, ko se izteče drugo prehodno obdobje za uveljavljanje teh omejitev. Poleg Danske omejitve za osmico držav iz širitevnega vala 2004 uveljavlja še Avstrija, Nemčija in Belgija. Tudi Belgija naj bi načrtovala odpravo teh ovir do maja 2009, medtem ko bosta Avstrija in Nemčija omejitev po pričakovanih uveljavljale do konca aprila 2011, kolikor jih tudi najdlje lahko. Ministri EU, pristojni za zaposlovanje in socialno politiko, so včeraj v Bruslju razpravljali o poročilu Evropske komisije o vplivu prostega pretoka delavcev na gospodarstvo v EU, ki kaže, da je ta učinek pozitiven in da prosti pretok delavcev ne povzroča resnih motenj na trgi delovne sile v EU.

SPORAZUM - Confidi in AREA Science park Kreditna jamstva za nova visoko tehnološka podjetja

TRST - Novorojena podjetja, ki delujejo na področju visoke tehnologije, dobro poznajo problem: dostop do finančnih sredstev za zagon inovativnega podjetniškega projekta, ali pa preprosto za anticipiranje že odobrenih javnih prispevkov, je vse prej kot lahka stvar. Banke najpogosteje delajo po ustaljenih kreditnih linijah, ki ne predvidevajo »tveganja« z neko novo idejo, ampak zahtevajo jamstva, s katerimi novorojeni podjetniki skoraj nikoli ne razpolagajo. Tako se lahko zgodi, da po manjkanje likvidnosti prav v najbolj občutljivi začetni fazi prejudicira uspeh podjetniškega podvigova in podjetnika prisili k opustitvi projekta.

To so razlogi, ki so priveli tržaški konzorcij za posojilna jamstva Trieste Franco Rigutti in predsednik AREA di Ricerca do sklenitve okvirnega sporazuma, ki je prvi tovrstni v Furlaniji-Julijski krajini in ki ima namen spodbujati podpis konvencij z bankami, da bi poleg rednih kreditnih instrumentov vzpostavile tudi posebne posojilne linije

za novorojena podjetja, ki delujejo na razvojnih in raziskovalnih programih. Confidi bo v ta namen zagotovil ustrezena posojilna jamstva za banke, ki bodo tako lahko nudile naslednje modele financiranja: posojila, ki nimajo realnih ali osebnih jamstev za zagon proizvodnih dejavnosti, fidejusilska jamstva za posojila na odobrene javne prispevke za razvojne in raziskovalne programe, osebna posojila za anticipiranje odobrenih javnih prispevkov. V prvi fazi bodo posojilna jamstva na osnovi včeraj podpisane sporazuma podeljena podjetjem, ki že delujejo ali se namegravajo razviti v AREA Science parku.

Okvirni sporazum sta včeraj podpisala predsednik konzorcija Confidi Trieste Franco Rigutti in predsednik AREA Science parka Giancarlo Michellone, ki sta izrazila zadovoljstvo, ker sporazum po eni strani širi delokrog konzorcija, po drugi pa omogoča promocijo novih podjetniških pobud, ki bi bile lahko prve žrtve sedanje finančne krize oziroma kreditnih restrikcij.

EVRO

1,4059 \$

+2,70

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

17. decembra 2008

evro (povprečni tečaj)

valute	17.12.	16.12.
ameriški dolar	1,4059	1,3690
japonski jen	124,55	123,20
kitski juan	9,6103	9,3729
ruski rubel	38,7895	37,8234
danska krona	7,4502	7,4510
britanski funt	0,91855	0,8936
švedska krona	11,0075	11,044
norveška krona	9,5150	9,5150
češka koruna	26,255	26,371
švicarski frank	1,5640	1,5814
estonska korona	15,6466	15,6466
madžarski forint	265,05	268,38
poljski zlot	4,0885	4,0555
kanadski dolar	1,7004	1,6832
avstralski dolar	2,0469	2,0374
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	3,9481	3,9465
slovaška korona	30,197	30,180
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7087	0,7086
brazilski real	3,3228	3,2705
islandska korona	290,00	290,00
turška lira	2,1779	2,1448
hrvaška kuna	7,2066	7,1865

EVROTRŽNE OBRESTNE MERE

17. decembra 2008

1 mesec 3 mesec 6 mesec 12 mesec

	1 mesec	3 mesec	6 mesec	12 mesec
LIBOR (USD)	0,58125	1,5775	1,89125	2,09875
LIBOR (EUR)	2,8487	3,145	3,2437	3,335
LIBOR (CHF)	0,3916	0,76833	0,935	1,21
EURIBOR (EUR)	2,873	3,155	3,243	3,333

ZLATO

(99,99 %)

za kg +221,09

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE

17. decembra 2008

vrednostni papir zaključni tečaj v € spr.v %

BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA	zaključni tečaj v €	spr.v %
GORENJE	11,47	+3,52
INTEREUROPA	9,49	-0,94
KRKA	53,67	+0,15
LUKA KOPER	22,33	-0,76
MERCATOR	165,25	-0,10
PETROL	240,85	-0,64
TELEKOM SLOVENIJE	136,80	-1,23

BORZNA KOTACIJA - DELNICE	zaključni tečaj v €	spr.v %
ABANKA	-	-
AERODROM LJUBLJANA	28,15	-2,09
DELO PRODAJA	-	-
ETOL	-	-</

AZBEST - V Gorici se zaključuje drugi proces, v Trstu pa dve predhodni preiskavi

Pravosodje se je predramilo, o azbestu razpravlja na sodišču

14 nekdanjih menedžerjev tržiške ladjedelnice osumljenih sodelovanja v množičnem nemernem umoru

TRST - Generalni državni tožilec Beniamino Deidda je včeraj pojasnil, zakaj se po dolgoletni paralizi in dolgem zavlačevanju zaključujejo razne preiskave o smerti delavcev, ki so v tržiški ladjedelnici vdihavali azbestna vlakna. Tržaško generalno tožilstvo je junija prevzelo pristojnost za nekatere posebno zahtevne primere, ker se goriško sodstvo sooča s kroničnimi težavami. Zaradi pomanjkanja osebja tvega goriško sodišče popolno paralizo.

V Trstu so eno predhodno preiskavo pravkar zaključili, proces pa bo v Gorici. V polnem teknu je še vzporedna tržaška predhodna preiskava, v Gorici pa se končuje proces o smerti delavca Antonia Valenta. Goriška tožilka Annunziata Puglia je v ponedeljek zahtevala dve leti zaporne kazni za Manlio Lippia in Giorgia Tupinija, nekdanja vodilna v podjetju Italantieri. Slednje je bilo v lasti družbe Fincantieri in je med 60. in 80. leti upravljalo tržiško ladjedelnico. Lippi in Tupini sta bila tedaj direktor in predsednik upravnega sveta podjetja, obtožena pa sta nemernega umora; do razsodbe naj bi prišlo v februarju. Njuni imeni sta tudi med 14 osumljenimi v tržaški preiskavi, osumljen je med drugimi tudi Vittorio Fanfani, bivši predsednik upravnega sveta Fincantierija in brat šestkratnega predsednika vlade Aminatoreja. 86-letnega Manlia Lippia so letos na prvem goriškem procesu že obsodili na enoletno pogojno zaporno kazeno.

Pravkar zaključena tržaška predhodna preiskava zadela smrt 21 delavcev tržiške ladjedelnice. Azbestu so bili izpostavljeni med letoma 1965 in 1985. Vzporedna preiskava obravnavala drugih 21 smrtnih. 14 nekdanjih menedžerjev je osumljenih sodelovanja v množičnem nemernem umoru. »Če odgovornega osuniš nemernega umora, moraš dokazati, da je hotel delavce ubiti, medtem ko tu govorimo o nemarnosti, neprevidnosti in podcenjevanju nemarnosti,« je pojasnil generalni tožilec Beniamino Deidda. Dodal je, da je preiskava o nesreči v tovarni Thyssen-Krupp zaradi tega nekaj posebnega: »Zanima me, ali bodo preiskovalci dokazali, da je šlo za nemerni umor.«

Postopki so se na goriškem tožilstvu nakopičili in ustavili, zato jih je nekaj prevzelo tržaško generalno tožilstvo. Goriško sodstvo je zaradi pomanjkanja osebja v težavah, generalno tožilstvo je že zaprosilo za pomoč višji sodni svet. Nadaljnji preiskavi pa naj ne bi preselili v Trst. »Malostevilno osebje ni edini problem Gorice. V Italiji so procesi o poklicnih boleznih zelo redki, ker je tema izjemno zahtevna. Malokdo dobro pozna to področje. Preiskujemo namreč dogodek in delovne razmere izpred 30-40 let, skoraj vsi protagonisti pa so umrli,« je razlagal tožilec. Specializiranih sodnikov je v Italiji zelo malo, zato so uveli tečaje na to temo, namenjene tako sodnikom in tožilcem kot zdravnikom. Deiddovo preiskovalno ekipo sestavljajo zdravnik Valentino Patussi in Anna Muran, inženir Umberto Laureni, strokovnjaki iz Brescie, Firenc in Padove in drugi izvedenci.

Zakon, ki je prepovedal uporabo azbesta in predpisal njegovo odstranitev, so izglasovali še leta 1992 (zakon št. 297), preiskave pa obravnavajo starejše dogodke. A v resnicu je odlok predsednika republike št. 303 iz leta 1956 vseskozi določal, kako je treba ravnati s higieno na delovnih mestih. Med drugim je odlok predpisoval redno ventilacijo prostorov, v katerih so se širili prahovi in dim. Po mnenju preiskovalcev se v Tržiču tega niso držali.

Na Goriškem so od leta 1979 do danes zabeležili 900 primerov azbestnih obolenj, na Tržaškem pa 250 primerov od leta 2000 do danes. Podatka kažeta, da je prisotnost teh obolenj v obeh pokrajinh primjerljiva: približno 30 primerov na leto. Tržaški preiskovalci so izbrali 42 primerov smerti za posledicami mezotelioma, najhujše azbestne bolezni. Dr. Valentino Patussi je povedal, da so se bolezni razpasle v tržiški ladjedelnici in na Tržaškem pristanišču, pogosto pa so se z azbestom ukvarjali delavci manjših podjetij, pristojnih za izolacijo lađ in zgradb: »Ta podjetja so plačala zelo visok davek, pomrlo je dober del delavcev,« je povedal Patussi. (af)

Tržiška ladjedelnica

ALTRAN

AZBEST - Pogovor z zdravnikom Zdenkom Floridanom

»Od skupine tridesetih pristaniških delavcev je preživel samo eden«

Zdravniki tržaškega sanatorija med prvimi v Italiji preučevali posledice vdihavanja azbesta

TRST - Vdihana azbestna vlakna gredo v pljuča, človeški organizem pa jih skuša na vse kriplje izločiti. Limfatični sistem jih potisne proti robu pljuč do pljučne mrene, izhoda pa ni. Mrena se vnamme, razvije se tumor. Rak se razširi na celo pljuča in jih onesposobi, ob pogosten krvarenju pa je smrt zeloboleča.

Plevrčni mezoteliom je azbestna bolezen, ki človeka pokonča v manj kot letu dnu, čas inkubacije pa je zelo dolg. Obolenje ostane prikrito od 20 do 40 let, včasih tudi 60. Na Goriškem in Tržaškem so azbestna obolenja mnogo bolj razširjena kot v večini italijanskih mest, višek pa pričakuje okrog leta 2015. Človeka prevzame srh, ko pomislí, da so nič hudega služeči pristaniški delavci nekoč cele dneve prenašali plošče azbesta v 50-kilogramskih vrečah, kdajpakdaj pa so na azbestu tudi sedeli ali ležali.

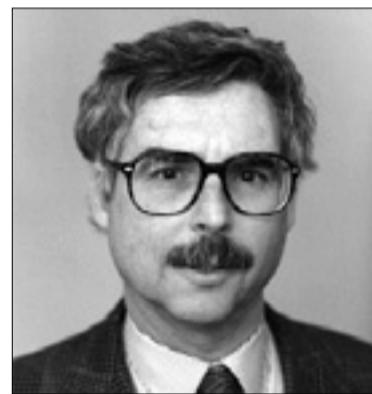
Zdravnik Zdenko Floridan je bil pred leti med pionirji, ki so se začeli ukvarjati s podobnimi primeri.

Dr. Floridan, ali imate še opravka z azbestnimi bolniki?

Z njimi sem imel opravka do novembra. Pred enim mesecem sem zapustil oddelek za torakalno kirurgijo in se raje posvetil področju rehabilitacije.

Kdaj pa ste se prvič spopadli s posledicami vdihavanja azbesta?

Z obolenji na pljučni mreni smo se soočili v prvi polovici 70. let. Opazili smo,

Zdenko Floridan

da je plevrčni mezoteliom zelo smrtonosen. V tržaškem sanatoriju smo se s tem ukvarjali štirje: Renata De Gennaro, Mario Nicotra in Mauro Tommasi in podpisani. Moji sodelavci so okrog leta 1975 napisali prvi italijanski znanstveni članek na to temo, objavljen v reviji Le Scienze. Razvijale so se razprave, pozneje so prirejali kongrese, kar je pripomoglo k preoblikovanju javnega mnenja. Leta 1992 smo v Italiji dobili zakon, ki je uporab azbesta prepovedal. Sprožili so počasne sodne postopke, pred kratkim pa so začeli plačevati odškodnine.

Zakaj se je v Italiji začelo pri nas?

V naši deželi je bilo največ azbestnih obolenj, zanimivo pa je, da so mnogo primerov zabeležili v Rovigu, ker jim

je veter prinašal naše prašne delce. V Piemontu so imeli podobne probleme zaradi rudnika azbesta, v Turčiji je ob nekem rudniku zbolela cela vas.

Kakšen pa je bil učinek mezotelioma?

Poleg izpostavljenih delavcev so zboleli tudi ljudje, ki niso bili v neposrednem stiku z azbestom, npr. njihove žene. Bolezen ni ozdravljiva. Poskuši s kemoterapijo in radioterapijo se niso obnesli, nazadnje pa so v ZDA uvedli nov tip operacije, pri kateri ti odstranijo pljučne mrene in predpono ter očistijo srčno mreno. Operirani bolniki preživijo v povprečju šest, sedem let. Te operacije so vsekakor še nekoliko sporne, pri nas pa jih uvajamo počasi in izredno previdno. Enega bolnika smo na star način operirali pred 15 leti in je še živ, ne vedemo pa, kako se je to zgodilo ...

Kaj pa ostale azbestne bolezni?

Plevrčna fibroza je tipična rudarska bolezen, ki onemogoči dihanje. Tu so še navadni rak na pljučih, kronično vnetje pljučne mrene in še kaj. Škodljive so sicer samo najbolj cenene vrste azbesta, učinek le-teh pa je katastrofalen. Med našimi pacienti je bila skupina 30 tržaških pristaniških delavcev, od katerih je samo eden preživel. Ta je še danes živ in zdrav: morda vplivajo na zdravje tudi genetski dejavniki.

Aljoša Fonda

KOROŠKA

Ukinjeni postopki proti trem Slovencem

CELOVEC - Okrajno glavarstvo Celovec je pripravilo koroškim Slovenec »božično darilo« posebne vrste: trem pripadnikom manjšine je te dni posredovalo sporočilo, da je ukinilo upravnokazenske postopke proti njim, ki so bili proti njim sproženi julija oz. oktobra 2007 zaradi prekoračene hitrosti v dvojezičnih krajevih Podinja vas, Šmarjeta v Rožu in Čahorče. Vsi trije kraji bi morali po sedanji praksi razsodb ustavnega sodišča imeti dvojezično, ne pa samo nemško krajevno tablo. S tem pa je razgrnjeno tudi ozadje »božičnega darila«: z ukinitevjo so oblasti preprečili postopek pri ustavnem sodišču, pri katerem so omenjeni trije pripadniki manjšine hoteli izsilti nove razsodbe o dodatnih dvojezičnih krajevnih tablah na južnem Koroškem.

Ker je šlo za samoovodbe, je imelo okrajno glavarstvo priznanja prizadetih, vrhu tega pa tudi še izjave prič. Prav tako je okrajno glavarstvo izvedlo obsežna poizvedovanja; priče so med drugim spraševali, kakšna je njihova telesna teža, ali nosijo očala ali kontaktne leče, voznike so spraševali, kakšna sta dimenzija in profil na gumah njihovih avtomobilov, itd. Nadalje je okrajno glavarstvo zahtevalo predložitev izvedenskega mnenja v dokaz za to, da so tisti, ki so naredili samoovodbo, zares prehitro vozili. Ker takih izvedenskih mnenj ni, so očitno ustavili upravnokazenski postopek.

Temu nasprotuo pa se je proti Rudiju Vouku, slovenskemu odvetniku prizadetih, sprožil po naloku koroške deželne vlade upravnokazenski postopek z utemeljitvijo, da je enega od prizadetih, osrednjega tajnika Narodnega sveta koroških Slovencev (NSKS) Marjana Pippa, »napeljaval« h kaznivemu dejanju - k prekoračitvi hitrosti, nakanizani v samoovodbi. Vendarle se medtem ukinili tudi ta postopek proti Vouku.

Slednji o postopanju okrajnega glavarstva v izjavi za javnost: »Očitno se koroške oblasti raje osmešijo, preden bi tvegale, da bi prišlo do nadaljnjih postopkov glede dvojezičnih krajevnih napisov pred ustavnim sodiščem. Očitno je dovoljeno, da se na Južnem Koroškem dejansko lahko prehitro voziš skozi vase, če trdiš, da se boš sicer pritožil na ustavnem sodišču proti obstoječemu krajevnemu napisu.« Medtem ko okrajno glavarstvo Celovec torej ukinilo vse postopke, pri pristojnem referentu za promet in sedanjemu deželnemu glavarju Gerhardu Dörflerju temu ni tako: proti njemu slej ko prej teče postopek pri državnem tožilstvu zaradi suma zlorabe uradnega položaja!

Ivan Lukanc

CELOVEC - Večina funkcionarjev stranke se je izrekla proti samostojnemu nastopu

Koroška Enotna lista ne bo nastopila na deželnih volitvah 1. marca 2009

CELOVEC - Enotna lista (EL), zbirna stranka koroških Slovencev, pri deželnih nozorborskih volitvah 1. marca 2009 ne bo sporedovala, osredotočila se bo na občinske volitve in volitve županov, ki bodo istega dne na Koroškem. To sta včeraj na tiskovni konferenci v Celovcu napovedala predsednik EL Vladimir Smrtnik in politični tajnik EL Adrian Kert.

Odlöčitev, ki jo mora še potrditi deželno predsedstvo (kar pa je samo še formalna zadeva), je padla na osnovi ankete, v kateri se je kar 83 odstotkov zaupnikov EL izreklo proti samostojnemu nastopu na deželnih volitvah. Tudi strateškega partnerstva s kakšno drugo stranko na deželnih ravnih, vsaj pri deželnih volitvah, ne bo, je še poudaril Smrtnik. Pristavil je še, da gre pri odlöčitvi proti samostojnemu na-

stopu EL na deželnih volitvah za »posebne okoliščine«, ker so 1. marca 2009 na sporednu kar tri volitve. Načelno pa EL ostaja pri svoji zahtevi po zajamčenem sedežu za manjšino v koroškem deželnem zboru, je na vprašanje PD poudaril predsednik EL.

»Mnenje baze jemljemo zelo resno in zato tudi ne bomo nastopili na deželnih volitvah,« je na tiskovni konferenci potrdil Vladimir Smrtnik. Ob tem je izpostavil, da je v anketi sodelovalo skoraj polovica zaupnikov, temeljna vprašanja pa so bila samostojna kandidatura na deželnih nozorborskih volitvah, strateško partnerstvo s kakšno drugo stranko ali sploh le koncentracija le na občinske volitve. Ankete pole je deželna pisarna Enotne liste (EL) razposlala konec novembra vsem skoraj

kjer v občinskih svetih že sedaj sedi 52 slovenskih občinskih odbornikov. Odvisno od rezultata pogajanj (predvsem z Zelenimi) pa bo odvisno, ali se jim pridružila še ta ali ona občina. Pri tem ni izključena samostojna kandidatura EL celo v deželnih prestolnici Celovec, kjer je za osvojitev sedeža v občinskem svetu potrebnih blizu 800 glasov. »Osvojitev sedeža zato ni tako nerealistična,« je še pristavil Smrtnik.

Cilj EL na občinskih volitvah 1. marca 2009 je vsekakor izboljšanje rezultata iz leta 2003, nadalje EL pri volitvah 1. marca 2009 upa, da bo na slovenski samostojni listi končno izvoljen tudi nek župan. V kateri občini, Smrtnik ni hotel povedati. Menil pa je, da obstaja takšna možnost v treh, štirih občinah.

Ivan Lukanc

LJUBLJANA - Stališča v dokumentaciji Hrvaške za pristop k EU za slovensko državo nesprejemljiva

Slovenija na jutrišnjih pristopnih pogajanjih napovedala blokado Hrvaške

Borut Pahor: V sedmih poglavjih dokumenti Hrvaške prejudicirajo mejo med sosednjima državama

LJUBLJANA - Slovenija bo na petkovem nadaljevanju pristopnih pogajanj Hrvaške z Evropsko unijo dala rdečo luč pri 11 pogajalskih poglavjih. Za sedem izmed teh poglavij ima zadržke zaradi dokumentov, ki po njeni oceni prejudicirajo mejo, je danes povedal premier Borut Pahor.

Hrvaški premier Ivo Sanader je že izrazil ogorčenje in poudaril, da gre za potezo brez primere. Pahor je po današnjem srečanju s predsedniki parlamentarnih strank in poslancema narodnostnih skupnosti sporočil še, da bo Slovenija na petkovih pristopnih konferenci Hrvaške z Evropsko unijo v Bruslu dala soglasje za odprtje enega in zaprtje treh poglavij, za štiri dodatna poglavja pa bo uveljavila nekatere druge vsebinske zadržke.

Premier je sicer istočasno dejal, da Ljubljana ostaja zainteresirana za uspešen zaključek hrvaških pogajanj z EU, zato pričakuje in upa, da bodo zadržki odpravljeni v času češkega predsedovanja EU. Za Slovenijo je glavni problem v pristopnih pogajanjih Hrvaške z EU, kako točno oblikovati pravno in politično dovolj trdno zagotovilo, da pogajalska poglavja v pristopnih pogajanjih Hrvaške z EU ne bodo nikakor prejudicirala njene kopenske in morske meje s Slovenijo. Hrvaška je namreč k več poglavjem dodala gradiva, v katerih prejudicira mejo med državama na način, ki je za Slovenijo nesprejemljiv.

Pahor je izrazil tudi upanje, da se bo čim prej po petkovih pristopnih konferencih, morda že prihodnji teden, srečal s hrvaškim kolegom Ivom Sanaderjem. Ker bo po njegovih besedah naslednja pristopna konferenca že kmalu po začetku češkega predsedovanja EU, se zavzema za čim prejšnje srečanje s hrvaškim premirom.

Slovenski zunanjji minister Samuel Žbogar pa je povedal, da se Slovenija za blokado pogajanj s Hrvaško ni odločila, ker želi nagajati Hrvaški na njeni poti v Evropski unijo, temveč zato, ker hrvaške poteze škodijo slovenskim interesom. Dodal, je, da časa za kompromis do petkovih pristopnih konferenc ni več.

K nujnemu srečanju med pre-

mieroma je pozval tudi poročevalec Evropskega parlamenta za Hrvaško Hannes Swoboda (PES/Avstrija). »Skrajni čas je, da se sestaneta predsednika vlad Sanader in Pahor in se dogovorita o načrtu, kako bi lahko državi spor o meji na morju in kopnem na najboljši način rešili z vključitvijo tretjega,« je poudaril in izrazil zaskrbljeno nad zaostrovjanjem v odnosih med Slovenijo in Hrvaško in nad dejstvom, da se državi namesto k skupnemu reševanju odprtih vprašanj zatekata k medsebojnemu nagajanju.

»Če ne bo razmisnila o svojih stališčih in spremenila odločitev o blokirjanju hrvaških pogajanj, bo slovenska vlada pokazala izključevanje, ki ni v skladu s temeljnimi načeli solidarnosti, skupnosti in dobrosedskih odnosov, na katerih temelji EU in celotna Evropa,« je še dejal predsednik hrvaške vlade in Pahorju predlagal, da se sestaneta še pred petkom.

Borut Pahor

Klub slovenskim potezam je Sanader še naprej prepričan da bo Hrvaška končala pristopna pogajanja do konca prihodnjega leta, saj jo za to opogumlja podpora 26 članic EU

Samuel Žbogar

in Evropske komisije. Poudaril je, da je Hrvaška pripravljena na odprt dialog s Slovenijo in na »skupno delo v izgradnji nove Evrope«.

Viri pri francoskem predsedstvu

EU, ki si je prizadevalo za kompromisno rešitev za odpravo slovenskih zadržkov, so sicer za STA povedali, da predsedstvo še ni dobilo uradnega stališča Slovenije glede petkovega nadaljevanja pristopnih pogajanj Hrvaške z EU. Hrvaška bo na dnevnem redu zasedanja veleposlanikov držav članic pri EU v četrtek do poldne, ko bo slovenski veleposlanik pri EU Igor Senčar po pričakovanih tudi predstavljen slovensko stališče.

Podporo ravnanju vlade so sicer danes izrazili tudi v državnem svetu. Pripisujemo velik pomen dobrim medosedskim odnosom, vendar menimo, da bo vključitev Hrvaške v EU možna šele, ko se bo naša soseda jasneje opredelila do zgodovinskih evropskih vrednot, je dejal predsednik Državnega sveta Blaž Kavčič.

O včeraj sprejetem stališču bo vlada razpravljala v četrtek popoldne, v petek zjutraj pa na skupni seji še odpora DZ za zunanjou politiko in zadeve EU. (STA)

ZAGREB - Hrvaški premier ogorčeno reagiral na stališče slovenske vlade

Ivo Sanader: Slovenski zadržki poteza brez primere v zgodovini pristopnih pogajanj

ZAGREB - »Blokada desetih poglavij, osem za zapiranje in dveh za odpiranje, je poteza brez primere v zgodovini pogovorov o članstvu v EU,« je včeraj v Zagrebu izjavil hrvaški premier Ivo Sanader. Tako se je odzval na včerajšnje napoved slovenskega predstavnika Boruta Pahorja, da Slovenija na petkovem nadaljevanju pristopnih pogajanj Hrvaške z EU ne bo dala soglasja za odprtje vseh načrtovanih poglavij. Pahor je danes dejal, da bo Slovenija v petek v Bruslu dala soglasje za odprtje enega in zaprtje treh poglavij, za sedem poglavij ima zadržke zaradi dokumentov, ki po njeni oceni prejudicirajo mejo, za štiri pa uveljavlja tudi druge vsebinske zadržke.

»Če ne bo razmisnila o svojih stališčih in spremenila odločitev o blokirjanju hrvaških pogajanj, bo slovenska vlada pokazala izključevanje, ki ni v skladu s temeljnimi načeli solidarnosti, skupnosti in dobrosedskih odnosov, na katerih temelji EU in celotna Evropa,« je na izredni novinarski konferenci na sedežu vlade v Zagrebu še poudaril predsednik hrvaške vlade.

»Hrvaška ne bo sprejela izsiljevanja in izključevanja, našega članstva v EU ne bomo kupovali z ozemljem. Tega se morajo zavedati tudi naši prijatelji v Sloveniji,« je izjavil Sanader, ki se je popoldan vrnil iz New Yorka, kjer se je udeležil seje Varostnega sveta ZN.

Klub slovenskim potezam je Sanader še naprej prepričan, da bo Hrvaška končala pogajanja do konca prihodnjega leta, pri čemer ima podporo 26 držav članic in Evropske komisije. Poudaril je, da je Hrvaška pripravljena za odprt dialog s sosednjo državo in za »skupno delo v izgradnji nove Evrope«.

Sanader je povedal tudi, da je Pahorjevo napoved, da se bosta srečala naslednji teden, pričakal »z velikim nasmeškom.« Zanimivo je to - zdaj te želim blo-

Ivo Sanader

kirati, potem pa predlagam, da se srečava. Predlagam da se srečava še pred blokado,« je sklenil Sanader.

Izpostavljen je, da ima Slovenijo še na-

prej za prijateljsko državo, ker »za Hrvaško Slovenija ni politika, temveč ljudje.« »Prijateljstvo Hrvaške in Slovenije ni prijateljstvo hrvaške in slovenske politike.«

Dodal je, da bo lahko prijatelj tudi s Pahorjem, kot je bil z njegovih predhodnikom Janezom Janšo.

Tudi predsednik največje opozicijske stranke, Socialdemokratske stranke (SDP), Zoran Milanović je prepričan, da bo ta odločitev slovenskih politikov vplivala na odnose na vseh ravneh, od gospodarskih, kulturnih, socialnih do turističnih. »Slovenija zahteva od Hrvaške nekaj, kar je, najblajše rečeno, neobičajno,« je poudaril Milanović.

Dodal je, da bo marca naslednja medvladna konferenca v Bruslu in da mora hrvaška vlada še bolj trdo delati na vsebinski pogajanji ter izvajati reforme in spremembe na Hrvaškem, pa tudi diplomatsko ukrepati. (STA)

PRISTOPNA POGAJANJA - Stališča slovenskih strank glede odnosov s Hrvaško skoraj povsem enotna

Soglasje večine in opozicije

LJUBLJANA - Predsedniki parlamentarnih strank so po včerajšnjem srečanju s premierom Borutom Pahorjem izrazili zadovoljstvo nad doseženim soglasjem slovenske politike glede ravnanja Ljubljane v pogajanjih EU s Hrvaško. Prepričani so tudi, da mora Slovenija znötaj EU dejavno uresničevati svoje interese v odnosih s Hrvaško. Predsednik največje opozicijske stranke SDS Janez Janša je tako opozoril, da se mora Slovenija izogibati nevarnosti, da bi se vprašanje Hrvaške razglasilo za dvostransko vprašanje, ki naj ne bi zadevalo EU.

Bolj ko dopušča prisotnost interpretacije v evropskih ustanovah, da gre za dvostransko vprašanje, v bolj neprijetnem položaju je Slovenija, opozarja Janša. Zato je po njegovem potrebnia aktivna politika ter pridobivanje podpore in zaveznosti med članicami unije.

Kot je dejal, je bil francoski kompromis, v katerem je bila načelna zaveza, da nič, kar je Hrvaška predložila v pristopni dokumentaciji, ne prejudicira meje, za Slovenijo premalo. »To je samo po sebi kontradiktorno glede na to, da smo vsi videli objavljene zemljiveide, ki prejudicirajo mejo,« je poudaril.

Janša je spomnil, da Slovenija tokrat nima prvič zadržkov glede pogajanj Hrvaške za vstop v EU. »Slovenija je imela zadržke tudi do nekaterih drugih poglavij, nekatere smo odpravili, nekatere tudi s kompromisom, ki je bil takrat za Hrvaško spre-

jemljiv, letos pač ni bil,« je dejal. Po njegovih besedah se za Hrvaško čas za končanje pogajanj izteka in zaželeni roki, ki sta si jih zastavili Hrvaška in Evropska komisija, postajajo vse bolj nerealni. »To seveda ni slovenska krivida. Hrvaška vlada je oktorba na medvladni konferenci naredila strateško napako, ker ni pristala na enak kompromis, ki je bil za njih sprejemljiv že v preteklih mesecih,« je menil.

Po besedah predsednika Zaresa Gregorja Golobiča današnja poteza ne bi smela presenetiti nikogar in je glede na razvoj dogodkov v zadnjem času povsem logična. Obenem pa je prepričan, da se danes ne bi smeli vdajati pretiranemu zadovoljstvu v prepričanju, da smo s tem uresničili slovenski nacionalni interes.

Interes Slovenije je po njegovem prepričanju širši. Poudaril je, da strateški interes Ljubljane po članstvu Hrvaške v EU ostaja. Dodal je, da so današnji sklepi posledica dvoletnosti ravnanja Hrvaške tako v pogajanjih z EU kot na splošno v dvostranskih pogajanjih med Ljubljano in Zagrebom. Glede opozoril iz Hrvaške, da Slovenija ne ve, kako negativne posledice bi lahko imelo njenovo ravnanje, pa je Golobič poudaril, da lahko Slovenija ostalim partnericam v EU povsem suvereno argumentira razloge za svojo politiko. Kdorkoli slika katastrofalne posledice za Slovenijo, se po prepričanju predsednika Zaresa zelo moti, saj je Slovenija čla-

nica EU, ki ima svoje jasne interese in želi tvorno sodelovati v pogajalskem procesu.

Predsednika Zares veseli tudi dejstvo, da v slovenski politiki obstaja volja po oblikovanju dosledne strategije za urejanje dvostranskih vprašanj glede meje. V preteklosti je bilo na tem področju preveč nihanja in nedoslednosti, ki z nacionalnim interesom nista imela nič skupnega, je povedal.

Predsednica LDS Katarina Kresal pa je glede odnosov s Hrvaško za STA dejala, da je koristno, da se glede tako pomembnih vprašanj vlada posvetuje in uskladi stališča tudi s strankami, ki niso del vladne koalicije.

Predsednik SLS Bojan Šrot je medtem dejal, da se vztrajnost izplača, saj SLS že dolgo poskuša uveljaviti svoje stališče o potrebi po strateškem pristopu k reševanju mejnega spora s Hrvaško. Veseli ga, da bo o tem pripravila predlog in ga vložila v DZ tudi vlada.

Predsednik SNS Zmago Jelinčič pa je včerajšnje skupno stališče označil za pomemben sporazum na ravni slovenske politike. Po njegovem prepričanju uradna politika prvič pokončno zastopa interes domovine.

Poudaril je, da je na ta način tudi prvič razglašeno, kaj počne Hrvaška. Meni, da je sedaj čas, da se Zagreb poglobi vase in svoje ravnanje v odnosih do Slovenije. Upa tudi, da bo enotno stališče

Slovenije v odnose med državama vneslo nov moment.

Jelinčič sicer podpira hrvaško članstvo v EU, a šele takrat, ko bo izpolnila vse pogoje za članstvo. Posebej je izpostavil, da problem slovenskih zadržkov glede nadaljevanja pristopnih pogajanj s Hrvaško ni dvostransko vprašanje, ampak gre za problem Zagreba z Evropsko unijo. Dodatno luč na probleme Hrvaške pri vstopanju v unijo po Jelinčičevih navedbah meče tudi dejstvo, da ima Zagreb mejne spore tudi z ostalimi sosednimi.

Glede sklepov, da bo vlada pripravila stališča o nadaljnji strategiji urejanja odprtih vprašanj med Slovenijo in Hrvaško glede meje, je napovedal, da bo SNS k resoluciji, ki jo je v DZ vložila SLS, podala svoje predloge. Prepričan je, da so potrebeni novi temelji za reševanje mejnih sporov, ki morajo biti tudi zgodovinski, kulturni in etnološki.

Predsednik Desus Karel Erjavec po srečanju ni bil na voljo novinarjem in zaenkrat ni bil dosegljiv za izjave.

Slovenija bo v skladu z današnjim sklepom na petkovem nadaljevanju pristopnih pogajanj Hrvaške z EU dala soglasje za odprtje enega in zaprtje treh poglavij, za sedem poglavij bo uveljavljala zadržke zaradi dokumentov, ki po njeni oceni prejudicirajo mejo, za štiri pa tudi druge vsebinske zadržke. (STA)

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.it

Četrtek, 18. decembra 2008

7

BARKOVLJANSKA »AFERA« - Pismo ravnateljice Fiorelle Benčič glede odmevov v Sloveniji

O samoumevni gesti, ki je postala »nepremišljena«

Solidarnost tudi s strani somišljenikov tiste stranke, ki jo je postavila na sramotilni oder

Ravnateljica
Fiorella Benčič in
občinski odbornik
Franco Bandelli na
nedavnem odprtju
nove menze
barkovljanske
osnovne šole
Finžgar

KROMA

Na koncu se je izkašljala tudi ona, in sicer z namenom, da, kot je zapisala, postavi »afero« slovenskega traku na barkovljanski osnovni šoli Franca Saleškega Finžgarja v pravilen okvir, »zato da bo slika čim bolj jasna in čim manj čustveno obarvanih interpretacij.« Tako v pismu prebivalcu Slovenije, ki ji je izrazil solidarnost - a slednja je, kot bomo videli v nadaljevanju, presenetljivo prišla tudi iz drugih, nepredvidenih sredin - piše svetoivanska didaktična ravnateljica Fiorella Benčič.

Glede »nepremišljenosti«, ki ji nekateri očitajo zaradi postavitev slovenskega traku, je zapisala, da je to bila, »ker je postavljala kot samoumevno neko normalnost, ki očitno ne prevladuje med nekaterimi političnimi krogovi v Trstu,« zagotavlja pa, da karabinjerji niso »vandalisti v državi« v šolo Finžgar, kot trdijo nekateri, ampak so prisli na informativni razgovor, pri čemer so bili zelo diskretni in so na koncu »priporočali, da jih takoj obvestimo, če zasumimo prisotnost kakšnih vročekrvnežev z maščevalnimi nameni.« Resolucija občinskih svetnikov, ki zahtevajo celo sankcije proti ravnateljici, pa je po njih besedah »izzvala solidarnost s strani italijanskih kolegov in somesčanov in na osebni ravni tudi izraže podpore somišljenikov iste stranke, ki je tako »strog« (evfemizem je nameren) ravnala proti meni in me izpostavila na sramotilni oder. S strani šolske oblasti pa do trenutka nobenega odziva...« V Italiji, dodaja Benčičeva, pa smo vajeni na podobne eklatantne geste, saj se nekateri politiki že pripravljajo na volitve in iščejo poceni vidljivost.

Razobešanje manjšinskih simbolov in zastave, opozarja še ravnateljica, je tudi opredeljeno v deželnem zakonu, čeprav se do sedaj Slovenci v Italiji nismo zedinili, kakšna naj bo ta zastava. Prav zadnje dogajanje pa je verjetno priložnost, da se Slovenci »končno odločimo in udejanjimo, to kar zakoni predvidevajo.«

Odmevnost zadeve v Sloveniji je prispevala k osveščanju vseh Slovencev položaju manjšine »in nadejam se, da bodo informacije čim bolj točne in konstruktivne, seveda rabimo podporo Slovenije ne glede na politično pripadnost njenih državljanov, a pozivam k trezemu razmišljanju, ker menim, da dostojanstvo ohranimo tudi s strpnimi pristopi in odločnostjo,« piše Fiorella Benčič.

OBČINA TRST - Ukmar, Švab in Omero včeraj pri Dipiazzi

Šole, parkirišča in Pahor

Govor tudi o sklicu omizja za reševanje problemov SSG in o pravilniku za vpis v vrtce

Včeraj dopoldne sta se svetnika skupine Demokratske stranke Stefano Ukmar in Igor Švab (SSk) skupno z načelnikom Fabiom Omerom mudila pri županu Robertu Dipiazzi, kjer sta ga ponovno opozorila na nekatere še odprte probleme naše in širše skupnosti. Do srečanja, ki je, piše v sporočilu za javnost, potekalo »v sproščenem in konstruktivnem vzdušju,« je prišlo tudi glede na potremo po preseganjem nedavnih škodljivih polemik, ki so razburile tržaško javnost, tako glede postavitev dvojezičnih smerokazov ob dokončanju avtocestne povezave kot ob aferi, ki je

nastala ob barvah traku, ko so predali namenu obnovljene prostore šolske jedilnice na šoli Finžgar v Barkovljah.

Svetnik Ukmar je ponovno opozoril župana na že sprejete obvezne obglasovanju letošnjega občinskega proračuna glede izrednega vzdrževanja osnovnih šol Avgusta Černigoja na Proseku in Primoža Trubarja-Karla Destovnika-Kajuhha v Bazovici. Nadalje je seznanil župana o perečem pomanjkanju parkirišč v Lonjerju ter na možnost dokončne ureditve jušarske problematike, vsaj tam, kjer naj bi slovenski starši imeli prednost.

Svetnik Švab pa je župana povabil naj končno podeli pisatelju Borisu Pahorju naziv častnega meščana, saj je bil zadevni odlok sprejet že septembra letos. Nadalje ga je spomnil, kot je bilo sklenjeno na srečanju s krovnima organizacijama Slovensko kulturno-gospodarsko zvezo in Svetom slovenskih organizacij maja letos, naj se sklice delovno omizje za reševanje finančnega stanja Slovenskega stalnega gledališča ter naj občinski uradi poskrbijo za popravke k pravilniku za vpise v otroške vrtce s slovenskim učnim jezikom, kjer naj bi slovenski starši imeli prednost.

ŠE O BARKOVLJANSKI »AFERI« - Skupna izjava predsednikov SSO in SSK Štoke in Dolharja

Zapostavljanje jezika hujše od traku

Z napihanjem barkovljanskega dogodka se je že lelo odvrniti pozornost od krčenja prispevkov za manjšino in neizvajanja dvojezičnosti

Zaradi polemik, ki so nastale ob nedavnem odprtju nove menze v tržaški slovenski osnovni šoli Fran Saleški Finžgar v Barkovljah in ki še vedno burijo duhove, smo lahko hudo zaskrbljeni tako Slovenci v Italiji kot vsi ostali zagovorniki sožitja in sodelovanja, tako v Italiji kot v Sloveniji. Do izraza sta namreč prišla izkriavljanje in napihanje samega dogodka, a tudi hudo nerazumevanje manjšinskih pravic in narodnostna nestrpnost. Tako v skupni izjavi menita predsednika Sveta slovenskih organizacij in Slovenske skupnosti, Drago Štoka in Rafko Dolhar, za katera je videti v odsotnosti italijanskega traku željo po izzivanju, nesprejemljivo in lahkomiseln početje ter hudo napako, milo rečeno krično pretiranje, saj je zapostavljanje slovenske besede veliko hujši dogodek, vse pomanjkljivosti pa bi lahko spriča nagličce pri pripravah, predvsem pa zaradi praznika otrok z dobro voljo premostili.

Za Štoko in Dolharja se je že lelo z barkovljansko »afero« odvrniti pozornost od krčenja prispevkov za manjšino in temu pravice do vidne dvojezičnosti na hi-

tri cesti in poiskati grešnega kozla, s takim vikom in krikom pa si politiki in mediji »prevzemajo hudo odgovornost, ker so skalni odnose v naših krajih in ustvarili nove nesporazume.« Dogodek v Barkovljah pa je pokazal tudi nepoznavanje dejstev in manjšinskih pravic, menita predsednika SSO in SSK, saj to, kar se reže ob otvoritvah, ni zastava, temveč trak, ki ga ne urejajo stroga protokolarna pravila. Lahko bi bil zlat ali srebrn, pa bi nikogar ne motil. Dalje slovenske barve niso zastava tujje države. Narodni simboli niso državni simboli, čeprav so lahko isti. Belo, modro in rdečo barvo uporabljamo Slovenci od leta 1848, in to v Republiki Sloveniji, v zamejstvu in po svetu.

Kar pa je v tem primeru najvažnejše, poudarjata Štoka in Dolhar, je to, da sama italijanska pravna ureditev zagotavlja manjšini pravico do uporabe slovenske zastave. O tem je prvo spregovorilo ustavno sodišče z razsodbo št. 21 z dne 25. maja 1987. Primerilo se je namreč, da so v Gorici spravili pred sodišče Stanislava Marušiča, ker je 25. aprila 1983 v Štandrežu

ob spomeniku padlim borcem ob dveh italijanskih dvignil dve slovenski zastavi, in to brez predhodnega dovoljenja za izobesjanje tujih zastav, ki ga je terjal zakon iz fašistične dobe. Ustavno sodišče je omenjeno omejitev razglasilo za protiustavno. V obrazložitvi se ni omejilo na problem manjšinskih pravic, temveč je zapisalo, da nikogar ni mogoče ne omejiti ne kaznovati, če iz etničnih, ideoloških ali drugih razlogov javno uporablja zastavo tuge države, opozarjata Štoka in Dolhar.

Tudi uporaba zastave Republike Slovenije je torej dovoljena in je ni mogoče omejiti. A v Barkovljah in na splošno pri nas ne gre za uporabo zastave Republike Slovenije, gre za uporabo zastave, v kateri se prepoznavata manjšina, torej manjšinske zastave in simbole.

Predsednika SSO in SSK tudi opozarjata, da je od osamosvajanja Slovenije za ogromno večino Slovencev v matični državi in zunaj nje sedanja zastava Republike Slovenije obenem narodna zastava. Tudi pri nas ljudje vsa ta leta slovensko trobojnico z grbom čutijo kot svo-

jo, ne zgolj kot zastavo sosednje, sicer matične države: »Z njo smo tudi premostili nesoglasja med tistimi, ki so na slovenskih barvah hoteli rdečo zvezdo, in tistimi, ki so ji nasprotovali, čeprav, seveda, zgodovinske zastave ohranajo svojo vrednost. Zato tudi danes ne potrebujemo novih, posebnih manjšinskih zastav s takšnim ali drugačnim orlom, z zvezdo z nazobčanim kolesom ali drugim simbolum, kot je ne potrebujejo Italijani v Istri, ki nemoteno uporabljajo italijansko narodno in državno zastavo,« piše v izjavi.

Izobesjanje zastave, ki jo ima za svojo naša narodna skupnost, pa v 6. členu dopušča deželnini zakon št. 27 z dne 27. novembra 2001. Ne le dopušča: ob italijanskem, evropskem in deželnini zastavi celo zahteva njen izobesjanje, in to na javnih stavbah v vseh občinah s tistih dveh seznamov zaščitenih območij, ki sta nastala na podlagi državnih zakonov št. 482/99 in 38/01: »In tu smo spet pri neizpolnjevanju zaščitnih zakonov in jasnih krštvah naših pravic, kje neki pri slovenskih provokacijah,« zaključujeta Štoka in Dolhar.

KOOPERACIJA

Pokrajina namenila več denarja

DENNIS VISIOLI

KROMA

Ob tolikih napovedanih in žal tudi uresničenih krčenjih javnih prispevkov, na katere nas je navadila politika, končno dobra novica: tržaška pokrajinska uprava se je odločila, da poveča sredstva, namenjena mednarodnemu sodelovanju in kooperaciji. Podatek je pristojni odbornik Dennis Visioli včeraj predstavljal na tiskovni konferenci, na kateri so sodelovali tudi predjemniki letošnjih prispevkov. »Mednarodni kooperaciji smo letos namenili 40.000 evrov, kar je 15.000 evrov več kot lani, načrtujemo pa, da bomo to vsoto v prihodnje še povečali. Zaslugo za to nosijo tržaške dijakinje in dijaki, ki so se združili v poseben odbor in od javnih uprav zahtevali večjo angažiranost na tem področju. Pokrajina Trst je skušala nihovi želji ugoditi.«

Na razpis Pokrajine Trst se je prijavilo osem organizacij, prispevke pa je uprava razdelila med sedem organizacij (ena ni izpolnjena pogojev), ki so aktívne na mednarodnem človekoljubnem področju. Sedem projektov, ki skušajo na različnih koncih sveta prispevati na pomoč krajevnemu prebivalstvu: ne z razdeljevanjem finančnih sredstev, ampak s sodelovanjem pri njihovih razvojnih procesih.

Tri projekti bodo zaživeli na področju nekdanje Jugoslavije. Tržaški Karitas bo v sodelovanju z otroško bolnišnico Burlo Garofolo nadaljeval s svojim mostarskim projektom: nudjenje zobozdravniških uslug tamkajšnjem okrog dvesteset tri desetim prizadetim otrokom. Novonastalo združenje Most, ki spodbuja italijansko-bosansko kooperacijo, bo vdovam iz Srebrenice, ki živijo v Gračanici, ponudil projekt Kilim (izdelava tipičnih bosanskih preprog). Zveza Federazije italiana maricoltori bo pokrajinski prispevek uporabila za delno kritje projekta v Črni gori; s satelitem bodo skušali nadzirati stanje morja v Boki Kotorski: ogromen in čudovit zaliv, v katerega pa se žal iztekajo vse odtočne vode, tako da mu grozi biološka smrт.

Organizacija ACCRI se bo v Čadu, eni najrevnejših držav na svetu, borila proti podhranjenosti in prebivalstvu pomagala do bolj smotravnega upravljanja z denarnimi sredstvi (država ne razpolaga s svojim bančnim sistemom). Salam, otroci oljke, bo dvema bolničnjema iz Náblusa v Palestini omogočila izpopolnjevanje v Trstu. Tržaška podružnica združenja Arci bo v Buenos Airesu sodelovala pri organizaciji zbirnega centra Franco Basaglia, tržaška koordinacija neprofitne organizacije A SUD pa bo nadaljevala s svojim delom v Kolumbiji: skupini staroselcev, zadnjemu kolumbijskemu nomadskemu plemenu, bodo nudili zdravniško nego in pomagali urediti dokumentacijski center. (pd)

TRŽAŠKA OBČINA - Od 12. decembra 2007 do 11. decembra 2008

Trst: v enem letu skupaj 1.218 dvojezičnih izkaznic

Slovenski tržaški občinski svetniki Švab, Furlanič in Ukmar so jih »pričakovali več«

Skupno 1.218. Toliko dvojezičnih italijansko-slovenskih izkaznic je izdala tržaška občina v enem letu: od 12. decembra lani, ko jih je začela izdajati, do 11. decembra letos. 1.032 izkaznic je bilo papirnatih, izdanih v Uradu za Slovence v Ul. Giotto in v občinskih izpostavah na Opčinah in na Proseku, 186 pa elektronskih, izdanih v občinskem uradu v Ul. Genova. Poleg papirnatih in elektronskih osebnih izkaznic so občinski uradi izdali še skupno 350 dvojezičnih anagrafskih dokumentov in potrdil.

V Uradu za Slovence v Ul. Giotto so v enem letu izdali skupno 215 dvojezičnih osebnih izkaznic.

Največ dvojezičnih osebnih dokumentov so izdali v vzhodnokraški občini izpostavi na Opčinah. Teh je bilo skupno 626. V istem obdobju so v tem uradu izdali 1.464 italijanskih osebnih izkaznic.

V zahodnokraški občini izpostavi na Proseku so v enem letu izdali 191 dvojezičnih osebnih izkaznic in 204 italijanske.

Kako oceniti prvo enoletno »bero« dvojezičnih izkaznic v tržaški občini? Jih je bilo mnogo ali premalo? Bi jih lahko bilo več?

Slovenski tržaški občinski svetniki so bili pri ocenjevanju števila izdanih izkaznic enakega mnenja: pričakovali so, da jih bo več.

Občinski svetnik Slovenske skupnosti Igor Švab je »osebno pričakoval več dvojezičnih izkaznic«. Omenil pa je vsaj dve »olajševalni okoliščini«, ki naj bi morda botrovali k manjšemu številu dvojezičnih izkaznic od pričakovanega. Prvič: to je bila novost, in glede na novost je odziv vendaril. Drugič: upoštevati je treba novo zakonodajo, ki predvideva podaljšanje osebnih izkaznic s pet na deset let. Za to je dovolj žig občinskega urada. Brez novih slik, brez čakanja na izdajo, brez dodatnega plačila. Švab je tudi omenil dejstvo, da so tisti, ki so dobili novo izkaznico malo pred začetkom izdajanja dvojezičnih izkaznic, ohranili enojezičen osebni dokument in bodo zaposili za novega dvojezičnega potem ko bo zapadla veljavnost enojezičnega. Glede elektronskih izkaznic pa je svetnik Švab menil, da je treba za novo tovrstno izkaznico odšteti 25 evrov, kar je v tem obdobju splošne gospodarske krize za marsikoga že lep zalogaj.

SKUPAJ ZA OPĆINE - V nedeljo Božično razpoloženje ob odprtih trgovinah

Po julijski uspešni pobudi *Openski poletni večer*, ko je Općine preplavilo morje ljudi, ki se je v večernih urah sprehalo po vaškem središču od trgovine do trgovine, so si člani združenja Skupaj na Opčinah zamisli spet novo iniciativi, ki želi ovrednotiti vas nad Trstom. V nedeljo, 21. decembra, bo zaživelva pobuda *Božič ... Skupaj na Općinah*. Kot je na včerajšnji novinarski konferenci povedala predsednica združenja Marta Fabris Malalan (ob njej sta združenje zastopala še Laura Stojkovič in Boris Bogatec), bodo trgovine odprte od 10. do 18. ure. *K pobjudi je pristopilo 90 od skupnih 114 trgovin. Sodelujoći obrati bodo razpoznavni zaradi modro-zelene preproge na pličniku pred vhodom, pa tudi zaradi modre najlonске nakupovalne torbe, v kateri bodo trgovci stranki postregli ob vsakem nakupu,* je opozorila predsednica in poučila skupno željo po združevanju openskih trgovcev. V nedeljo bo po maši (ob 11.45) izpred cerkve krenila trebnska godba na pihala Viktor Parma, ki bo z glasbo spremljala praznično nakupovalno mrzlico, ob njej pa bo poskrbljeno za neposredni radijski prenos do gajanja po Radiu Punto Zero. Slovesnejše vzdušje bo s seboj prinesel tudi božiček, ki se bo vozil po openskih ulicah na kočiji, v kateri bodo vpreženi lipicanici iz kobilarnice v Lipici. *Da bomo ravno v nedeljo praznovali prvo oblastico padca schengenskih mejnih pregrad, zato bo praznik še slovesnejši.*

Občinska odbornica Marina Gruden Vlach je pobudo pozdravila kot zgleden primer promocije nekoliko manj »poznanega« mestnega predela, ki si zsluži večja pozornost. Ob tej priložnosti bodo mestni redarji od 14. do 18. ure poskrbeli za popolno prometno zaporo osrednjih openskih arterij. (sas)

Izdaja prvih dvojezičnih osebnih izkaznic v tržaški občini 12. decembra 2007
KROMA

Tudi občinski svetnik Stranke komunistične prenove Iztok Furlanič je »objektivno pričakoval nekaj več dvojezičnih izkaznic«. Tako pa je dodal: »Dokončno oceno pa bo mogoče podati šele čez nekaj let, ko bodo zapadli stari osebni dokumenti in bodo vsi obnovili svoje izkaznice.« Po njegovem mnenju so doslej »redki predčasno zamenjali svoje dokumente, da bi dobili dvojezično izkaznico.« Svetnik Stranke komunistične prenove se je ob tem izrecno obregnal ob izraz »dvojezična izkaznica«. Osebni dokumenti, ki jih izdaja tržaška občina, zanj niso »dvojezične izkaznice,« ker v dokumentih ni vse dvojezično, kot bi moral biti, saj je na primer mesto Trieste ostalo italijansko Trieste in ni bilo prevedeno v slovenski Trst.

Svetnik Demokratske stranke Stefano Ukmar je bil zelo jasan: »Pričakoval sem več dvojezičnih izkaznic.« Tudi zanj »ljudje verjetno čakajo, da osebnemu dokumentu zapeče veljavnost in da ga bodo šele potem obnovili in vprašali dvojezičnega.« Vsekakor pa »bi se lahko vseeno bolj potrudili,« je odrezavo zaključil Ukmar.

M.K.

Nabiranje odpadkov »od vrat do vrat«

Iz urada za urbanistiko, zasebne gradnje in storitve Občine Dolina sporočajo, da bo nabiranje odpadkov - stekla, plastike in pločevin (rumena kanta), ki ga na Krmenki in v Lakotišču služba ni opravila v četrtek, 11. decembra, zaradi slabega vremena, potekalo v petek, 19. decembra, medtem ko bo nabiranje stekla, plastike in pločevin (rumena kanta), ki je v petek, 12. decembra, odpadlo zaradi stavke, potekalo dne 24. decembra 2008.

V Dolini še na ogled varianta k regulacijskemu načrtu

Odgovorni za tehnično urbanistično področje Občine Dolina Massimo Veronese obvešča, da so v občinskem uradu za urbanistiko podaljšali rok za ogled »ne bistvene« variante št. 25 k občinskemu splošnemu regulacijskemu načrtu, ki je bila sprejeta s sklepom občinskega sveta št. 43/c z dne 19. septembra 2008, v smislu in po učinkih 17. člena OPDO št. 086/Pres. z dne 20.3.2008, po izvedbi 63. člena D.Z. št. 5/2007, na ogledu do 17.12.2008. Variante št. 25 k O.S.R.N., v vseh njenih elementih, hrani občinski urad za urbanistiko. Zainteresirane osebe si jo lahko ogledajo vse do prihodnjega 3. februarja, od ponedeljka do petka, od ure 8.30 do 12.15, hkrati pa jo lahko najdete na spletni strani www.sandorligo-dolina.it. V tem obdobju lahko vsakdo predloži na občino svoje pripombe; v istem času lahko lastniki nepremičnin, ki jih obvezuje sprejeti urbanistični instrument, predloži svoje ugovore. Pripombe in ugovori morajo biti predloženi na kolkovanem papirju.

Podlonjerski usad: popravili so vodovod

V torek je prišlo na Ul. Timo (v Podlonjeriju, tik ob železnici) do usada, osebje podjetja AcegasAps pa je včeraj po večurnem delu popravilo vodovod. Zemlja je podrla zidek in prišla na bližnjem vinogradu, pri tem pa je delno poškodovala cesto in vodovod. Osebje AcegasAps je bilo na kraju od zgodnjega jutra: namestitev 70 metrov dolgega vodvoda je ob 16. uri omogočila ponoven vklop vodovoda.

Zaradi marihuane ovadili dva študenta

Karabinjerji so v noči na torek okrog 3. ure zjutraj po pregledu zasegli 20 gramov marihuane. Ovadili so dva študenta, 26-letnega Tržanca in 31-letnega Videmčana.

OBČINA TRST - Župan Roberto Dipiazza sprejel novo slovensko konzulko Bojano Cipot

Dipiazzi niso všeč »pogojik« Borisa Pahorja

Cipotova opozorila na problem priznanja Pahorju, postavitve obeležij Trubarju in žrtvam Rizarne ter obmejnega srečanja županov - Dipiazza o pozitivnih korakih in »kaki ekstremistični frakciji«

Konzulko Cipotovo so pozdravili tudi svetniki Ukmar, Švab in Omero

»Boris Pahor bom podelil priznanje, vendar je težko dati priznanje nekomu, ki pravi, da ga bo sprejel pod določenimi pogoji.« Tudi to je bilo slišati na včerajšnjem dopoldanskem vladostnem srečanju na tržaškem županstvu med županom Robertom Dipiazzom in novo slovensko konzulko Bojanom Cipotom. Med nerešenimi oz. »skoraj rešenimi« vprašanji je namreč Cipotova omenila tudi večkrat napovedano in doslej še neuresničeno podelitev mestnega priznanja pisatelju.

In kakšen »pogoj« je Pahor dal Dipiazzi? Kot nam je sam pisatelj povedal, je ob vesti, da mu občinska uprava namerava podeliti priznanje, v dopisu županu zahteval, da mora biti v temeljtvit omnenju fašizem, o katerem piše v svojih knjigah, in ne samo nacizem: »Če ne omenijo fašizma, naj si priznanje tudi držijo,« nam je povedal Pahor.

Če se povrnemo k srečanju, ki so se ga na začetku udeležili tudi svetniki Stefano Ukmar, Igor Švab in Fabio Omero, je to bilo spoznavnega značaja, saj je Bojana Cipot še pred kratkim nastopila službo na slovenskem konzulatu. V svojem posegu je županu izrekla zahvalo za vse, kar je storil za stavbe slovenskih šol, po-

leg uresničenih projektov (npr. preureditve starega mestnega jedra, ki zanima tudi bivšega slovenskega zunanjega ministra Dimitrija Rupla) pa je omenila tudi take, ki niso bili še uresničeni. Ob že omenjenem priznanju Borisu Pahorju so tu še postavitev obeležja Primožu Trubarju na pročelju Bonomove palače in spominske plošče žrtvam v Rizarni ter obnovitev tradicionalnega srečanja županov obmejnih občin.

Dipiazza, ki je Cipotovi izročil spominsko medaljo, šop cvetja in knjige, pa je s svoje strani poudaril številne pozitivne korake, ki so bili po njegovem opravljeni, o zaščiti »Italijanov slovenskega maternega jezika« in o tem, da so povsod postavili dvojezične napise, čeprav na obeh straneh še vedno obstaja »kaka ekstremistična frakcija«, obenem je poudaril, da odnose z županoma Ljubljane in Trsta, Zoranom Jankovičem in Borisom Popovičem. »Zdi se mi, da gremo dobro naprej, ne smemo se ustaviti,« je dejal Dipiazza, ki je še poudaril, da obstajajo veliko pomembnejše stvari, kot npr. gospodarstvo, pri čemer se je pozitivno izrekel o možnosti, da bi Trst gostil obmejno srečanje županov. (iž)

ZGONIŠKA OBČINA - Odbornik za šolstvo Igor Gustinčič

Zgonik: v petih letih 267 tisoč evrov za šolska poslopja

Vrtec v Gabrovcu in šolski poslopji v Saležu in Zgoniku povsem varni

Na zadnji občinski seji je zgoniški župan Mirko Sardoč v svojem uvodnem posegu sporočil občinskim svetnikom, da so vsa šolska poslopja v občini »statično neoporečna«. Prejela so potrdilo, da so »statično varna.« Bilo je prav v dneh po nesreči v italijanskem liceju v kraju Rivoli pri Turinu, kjer se je v eni od učilnic zrušil strop, pod katerim je umrl 17-letni dijak. Stanje šolskih poslopjiv Italiji je bilo takrat sila aktualno. Številne stavbe so bile pod drobnogledom: mnogo zgradb vrtcev, osnovnih in srednjih šol državi ni odgovarjalo varnostnim, protipožarnim in drugim predpisom. Mnogo poslopjiv je bilo starih in zato potrebnih korenitih posegov. Županovo sporočilo je bilo zato nadvse pomirjujoče.

Zgoniška občina je posvetila šolskim poslopjem veliko pozornost. »V tej mandatni dobi je občinska uprava investirala za obnovo in vzdrževanje treh šolskih stavb v Gabrovcu, Zgoniku in Saležu skupaj 267 tisoč evrov,« je to pozornost levensredinskega odbora številčno podkrepil odbornik za šolstvo Igor Gustinčič. Toliko so sta-la popravila, vsakoletna vzdrževanja, prenove in obnove šolskih poslopjiv v zadnjih petih letih.

Odbornik je razčlenil stroške. V poslopju gabrovškega otroškega vrtca so opravili notranja zidarska popravila, za kar je občina odstrela 42 tisoč evrov. Pleskanje in zamenjava oken so stali 11.300 evrov, ureditev sanitarij, dela v kuhinji, zamenjava grelcev ne-kaj več kot 7 tisoč evrov. V sedaj lepo urejeni in opremljeni gabrovski vrtec je uprava investirala skupaj nekaj več kot 61 tisoč evrov.

V poslopju zgoniške osnovne šole, ki nosi ime po dnevu osvoboditve, 1. maj 1945, je opravila občinska uprava v zadnjih petih letih več manjših del, že prej pa je bilo opravljeno večje delo: obnova strehe. Zadnja leta so uredili klimatizacijo, odtoke, napušč. Poslopje so prepleksali in uredili kuhinjo. To delo je bilo potrebno, saj šolska menza nudi kosila tako vrtcu in šolama zgoniške občine kot tudi vrtcu in osnovni šoli na vrtcu, ker sta občinski upravi (zgoniška in repentabrska) podpisala konvencijo o skupnem koriščenju šolske kuhinje.

V poslopju zgoniške osnovne šole so nadalje uredili prezračevanje v podstrešju in obnovili zunanjega ograjo. Skupna investicija za to šolo je v zadnjih petih letih znašala kakih 40 tisoč evrov. V času velikih obnovitvenih del so bili zgoniški šolarji začasno »preseljeni« v prostore osnovne šole v Saležu, ko so to šolo prenavljali, pa so se saleški učenci pridružili zgoniškim.

Največji delež je občinska uprava investirala v poslopje osnovne šole Lojzeta Kokoravca-Gorazda v Saležu. Večino del so opravili lani, dokončali pa so jih pred kratkim. Odbornik Gustinčič je omenil obnovo sanitarij in stranišč, kanalizacije in tal. Leto prej so obnovili učilnice (pri-spevki v višini 35 tisoč evrov), zunanj zid in ograjo (17 tisoč evrov). De-la v šolskem poslopju v Saležu so v petih letih stala skupno 165 tisoč evrov.

Zgoniški odbornik za šolstvo je potrdil, da vsa tri šolska poslopja v Gabrovcu, Zgoniku in Saležu odgovarjajo varnostnim in protipožarnim normam. Vse strukture so statično varne. Gustinčič je pri tem izpostavil skrb osebja tehničnega urada, ki je poskrbelo za pripravo načrtov in za opravljenega dela. Obenem je podprtjal plodno sodelovanje z nabrežinskim diktakčnim ravnateljstvom, v okviru katerega delujejo šoli in vrtec v zgoniški občini. Kar šolske oblasti vprašajo za ureditev in varnost otrok, to se skuša urediti, je menil zgoniški občinski odbornik za šolstvo Igor Gustinčič.

M.K.

Poslopje osnovne šole 1. maj 1945 v Zgoniku

KROMA

TREBČE - Razstava **Magični svet Marinelle Terbon**

V nedeljo se je v Hiški uod Ljenčkice v Trebčah zaključil niz pobud ob 110-letnici delovanja SKD Primorec z odprtjem fotografike in slikarske razstave Marinelle Terbon Zgodbe, ki so mi jih vedno pripovedovali nonoti. Za magično in eksotično atmosfero je poskrbel glasbenik Piero Purini, umetnico pa je predstavil Fabio Perco, profesor na videmski univerzi, naravoslovec in odgovorni Naravnega rezervata ustja Soče.

Marinella Terbon živi in ustvarja v Trebčah. S skupinskimi in samostojnimi razstavami se je predstavila občinstvu po Italiji in Avstriji.

Profesor Fabio Perco je povedal, da nas dela Marinelle Terbon popeljejo v fantastični svet magije. Gre se za enigmatičen

svet, skoraj v pozabi, izbrisani, kopan in mogoče tudi poln »brezveznih in neumnih« vraževernosti, ampak istočasno tudi poln presenečenj, vzinemirjenosti in občutkov, ki so danes redki in ki jih lahko znova odkrijemo in vrednotimo preko umetnosti. Marinellino umetnost lahko primerjamo z moderno in manj znano umetnostjo v Italiji, ampak vsekakor slavno predvsem po zaslugu tistih umetnikov, ki so se navdihovali v naravi.

Razstava je vezana na pravljico buč in čeveljčkov - mogoče čarobnih, čarovnic, ki pa niso temačne in agresivne. To so simpatične starke, ki letajo na metlah, in jih avtorica predstavlja pod drobnogledom, v spremstvu krokarjev, kot pripoveduje zgodba.

BARKOVLJE **Medkulturna božičnica**

V barkovljanskem društvu so v po-nedeljek, praznovali malčki otroškega vrtca, učenci glasbene delavnice, ki jo vodi Aleksandra Pertot, in šolarji. Božičnico so pripravili v duhu medkulturnega dialoga, ki zaznamuje iztekajoče se leto.

Učenci glasbene delavnice so pokazali svoje znanje s petjem in igranjem na različna glasbila. Izvedli so pesem po ljudski melodiji Babica zima in Božično pesem na Schubertovo melodijo. Pesmi je priredila Aleksandra Pertot.

Učenci in učenke osnovne šole Fran-a Saleškega Finžgarja iz Barkovelj so se z novimi barvanimi majicami podali na pot odkrivanja različnih kultur in jezikov. Učenci petega razreda so uvodoma podali globoko razmišljanje o praznikih in so se odločno zavzeli za to, da je najboljše, da podarimo sebe in svoj čas name-sto dragih daril.

Otroška radovnost jih je ponesla daleč v tuje kraje. Brskali so po zakladni-cah različnih narodov in ugotovili, da je v različnosti pravo bogastvo.

Nato so se vsi skupaj selili v Veliko Britanijo. Iz Londona je doma gospod Michael, ki je utrjeval angleščino v petkovi popoldanski delavnici. V angleščini so nam povedali, kako okusna lahko posta-ne juha iz kamenja. Za kratek čas so se zaustavili tudi v Srbiji in Črni gori in raz-mišljali, kako lepo je gojiti prijateljstvo.

V tem malem odkrivanju sveta so se srečali tudi z revnimi, zapostavljenimi in spregledanimi. Spomnili so se vseh otrok, ki nimajo strehe nad glavo in nikogar, ki bi jih ščitil in ljubil. V besedah Martina Lutra Kinga se lepo odražajo želje vseh nas.

Globoko so se vsem utisnile v spo-min besede 18-letnega dekleta iz Nepala, ki pravi: »Sanjam, da se borim za pravice ljudi. Sanjam, da izobrazba za otroke ni vseeno. Sanjam, da imam prijatelje v vsaki rasi. Z roko v roki in z ramo ob ramu korakajmo, da sanje vsakega postanejo resničnost.« Po voščilih v vseh jezikih in pozdravu gospe ravnateljice je v dvo-rani zadonela pesem Sonce sreče.

Drevi v Križu koncert opernih arij

Po izredno uspeli postavitvi Mozartove opere Figarova svadba v poletnem sklopu predstav Festivala morja, ki so jo uprizorili udeleženci Mednarodne akademije za solopetje v Križu pod mentorstvom priznanega basista in domačina Aleksandra Švaba, je za prihajajoče božične prazni-ke v načrtu koncert opernih arij. Prejšnji konec tedna je v Slomškovem domu v Križu namreč ponovno zaživelva Mednarodna akademija za solopetje z novim programom in ambicioznimi načrti. Tokratnih tečajev se poleg pevcev iz Slovenije, Hrvaške in Italije udeležujejo tudi gostje iz Prage. Pred kratkim se je maestro Švab skupaj s pianistom Janom Grbecem mudil v Pragi, kjer je na tamkajšnji Akademiji imel nekajdnevni tečaj.

Nekaj čeških pevcev bo poleg ostalih sodelovalo na koncertu opernih arij, ki bo drevi ob 20.30 v domu Albert Sirk v Križu, pod mentorstvom basista Švaba in ob klavirski spremljavi Jana Grbca. Koncert organizira Mednarodna akademija za solopetje s sodelovanjem vseh društev, ki so včlanjena v Združenju za Križ. (ht)

Društvo Tabor vabi v soboto na Općine

V soboto bo v Prosvetnem domu na Općinah zaključni večer ob 40-letnici društva Tabor. Sobotno slavlje pa bo istočasno obeležilo tudi 140 let kulturnega udejstvovanja na Općinah, ki se je začelo z ustanovitvijo čitalnice leta 1868.

Na večeru, ki so ga poimenovali Od včeraj do jutri, bodo predstavili istoimensko publikacijo, ki prinaša zgodovinski prerez društvenega delovanja in so jo uredili Dušan Kalc, Živila Persič, Nori Jerič in Stanka Hrovatin, ter istoimenski dvd o današnji društveni dejavnosti (pevska, dram-ska, rekreacija, knjižnica, prireditve, glasbena srečanja, Poletje pod kostanjem, itd.). Za snemanje in realizacijo je poskrbel Marko Civardi, glas je posodil Lijivij Valenčič, sodelovalo pa je veliko članov in članic, ki nestrenočno čakajo, da bodo videli sebe in druge. Ker gre za praznik, bo dvojni predstavitev sledila tudi družabnost z glasbo v živo, srečelovom in presenečenji. Ne nazadnje bo to tudi priložnost, da člani in gostje nazdravijo praznikom in novemu letu.

Božičnici v Nabrežini

V sklopu Božičnega sejma 2008, ki ga prireja SKD Igo Gruden, bo danes ob 17. uri božični pozdrav otrok nabrežinskega vrtca in učencev osnovne šole Virgil Šček, ki se bodo z recitacijami, igrami in petjem poklonili praznikom in božičnemu času. Ob 17.30 pa bo sledila pravljica za otroke Poročno potovanje, ki ga prireja lutkovna skupina Tipitip liceja Anton Martin Slomšek.

Jutri bo ob 16. uri božična prireditev dijakov srednje šole Igo Gruden, v sklopu katere bodo predstavili koledar za leto 2009. Posvečen je poeziji Iga Grudna, da »bi vedno na novo sejala semena ljubezni, vdrine in miru med mlajšimi in starejšimi bralci«. Krasi pa ga izbor risb, ki so jih v okviru projekta Slikarji Krasa izdelali dijaki nabrežinske srednje šole pod mentorstvom prof. Nadje Doljak in prof. Ani Tretjak. Na predstavitev bodo nagrajeni učenci, katerih ume-tnine krasijo društveni koledar, in sicer z dokumentarcem o Igu Grudnu Glasnik slovenske brezine, ki ga poklanja slovenski od-delek deželnega sedeža RAI v Trstu. (Z.P.)

REPENTABOR - Koncert ob 30-letnici openskega otroškega in mladinskega pevskega društva Vesela pomlad

Tridesetero častitljivih s petjem prepojenih Veselih pomladi

Slovesnost je oblikovalo šest pevskih skupin današnjih in nekdanjih pevcev - Podelili so Gallusova priznanja in diplome

V petek, 12. decembra, smo bili v športni dvorani na Repentabru priča koncertnemu večeru. Ob častitljivi 30. obljetnici delovanja ga je pripravilo open-sko slovensko otroško in mladinsko pevsko društvo Vesela pomlad.

Po izvirnem pevskem pozdravu s pomenljivim sporočilom Glasba mi je vse, s katerim so prenevaje vstopali nastopajoči, so razkrili smisel slavnostnega večera: »Izklučno pevski govorici smo zaupali nočnji praznik z željo, da bi s starimi prijatelji obujali spomine na pretekla glasbena doživetja, z novimi pa bi pogledali v nova obzorja sedanjosti in bodočnosti našega društva kot tudi skupne zborovske stvarnosti in njenih sprememb. Vezna nit celotnega programa bo potovanje, v poklon letošnjemu Letu medkulturnosti, a tudi zakladu človeških in pevskih izkušenj, ki ga je preko 500 pevcev v teh letih pridobilo pri društvu Vesela pomlad, ko smo potovali s kovčkom v roki, kot tudi, ko je bila dovolj naša domišljija in čar pevske umetnosti.« Obljubljeno smo z rosnimi očmi okušali ob pesmih in osebnih izpovedih o smislu in doživljjanju petja v zboru Vesela pomlad.

Slovesnost je oblikovalo šest skupin. Otroški pevski zbor, mlajša dekliška pevsko skupina in novonastali ženski pevski zbor, ki so danes aktivni, je pripravila Mira Fabjan, ki je bila že kot dejavnica pri veseli pomlad najprej kot pevka sedaj pa še kot zborovodkinja. Poleg njih pa so nastopile druge tri skupine nekdanjih pevcev, ustanovna dekliška pevsko skupina, nekdanji ženski pevski zbor in nekdanja fantovska skupina. »Nekdaj« so se na nastop sami pripravili oz. v pomoč jim je prisikočila kolegica-mentorka Katja Granier. Koncert so zasnovali enovito, a z močnim poudarkom na prehodni poti. Slišali smo zimzelene zborovske pesmi, prave hite, ki so jih tudi po tridesetih letih razni zbori Vesele pomladi zapeli doma in po svetu. Sedaj dejavne zborovske skupine pa so pod vodstvom Mire Fabjan izvedle skladbe, ki so izraz današnjih sprememb v didaktičnem uvažanju otrok v svet zborovske glasbe, z okusno uporabo mimike, da dejansko ponazorijo sporočilo pesmi in orfovi in-

Na koncertu so skupaj zapeli novo himno Vesele pomladi Mi nosimo pomlad, ki jo je pesnica Ljubka Šorli napisala izrecno zanje

KROMA

strumentov, na katere so zaigrali sami otroci. Za nevsljivo in okusno instrumentalno spremljavo so poskrbeli pianista David Lenissa in Romina Stecher, bas kitarist Mario Garavello, bobnar in pevec David Vidali ter harmonikarja Zoran Lupinc in Egon Tavčar.

Na slavnostnem koncertu je izstopalova nova himna Vesele pomladi Mi nosimo pomlad, ki jo je prijateljica Vesele pomladi Ljubka Šorli napisala izrecno zanje. Svežo in mladostno zvočno podobo pa sta vdhnila brata Martina in Marko Feri, ki sta nekdanja člana zbora danes pa spoštovanja vredna poklicna glasbenika. Vsi nastopajoči so jo zapeli z ganljivim žahrom.

Podelitev Gallusovih priznanj in diplom je stalnica praznovanje vseke oblemnice Vesele pomladi, saj pomeni vedno

oseben trenutek slavnostnega večera. Priznanja sama po sebi nimajo nobene »tržne« vrednosti, vsebujejo pa močno sporočilo, saj kažejo na tisto, kar dolocene skupina ljudi ali naroda čuti kot vrednoto. Gallusova značka v našem kulturnem prostoru pomeni, da je petje nam Slovencem kot hrana za lastno istovetnost. In v tem duhu je Vesela pomlad izobražila preko 500 pevcev, tako da je velik del njih zmožen brati note. Za izbiro in oblikovanje zboru primernih didaktičnih metod je zasluzen ustanovitelj in srce zboru, zborovodja, sedaj pa predsednik zborov Vesela pomlad Franc Pohajač.

Zahvale in čestitke imajo nedvomno podobno vlogo in pomen kot priznanja. Organizatorji večera so primereno omejili nastope tistih, ki so žeeli če-

stitati zboru. Za mikrofonom se je zvrstilo veliko takih, ki so naklonjenost in spoštovanje javno izrazili drug drugemu znotraj zboru, veliko pa je bilo tudi uglednih osebnosti in predstavnikov ustanov, ki so pohvalili zbor in njegove predstavnike. Med zahvalami pa je še posebej izstopala tista, ki so jo namenili Zadružni krasilki banki za dolgoletno podporo in »polsluh«, ki ga izkazuje do delovanja zborna.

Jubilej je še dodatno bogatilo izdaja priložnostnega zbornika »30 let s pesmijo v srcu – Vesela pomlad, Općine 2008« na 113 strani. Poleg natančne kronologije dogajanja in seznama oziroma delovanja skoraj petstočlanov vsebuje tudi zanimive prispevke, priložnostni eseji, intervjuje z bivšimi dirigenti in izpovedi pevcev samih. V bodoče pa si vsi želimo zapis izkušnje izvirne pedagoško-

didaktične metode, ki jo je oblikoval Franc Pohajač. Želimo namreč v rokah držati tudi izsledke sociološke raziskave, ki bi razkrila še marsikatero dragocenost tega izjemnega pevskega projekta. Kot je namreč zapisal Franc Pohajač, »če je kaj, ki res razveseli, osreči, razbremeniti, navduši, potolaži, razmeji, omehča, umiri, osredotoči, opogumi, je to pesem. Če sta kje poudarjena čut in spoštovanje do sočloveka, je to pri petju.«

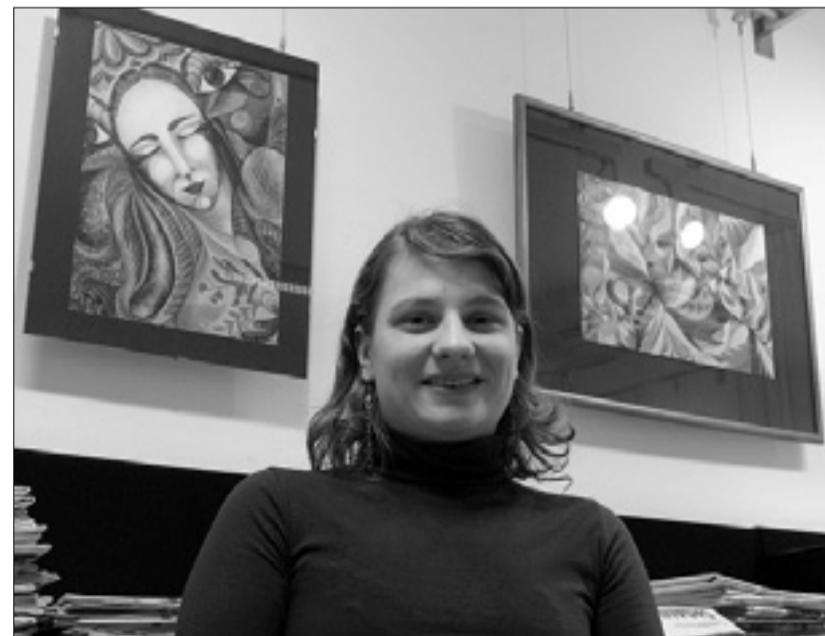
Po slavlju pa je bilo v ranih jutrih urah ganljivo se ozreti po ljubeznijsko pospravljeni dvorani, za kar so poskrbeli »skrivnostni« člani zboru, tisti izpred tridesetih let in drugi. Tudi oni in mnogi neimenovani so namreč del Vesele pomladi. Del njenega in našega močnega misla.

Ivan Florjanc

NŠK - Razstava mlade Neže Milič

Iz oči ... v iskanju resnice

Živobarvna dela izražajo pozitivno naravnost, bogato osebnost in življenjsko energijo

Dvajsetletna umetnica Neža Milič

KROMA

Pozitivna naravnost slik 20-letne Neže Milič je tudi v včerašnjem deževnem večeru priklicala sonce v prostore Narodne in študijske knjižnice. Tako je likovnica Jasna Merkù ocenila živobarvno Nežino prvo samostojno likovno razstavo Iz oči ... Že sam naslov razkriva avtoričin pristop do dela, in sicer po eni strani izhaja želja po razkrivanju svojih emocij, po drugi pa radovedno in kreativno iskanje sporočilnosti, dialoga z ostalimi. »Dela so prezeta z življenjsko energijo. V njih izraža vestransko in bogato osebnost z barvitostjo kompozicije, ritmom in gibkostjo.« Iz oči ... kot

veleva sam naslov pomeni avtorici neko iskanje resnice, ki je osnova slehernega umetniškega dela. Oči so namreč motiv, ki se na slikah ponavlja. »Z njimi ne znamo lagati in ko se pogledamo presežemo zunanje pregrade in veliko izpovemo.« Na slikah prevladuje uporaba pastela, ob njem pa še oglja, v svojem likovnem razvoju pa je uporabila kombinacije, kolaže in včasih celo presegla dano likovno polje.

Za še dodatno iskrlico življenja pa sta poskrbela mlada pevka Tina Renar ob kitarski spremagi Aljoša Saksida. (sas)

TRŽAŠKA KNJIGARNA - Portae Aureae Štefana Turka

Lirična poetika ilustracij z arhitekturnimi motivi

Portae Aureae ali prag med človekovo zunanjostjo in notranjostjo. Tako je 34-letni likovni ustvarjalec Štefan Turk pojasnil naslov svoje razstave, ki so jo sinoči odprli v Tržaški knjigarni, kjer je avtorja in razstavo predstavila umetnostna kritičarka Nives Marvin (na fotografiji Kroma). Gre za 13 miniaturnih podob v mešani tehniki na papirju, ki krasijo letošnji koledar Goriške Mohorjeve družbe. »Tehniko sem si izposodil pri otroški ilustraciji, ki sem jo dodatno razvil in sperimentiral, naposled pa ustvaril nekaj, kar si je dalj časa zamisljal.«

Ilustracije pa so presegle zgolj dopolnilno pripovedno funkcijo, je poudarila Marvina in opozorila na avtorjevo namero po analiziranju in raziskovanju simbolno ikonografskega obrazca, predvsem arhitektturnih elementov vzhodnega in zahodnega sveta, znotraj katerih prevladujejo fasade in portali ali segmenti le-teh, vedno opredeljeni v premišljeno izbranem koloritu. »Atmosfera, ki preveva sleherno podobo, je mirna in spokojna, s svojo čutečo prabitno tišino celo meditativen pomirjujoča.« (sas)

SODOBNA UMETNOST - Mednarodni posvet

Koliko je sodobno prisotno v današnji družbi?

Izpostavljen je bil pomen povezovanja in sodelovanja na kulturnem področju

Razmišljanje o vlogi in poslanstvu sodobne umetnosti v današnji družbi ter razprava o učinkovitejšem razpredelanju mreže sodelovanj med različnimi kulturnimi ustanovami sta bila rdeča nit celodnevnega mednarodnega posveta, ki je včeraj potekal v avditoriju ustanove Alliaz. Simpozij Sodobno zakaj? Izmenjava in mreže v novih dinamikah kulturne produkcije in promocije, ki je odgovoril na nekatera zelo aktualna vprašanja s polja sodobne umetnosti, je pripravila organizacija Casa dell'Arte, v katero je sicer združenih dvanajst tržaških zdrženj, ki se ukvarjajo s sodobno umetnostjo, pri realizaciji dogodka pa je sodelovala tudi Pokrajina Trst.

Po uvodnih pozdravih so besedo prevzeli gostje, ki so vsak v okviru svoje dejavnosti izpostavili vlogo in pomen sodobne umetnosti in pomen kulturnega delovanja kot sooblikovalca medkulturnega dialoga. Mnohim govornikom so izhodišče za predavanje predstavljali primeri dobrih praks, teh se je denimo poslužil tudi zdravnik in raziskovalec Fabio Fonda, ki se je v svojem posegu osredotočil na povezavo oz. interakcijo med znanostjo in umetnostjo. Govornik je predstavil imenitne tržaške znanstvene ustanove, kot so Center za teoretsko fiziko, Sissa, Area Science park, ICS itn in njihovo vpetost v svet sodobne umetnosti. Kot je spomnil Fonda, Area Science Park redno podeljuje štipendije, s katerimi želi promovirati raziskave na temo digitalne umetnosti, ob tem pa je še izpostavil, da so z uporabo tehnologije v umetniške namene na plan prišli tudi nekateri zapleti, povezani predvsem s konservacijo, restavracijo in unikatnostjo umetniških del. O slovenskem spletenu mediju, ki ponuja aktualne in arhivske informacije o razpisih, vabilih, nate-

čajih in virih financiranja in nasvete ter navodila za razna opravila iz svetega umetnosti je spregovorila urednica Marija Mojca Pungerčar, ki je zelo podrobno predstavila dejavnost njihovega Artservisa. Pri tem je opozorila na vse večji interes, ki ga uporabniki kažejo za njihov spletni portal, in ob tem še poudarila, da njihovi uporabniki prihajajo predvsem iz bivših jugoslovenskih držav in držav vzhodne Evrope. Ustvarjalci Artservisa, ki je sicer nevladna in neprofitna organizacija, se posvečajo predvsem vizualni umetnosti, novim medijem, performansom, zvočni umetnosti in videom, največji interes pa, kot je zagotovila govornica, vlada za spletno stran, na kateri lahko mladi umetniki dobijo koristne informacije o virih financiranja. Umetniška kritičarka Francesca Agostinelli je v svojem diskurzu izpostavila pomen investiranja v sodobno umetnost, ob tem pa je predstavila še deželno revijo Juliet, ki bo poslej poseben prostor namenjala osebnim izpovedim na temo sodobne umetnosti. Govornica nam je razložila, da bo kot urednica te rubrike zbirala kritična mnenja raznih kulturnih delavcev, med katerimi se bodo znala tudi razmišljanja političnih predstavnikov kulturnih institucij, ki imajo prav gotovo odločilno besedo pri reizlizaciji raznih projektov, ob tem pa je Agostinelli izpostavila potrebo, da bi bili projekti sodobne umetnosti dolgoročno programirani.

Na problematike v sodobni umetnosti je včeraj opozorila še cela vrsta gostov, ki je rešitev videla med drugim tudi v večji participatornosti posameznikov in javnih institucij. Predsednica združenja Skupina 78 Maria Campitelli je denimo postregla z nekaterimi namigi, kako bi lahko bolje promovirali sodobno umetnost v

Trstu in njegovi okolici. Po njeni oceni v Trstu ne obstaja tako imenovana kultura sponzoriranja, na oblikovanje raznih projektov pa naj bi negativno vplivalo tudi pomankljivo poznavanje sodobne umetnosti, še posebej s strani solarjev.

Drugi del posveta je bil prav tako posvečen analizi trenutne situacije in iskanju odgovorov na aktualna vprašanja. Svoje vizije so predstavili na-

slednji govorniki: Enrico Conte (direktor občinskega oddelka za izobraževanje, raziskave in visoko šolstvo), Franca Merluzzi (predstavnica deželnega centra za katalogizacijo in restavracijo kulturne dediščine), Laura Safred (umetniška kritičarka), Paolo Toffolutti (umetniški direktor ustanove SPAC iz Butrija), Roberto Vida (založniški direktor revije Juliet) ... (sč)

V ospredje so prišle »dobre prakse«

KROMA

RADIJSKI ODER - Člani gledališke skupine gostovali v Stuttgartu

Z Medvedkom Pujem pri izseljencih

S predstavo so popestrili miklavževanje za otroke Slovencev, ki živijo v Stuttgartu in Pfullingenu - Obisk Trubarjevih krajev

Prijazni medvedek Pu, ki ga večina otrok pozna bolj iz Disneyevih risank kot iz knjige, je v pretekli sezoni Gledališkega vrtljaka zaživel tudi na odru v domači produkciji Radijskega odra. Letos se še nadaljuje uprizoritev te igrice, tako v domačih dvoranah kot v Sloveniji. V začetku meseca pa so z njim gostovali tudi v Trubarjevih krajinah, v Nemčiji. Dr. Zvonč Strubelj, ki upravlja veliko slovensko župnijo v Stuttgartu, si je namreč zamislil posebno Miklavževje darilo za svoje male farane: poleg običajnega miklavževanja še pravo odrsko predstavo. Čeprav Medvedek Pu ni Miklavževa igrica, pa ima v sebi sporočilo, ki je prav v Miklavževem času zelo bližu otrokom: da s prijaznim darilcem, pa čeprav majhnim in skromnim, lahko osreči prijatelja, ki se počuti zapuščen in pozabljen.

Igralci (večinoma izhajajo iz Slovenskega kulturnega kluba, nekateri pa so že člani Radijskega odra) so se v Stuttgart odpeljali z majhnim avtobusom, ki pa je bil dovolj velik, da so nanj naložili scene, kostume in svojo prtljago, nekaj spremjevalcev, pa še nekaj zabojev otroških knjig založbe Mladika. Prvi nastop so imeli v soboto, 6. decembra, v Stuttgartu. Slavje se je začelo z mašo v cerkvi sv. Konrado, nadaljevalo pa v dvorani, ki spada k cerkvi. Za male in velike goste so tam postavili mize s slovenskimi dobrotam, ob mizah pa so sedeli gledalci (nad sto ljudi) in kar od tam sledili igrici. Potem je g. Štrubelj poklical na oder malčke slovenskega župnijskega vrtca v sobotne šole, da so zapeli in recitirali sv. Miklavžu na čast. Nazadnje pa je prišel še sveti Miklavž v spremstvu angelčkov in hudičkov (tudi ta del so oblikovali mladi iz Trsta) in obdaroval vse malčke s sladkarijami in lepo knjigo.

Naslednja predstava je bila v nedeljo popoldne v Pfullingenu, kjer so po maši s krstom slovenskega novorojenčka igralci nastopili kar v cerkvi, potem pa se je miklavževanje s praznovanjem in petjem nadaljevalo v bližnjih dvoranicah.

Kljub temu, da se je bilo treba stalno prilagajati novim prizoriščem in novim okoliščinam, sta oba

Tržaški gledališčniki so nadvse popestrili miklavževanje za otroke slovenskih izseljencev v Nemčiji

nastopa stekla kar najbolje. Poleg vaje v prilagajanju sta nudila mladim igralcem dosti novih spoznanj in zadoščenja. Vsem je bilo seveda žal, da je bilo prostega časa bolj malo. Klub temu pa le zadosti, da so v Stuttgart obiskali muzej Mercedesa in slavnpi pisani božični sejem; zadnje jutro pa jih je dr. Strubelj vodil po Trubarjevih poteh tako po Derendingenu kot po prelepem Tübingenu. V evangeličanski cer-

kvi, kjer je Trubar deloval in kjer naj bi bil tudi pokopan, je dr. Strubelj podal pravo predavanje z živahnimi in zanimivimi podrobnostmi, ki jih je sam odkril v zvezi z njim, v Tübingenu pa se osredotočil predvsem na obisk stavbe, kjer je nekoč delovala tiskarna, v kateri je zagledala luč prva slovenska tiskana knjiga.

Lučka Susič

OPĆINE - ZKB

Nov, zelen koledar in podelitev štipendij

Zadružna kraška banka bo jutri izvedla svoje zadnje slovesno dejanje v letu, ki je označevalo stoletnico njenega uspešnega delovanja v korist tržaške skupnosti. Ob 17. uri bo namreč v svojih dvoranskih prostorih na Općinah predstavila svoj koledar za prihodnje sončno leto. Ob tej priložnosti pa bodo tudi podelili štipendije dvanajstim posebno uspešnim dijakom-maturantom višjih srednjih šol in študentom, ki so diplomirali na univerzi v šolskem letu 2007/08. Gre za člane ali sinove članov ZKB.

Decembska predstavitev kolejarja je postala že tradicija v dolgletni praksi zadružnega bančnega zavoda. Letos pa ima zaradi jubilejnih okoliščin morda slovesnejši značaj, prav govorito pa vše markantnejši obliki potrujuje usmerjenost banke, ki se ne predstavlja javnosti samo kot učinkovit zavod za denarne usluge posameznim upnikom in dolžnikom, temveč predvsem kot pomemben dejavnik gospodarskega, socialnega in kulturnega razvoja te teritorija, na katerem posluje.

Jubilejno leto je skoraj mimo in bliža se novo z novimi problemi in novimi izvivi. Z upravičenim ponosom in zadovoljstvom je ZKB s številnimi prreditvami ob stoletnici pogledala nazaj na uspešno prehojeno pot, njen pogled pa je bil slej ko prej usmerjen zlasti naprej. In na nek način se ta usmerjenost kaže tudi v navidez obrobni in manj pomembni, a v resnici dokaj pomemljivi pobudi izdajanja kolejarja. Banka je tokrat izbrala poleg estetskega videza predvsem praktičnost in uporabnost. Leto 2009 bo po koledarju, ki ga bodo jutri predstavili, potekalo v znamenju zelene barve, ki simbolizira skrb za okolje, za zaščito naravnih danosti, pa tudi za zaščito ljudskih navad, domačih pridelkov ter sploh vsega kulturnega bogastva Krasa in mesta pod njim. Zeleno torej za Zadružno kraško banko predstavlja nek živiljenjski stil, ki se odraža v uslugah, ki jih zavod nudi ob vzajemnem zaupanju svojim klientom ter vsej skupnosti.

Praktičnost in uporabnost kolejarja se kaže v objavi preprostih in koristnih pravil, nasvetov in priporočil, ki mesec za mesecem zadevajo razne aspekte povezanosti človeka z okoljem, od problemov energetskega varčevanja do ločenega zbiranja odpadkov ali bioloških pridelkov. Leto 2009 bo torej za ZKB zeleno leto, to je leto barve pomlad, ki plodi nova upanja. (du ka.)

ŠOLA MILČINSKI Silvestrsko zimovanje Snežinka

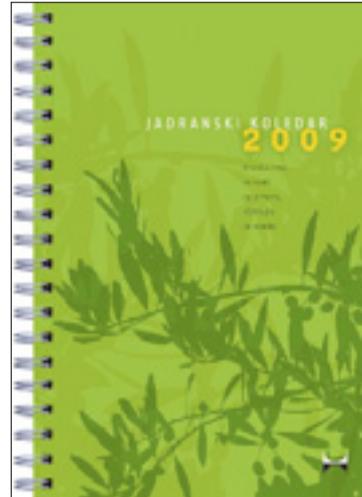
Združenje staršev Osnovne šole Frana Milčinskega s Katinarje tudi letos organizira silvesterško družinsko zimovanje Snežinka v počitniškem domu Vila v Kranjski Gori. Zimovanje bo potekalo od 30. decembra do 4. januarja, namenjeno pa je vsem družinam, ki imajo otroke (od vrtca do višje srednje šole). Organizirali bodo smučarski tečaj, nočne sprehode, ogled razsvetljenega slapa Peričnika v zimski preobleki. 1. januarja je predviden poskus sankanja s pasjo vprego (sleddog). Možno je še drsanje, krpljanje in nočni spust s sanmi. Če bo snega dovolj, bodo otroci s skupnimi močmi gradili snežne gradove in igluje. Za vse dodatne informacije in prijavo se lahko pošklicuje od 24. decembra na telefonski številki 040-567751 in 320-2717508 (Tanja) ali na e-mail: franmilcinski@gmail.com.

DOLINA - Jutri predstavitev Jadranski koledar tokrat zapisan oljki

V zadnjih dneh novembra je pri Založništvu tržaškega tiska izšel nov Jadranski koledar za leto 2009. V letih svojega obstoja je Jadranski koledar bil ogledalo vseh pomembnejših kulturnih, gospodarskih in športnih dogodkov in dosežkov Slovencev v Furlaniji-Julijski krajini. To značilnost ohranja še naprej, le da se je prilagodil času in hitremu tempu življenja in je svojo vsebino strnil v kratke novičke in črtice, a prostor prepustil bolj priročni, sodobni obliki rokovnika v spiralni vezavi. Prav zaradi tega je lahko primerno božično in novoletno darilo. In ker smo tudi mi praznično razpoloženi bo koledar na voljo po prav posebni ceni.

Lajmotiv letošnjega koledarja je oljka. Avtorice, Vesna Guštin Grilanc, Majda Guštin Colja in Martina Kafol so koledar obogatile s zanimivostmi o tem dragocenem drevesu in sedežu, z nasveti iz domače lekarine in slastnimi recepti, v katerih je glavna sestavina seveda oljka. Če želite pokukati med stran.

ni novega Jadranskega koledarja, ste vabljeni v petek, 19. decembra ob 18.30 v Kulturni dom Valentin Vodnik v Dolini. O vsebini bo spregovorila Vesna Guštin, degustacijo olja bo pripravil mladi oljkar in vinari Rado Kocjančič, a za prijetno glasbeno vzdušje bo poskrbel kvartet Nomos.

Včeraj danes

Danes, ČETRTEK, 18. decembra 2008

GRACIJAN

Sonce vzide ob 7.41 zatone ob 16.22 - Dolžina dneva 8.41 - Luna vzide ob 23.36 in zatone ob 11.27.

Jutri, PETEK, 19. decembra 2008

URBAN

VREME VČERAJ: temperatura zraka 10 stopinj C, zračni tlak 1009,2 mb ustavljen, veter 3 km na uro severo-vzhodnik, vlaga 70-odstotna, nebo oblačno, morje rahlo razgiban, temperatura morja 12 stopinj C.

Lekarne

Od ponedeljka, 15.,
do sobote, 20. decembra 2008
Urnik lekarn: od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte
tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Combi 17 (040 302800), Ul. Fabio Severo 122, Ul. Mazzini 43, Žavlje - Ul. Flavia 39/C (040 232253). Fernetiči (040 212733) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte
tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Combi 17, Ul. Fabio Severo 122, Ul. Mazzini 43, Žavlje - Ul. Flavia 39/C. Fernetiči (040 212733) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Mazzini 43 (040 631785).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleno številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Gafolo.

Kino

AMBASCIATORI - Dvorana je rezervirana.

ARISTON - 16.30, 18.30 »Arrivederci Amore ciao«.

CINECITY - 16.30, 17.40, 18.30, 20.00, 21.30, 22.00 »Ultimatum alla terra«; 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Come Dio comanda«; 16.00, 20.25 »Saw V«;

Šolske vesti

UČENCI IN UČITELJICE COŠ A. BUBNIČA prirejajo božičnico, ki bo v župniški dvorani »Sala Roma« v Miljah v petek, 19. decembra, ob 15. uri. Tople vabljene!

UČENCI IN UČITELJICE OŠ A. SIRKA V KRIŽU vabimo na božičnico, ki bo v petek, 19. decembra, ob 19.30 v šolskih prostorih.

UČENCI OŠ IVAN GRBEC - M.G. Štepančič ter malčki otroških vrtca iz Škedenja in od Sv. Ane vabijo na božičnico, ki bo v petek, 19. decembra, ob 16. uri v cerkvi Sv. Lovrenca v Škedenju. Prostovoljni prispevki bodo dodeleni Fundaciji Lucchetta, Ota, D'Angelo, Hrovatin.

UČENCI IN UČITELJI COŠ P. TOMAZIČA iz Trebuščice obveščamo vaščane, da bo tradicionalno božično koledovanje potekalo v ponedeljek, 22. decembra, v popoldanskih urah in torek, 23. decembra, v jutranjih urah.

UČENCI IN UČITELJICE OŠ A. GRADNIKA na Repentabru sporočajo, da bodo letos koledovali v Lazarškem »ku'te« in sicer v ponedeljek, 22. decembra, od 13.30 dalje.

ZDRAUŽENJE STARŠEV O.Š. FRAN

SKD SLAVKO ŠKAMPERLE

vabi v društvene prostore
na ogled diapositivov

**BISERKE CESAR
UGANDA
MOJ AFRIŠKI BISER**

Danes, 18. decembra
ob 19.30
na Stadionu I. Maj
Vabljeni!

REGIJE AUTONOMA
FRIULI VENEZIA GIUJA

Občina Dolina
Odborništvo za kulturo

vljudno vabi na
koncert vokalne skupine

»GOSPEL CHOIR FJK«

Nastopal bo tudi zbor »V. Vodnik«

danes, 18. decembra 2008
ob 20.30 v župniški cerkvi v Dolini

Krožek za družbena vprašanja VIRGIL ŠČEK
vabi DANES, 18. DECEMBRA,

na razgovor ob izidu knjige
**MIRKO ŠPACAPAN –
POLITIČNA BIOGRAFIJA 1977-2007**

Sodelovali bodo avtorja Erika Jazbar in Miloš Čotar, urednik zbirke Ivo Jevnikar in predsednik Krožka Virgil Šček Rafko Dolhar

Začetek ob 20. uri v Vilfanovi dvorani v Ul. Gallina 5 v Trstu

MILČINSKI S KATINARE tudi letos organizira silvestersko družinsko zimovanje »Snežinka« v počitniškem domu Vila v Kranjski Gori. Zimovanje bo potekalo od 30. decembra do 4. januarja, namenjeno pa je vsem družinam, ki imajo otroke (od vrtca do višje). Organizirali bomo smučarski tečaj, nočne sprekhode, ogled razsvetljenega slapa Peričnika v zimski preobleki. 1. januarja je predviden poskus sankanja s pasjo vprego (sleddog). Moreno je še dresanje, krpljanje in nočni spust s sanmi. Če bo snega dovolj, bodo otroci s skupnimi močmi gradili snežne gradove in igloo-je. Za vse dodatne informacije in prijavo lahko pokličete od 24. decembra na 040-567751 ali 320-2717508 (Tanja) ali na e-mail: franmilcinski@gmail.com.

GIOTTO MULTISAL 1 - (Ulica Giotto 8) 16.30, 18.20, 22.15 »Mamma mia!«.
GIOTTO MULTISAL 2 - 16.40, 18.30, 20.20, 22.15 »Come Dio comanda«.
KOPER - KOLOSEJ - 17.00, 19.00 »Dan, ko bo obstala Zemlja«; 21.00 »Kaj se je zgodilo«; 16.30, 18.30, 20.30 »Madagaskar 2«; 17.20, 19.30, 21.40 »Ode sev«.
NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Ultimatum alla terra«; Dvorana 2: 16.45, 18.30 »Bolt - Un eroe a quattro zampe«; 20.15, 22.15 »Nessuna verità«; Dvorana 3: 17.00, 18.45, 20.30 »Si può fare«; 22.15 »Saw V«; Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Twilight«.
SUPER - Film prepovedan mladim pod 18. letom.
TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.45, 20.10, 22.10 »Ultimatum alla terra«; Dvorana 2: 17.40, 20.00, 22.00 »Come Dio comanda«; Dvorana 3: 17.30 »Bolt - Un eroe a quattro zampe«; 20.10, 22.10 »Saw V«; Dvorana 4: 17.30 »Twilight«; 20.30 »Racconto di Natale«; Dvorana 5: 17.40, 20.00, 22.00 »La felicità porta fortuna - Happy Go Lucky«.

Izleti

ZIMOVANJE na Pohorju prireja Slovenski dijaški dom S. Kosovel Trst, od 2. do 6. januarja 2009, v Domu Gorence (CŠOD), za otroke in mladostnike od 9. do 15. leta starosti. Za informacije pokličite na tel. 040-573141, e-mail: info@sddsk.org.

Čestitke

TADEJA dve leti danes ima!
Koš poljubčkov, vso srečo in zdravja
ji želi družina vsa.

Prireditve

V BAMBICHEVI GALERIJI na Opčinah, Prosečka 131, je do 6. januarja 2009, na ogled razstava »Kraji duha« fotograf Štefana Grigča. Urnik razstave: do 22. decembra 2008, od ponedeljka do sobote, od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure ter od 22. decembra do 6. januarja 2009, od ponedeljka do sobote, od 16. do 18. ure.

MEDNARODNA AKADEMIJA ZA SOLPETJE KRIZ v sodelovanju z Združenjem za Kriz, vabi danes, 18. decembra, ob 20.30 v dom Albert Sirk na »Koncert opernih arij« v izvedbi udeležencev Mednarodne akademije pod mentorstvom maestra Aleksandra Švabu, klavirska spremjava Jan Grbec.

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKAVODELOVANJU Z SKGZ, SKD VALENTIN VODNIK IN ZSKD vabi na predstavitev Jadranskega koledarja v petek, 19. decembra, ob 18.30 uri v Kulturni dom SKD Valentin Vodnik v Dolini. Prisotna bo avtorica Vesna Guštin Grilanc. Za glasbeno kuliso bo poskrbel kvartet Nomos.

UČENCI OŠ FRANA MILČINSKEGA IN NSŠ SV. CIRILA IN METODA vabijo na božični koncert, ki bo v petek, 19. decembra, ob 19. uri v cerkvi Sv. Tro-

jice na Katinari. Sodeluje pevki zbor Tončka Čok.

BOŽIČNE MELODIJE ŽE ODMEVAJO

Trebenska godba jih igra... prisluhnji jim tudi ti, v soboto, 20. decembra, ob 20.30 v ljudskem domu v Trebuščici. Ob naši spremljavi bo pela prof. Martina Feri.

DECEMBRA V ZGONIKU v znatenju solidarnosti, gledališča, glasbe, športa in enogastronomski ponudbe. Občina Zgonik prireja v decembru v sodelovanju s krajevnimi družtvami: v soboto, 20. decembra, »Jaz in one, skratka me: Ženske« (Premiera), v Škoc v Zgoniku, ob 20.30, nastopa Miranda Caharija, režija Mario Uršič; v nedeljo, 21. decembra, »Tekmovanje v Orienteeringu, pred ŠKC v Zgoniku, ob 10.30 prvi start (zbiralšče od 9.30); v soboto, 27. decembra, »FVG Gospel Choir«, v župniški cerkvi v Zgoniku, ob 18. uri; v soboto, 27. decembra, »Delavnica okusov«, v vino-teki v Zgoniku, ob 19.30. Vstop prost. Pobudo sta omogočili Dežela FJK in Pokrajina Trst.

SKD VESNA - GLASBENI USTVARJALCI vabijo na božičnico v soboto, 20. decembra, ob 18. uri, v Kulturni dom Albert Sirk v Križu.

GODBENO DRUŠTVO NABREŽINA vabi na »Tradicionalni koncert ob zaključku leta« v nedeljo, 21. decembra, ob 17. uri, v nabrežinski občinski televadnici. Gost večera ansambel Ano ur'co al'pej dvej.

PIHALNI ORKESTER BREG s sodelovanjem KD Valentin Vodnik prireja v nedeljo, 21. decembra, ob 17.30 v dvorani Valentina Vodnika v Dolini praznični nastop gojencev glasbene šole in pihalnega orkestra Breg. Toplo vabljene.

DRUŠTVO MARIJA KOGOJA, MARIJIN DOM IN SVETOIVANSKA ŽUPNIJSKA SKUPNOST vabijo na celovečerni koncert Slovenskega okteteta, ki bo v nedeljo, 21. decembra, ob 20.30, v župniški cerkvi pri Sv. Ivanu. Koncert omogočata Slovenska prosveta in ZKB.

SKD PRIMOREC vabi na ogled slikarske in fotografiske razstave Marinelle Terbon »Zgodbe, ki so mi jih vedno priporovedovali nonoti« ob sobotah in nedeljah, od 10. do 13. ure in od 16. do 19. ure. Razstava bo odprta do 28. decembra.

RAZSTAVA starega kraškega pohištva restavriranega na tečaju, ki ga je organiziralo društvo Noe', bo odprtva do 31. decembra v Škerkovi hiši v Šempolaju s sledenjem urnikom: ob sobo-

tah od 17. do 20. ure, ob nedeljah od 9.30 do 12. in od 14. do 16. ure. Info.: 040-8419497.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV v sodelovanju z USCIV vabi na niz koncertov v sklopu revije Nativitas: Škedenj, Cerkev sv. Lovrenca, 6. januarja 2009, ob 18. uri, nastopa jo MePz Jacobus Gallus, MePz Rdeča zvezda, Oktet Odmevi, OPZ iz Zgonika; Nabrežina, Cerkev sv. Roka, 11. januarja, ob 16. uri, nastopajo MeP

Obvestila

ZDRAVJE ZA ZDRAVLJENJE ALKOHOLNE ODVISNOSTI ASTRA sporoča, da je posvetovalnica v nabrežinskem zdravstvenem okraju (1. nadstropje, zadnja soba desno) na voljo ob četrtkih, od 11. do 12. ure.

KROŽEK ZA DRUŽBENA VPRAŠANJA

VIRGIL ŠČEK vabi danes, 18. decembra, v Vilfanovo dvorano v Ul. Gallina 5 v Trstu na razgovor ob izidu knjige Erike Jazbar in Miloša Čotarja »Mirko Špacapan - politična biografija 1977-2007. Sodelovali bodo avtorja, urednik zbirke Ivo Jevnikar in predsednik Krožka Virgil Šček Rafko Dolhar. Začetek ob 20. uri.

KRUT vabi na sproščen kulinarično-kulturni popoldne »Rada dobro jem in kuham malo« s kuharico Emilio Pavlič danes, 18. decembra, ob 17. uri na društvenem sedežu v Ul. Cicerone 8. Info: 040-360072.

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIZNICA

prireja Otoške urice v NŠK. Naslednja urica letošnjega niza bo na sporedu danes, 18. decembra, ob 16.30 v otroškem kotičku v knjižnici. Pravljico Angelček brez perutnički bo pripovedovala Alenka Hrovatin. Toplo vabljeni!

O.N.A.V. - tržaška sekcija italijanskega združenja pokusevalcev vina bo zaključila uspešno delovno leto z večerjo, ki bo danes, 18. decembra, v restavraciji Hotele Greif Maria Theresia v Barkovljah. Vabljeni vsi člani, njihove družine in prijatelji. Za prijave in informacije kličite na št. 333-4219540.

ODBORNOSTV ZA MLADINSKE POLITIKE OBČINA DOLINA organizira danes, 18. decembra, ob 20. uri na Županiju 2. sejo usklajevalne skupine mladih v Občini Dolina, ki je nastala v sklopu projekta Pokrajine Trst »Pokrajinski forum mladih«. Vsi predstavniki mladinskih organizacij, predstavniki kulturnih, športnih in rekreativnih društev, ki delujejo na prostoru Občine Dolina in ki so stari od 14 do 29 let, ter vsi mladi enake starosti, ki so jim pri srcu politike za mlade, so vabljeni, da se udeležijo sestanka. Za katerokoli pojasnilo obrnite se na občinski Urad za Kulturo in Šole, na tel. št. 040-8329.281-213-282.

SKD SLAVKO ŠKAMPERLE vabi na ogled diapozitiv Biserke Cesar »Uganda - Moj afriški biser« danes, 18. decembra, ob 19.30, na Štajdronu 1. Maj. Toplo vabljeni.

SLOVENSKA VINCENCIJEVA KONFERENCA V TRSTU vabi svoje člane, sodelavce, podpornike in prijatelje danes, 18. decembra, ob 16. uri v dom šolskih sester pri sv. Ivanu (Ul. delle Docce 34), k duhovni pripravi na Božične praznike. Ob 16. uri bo sv. maša, ki jo bo ob tej priložnosti daroval škof Evgen Ravignani. Po maši bo v dvorani družabno srečanje in priložnost za izmenjavo božičnih voščil.

TEPEZNICA IN »ŽIVI TOREK« Učenke in učenci COŠ Franca Venturinija - Boršt, Boljunc, Peseck se bodo podali danes, 18. decembra, v jutranjih in popoldanskih urah po Boljuncu, Borštu in Zabrežcu, v Gročani pa bodo otroci obiskali družine po ustaljeni navadi. S pesmijo bodo voščili domačinom ob božičnih praznikih in jim izročili voščilnice, ki so jih oblikovali med poukom.

NABIRANJE ODPADKOV »OD VRAT DO VRAT« - Nadoknadnje nabiranja odpadkov za Krmenko in Lakotiče. Odgovorni urada za Urbanistiko, Zasebne gradnje in Storitev občine Dolina, sporoča, da bo nabiranje odpadkov: - steklo/plastika/pločevinke (rumena kanta), ki ni bilo dokončano v četrtek, 11. decembra, v Lakotiču, zaradi slabega vremena, potekalo v petek, 19. decembra, medtem ko bo za - steklo/plastika/pločevinke (rumena kanta), ki ni bilo izvedeno v petek, 12. decembra, zaradi stavke, potekalo dne 24. decembra 2008.

OBČINA ZGONIK, vrtec v Gabrovcu ter OŠ L. Kokoravec-Gorazd iz Saleža in 1. Maj 1945 iz Zgoniku vabijo v petek, 19. decembra, ob 17.30, v osnovno šolo v Zgoniku na predpraznično srečanje »V pričakovanju Božiča in novega leta«. Od 17. ure dalje bo odprt »Knjižni sejem«.

OTROCI OTROŠKEGA VRTCA ANTON FAKIN vljudno vabijo sovaščane, prijatelje in znance na Božični sejem, ki bo v domu A. Bubniča v Repnu, v petek, 19. decembra, ob 16. do 19. ure.

PD SLOVENEC vabi v petek, 19. decembra, ob 20.30 v Srenjsko hišo v Boršč na srečanje z enologom Francem Cerncem.

SKD VIGRED, COŠ S. GRUDEN IN OS ŠEMPOLAJ vabijo na Božičnico 2008 »Na Placu« v petek, 19. decembra, ob 18.

uri. Nastopajo: otroci vrtca, učenci osnovne šole Stanko Gruden, Plesna skupina Vigred, Otroška pevska skupina Vigred, Mladinska glasbena skupina Vigred, Mladinska plesna skupina AŠKD Krementjak, ansambel Mladi Kraški Muzikanti. Posebna gosta: Božiček in Dedek Mraz (pripeljala se bosta s kočijo). Topelčaj in kuhano vino!!!

SKLAD SERGIJ TONČIČ sporoča, da bo podelitev štipendij za akademsko četo 2008/09 v petek, 19. decembra, ob 18. uri v študijski knjižnici, ul. sv. Frančiška 20.

SPDT vabi člane na Društveni večer, ki bo v petek, 19. decembra, ob 20. uri v K.R. Domu Briščki. Udeležence izletov in ostalih dejavnosti prosimo, da nam posredujejo čimprej slikovni material, ki bi utegnil biti zanimiv za vse, na naslov »info@spdt.org« ali naj poklicajo na tel. št. 338-5953515, odgovarja Katja Starc.

TRŽAŠKO ZDRUŽENJE DIABETIKOV predi v petek, 19. decembra, ob 16.30, v dvorani Baroncini zavarovalnice Generali, v Ul. Trento 8, predavanje na temo: »Pravilna prehrana in okusnost božičnih tradicionalnih dobrot«. Predaval bo predsednik združenja Marino Voci. Vabljeni so vsi.

BOŽIČNI SEJEM PRI SKD IGO GRUDEN bo potekal do 20. decembra z urnikom 16.00-20.00 in z naslednjim programom: danes, 18. decembra, ob 17. uri božična voščila otrok nabrežinskega vrtca in OŠ V. Šček. Ob 17.30 nastop lutkovne skupine Tipitapi Liceja A.M. Slomšek s pravljico Poročno potovanje. V petek, 19. decembra, božični pozdrav dijakov S.S. I.Gruden in predstavitev Grudnovega koledarja. V soboto, 20. decembra, gostovali »Veseli upokojenci iz Laškega. To je etnopevska skupina, ki ohranja stare ljudske pesmi in običaje. Prikazali bodo ofiranje in koledovanje na Štajerskem. Srečanje bo v Peterlinovi dvorani, Ul. Donizetti 3, ob 20.30.

SKD VIGRED vabi v torek, 23. decembra, ob 20.30 v Štalco v Šempolaju, na »Koncert Srečno«. Sodelujejo: Mladinska glasbena skupina Vigred, Trio Veseljki, Ansambel Mladi kraški muzikanti, duo Martina Feri in Alojša Saksida, Zoran Lupinc, Skupina Domači Veseljaki. Skupaj bomo nazdravili letu 2009.

ODBORNIŠTVO ZA SOCIALNO SKRBSTVO okraja 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik in Repen) s financiranjem Pokrajine Trst prireja za praznik Bebane v torek, 6. januarja, kosilo z glasbo, plesom in tombolo v restavraciji »Križman« v Repnu. Udeleženci morajo biti stari vsaj 65 let in živeti v občinah Devin Nabrežina, Zgonik in Repen. Na razpolago je 95 mest, vpisovanje pa bo potekalo do 24. decembra na Uradu za socialno skrbstvo v Naselju Sv. Mavra 124. Tel.: 040-2017389.

OBČINA REPANTOBOR s prispevkom Pokrajine Trst prireja v soboto, 20. decembra, »Božični koncert«, ki bo v cerkvi na Tabru ob 16. uri. Nastopil bo Trio Santivale-Minin-Formentin. Po koncertu bo pred občino ob 17. uri tradicionalna »Božičnica«, pri kateri bodo sodelovale vse krajevne organizacije, vrtec Antonia Fakina in OŠ Alojza Gradnika. Vabljeni!

SKD BRDINA tudi letos organizira zimovanje med božičnimi počitnicami v Forni di Sopra. Vse informacije dobite na tel. št.: 347-5292058 (Brdina).

SKD TABOR vabi na zaključni večer ob 40-letnici društva s predstavljivo publikacijo, DVD-ja in razstave o društvenem delovanju v soboto, 20. decembra, ob 20. uri, v Prosvetnem domu na Opčinah. Sledi družabnost z glasbo v živo, animacijo in presenečenji. Veselimo se srečanja z vami. Veselimo se srečanja z vami.

SKD VIGRED vabi v Štalco v Šempolaju v soboto, 20. in v nedeljo, 21. decembra, ob 15. uri na »Skupaj prisluhnimo pravljici...«. V soboto nam bo Nicole Starc pričovala pravljico »Nekega zimskega dne«, v nedeljo pa Alenka Hrovatin »Angelček brez perutnička«.

SLOMEDIA.IT, spletni portal Slovencev v Italiji in sosednjih deželah, razpisuje za osnovnošolce natečaj »Božični utrinki naših nonotov«. Prispevke v obliki spisa, risbe, filma, intervju ali kar vam iznajdljivost narekuje, pošljite do 20. decembra po elektronski pošti na naslov: info@slimedia.it. Najboljši izdelki bodo nagrajeni.

ASD CHEERDANCE MILLENIUM v sorganizaciji z ZSSDI-jem prireja tradicionalni »Novoletni plesni Festival«, ki bo v nedeljo, 21. decembra, ob 16. uri v televodavnici v Repnu. Toplo vabljeni!

KD FRAN VENTURINI v sodelovanju z občino Dolina in župniško skupnostjo Ricmanje vabijo na koncert MePZ Senožeče in MePZ F. Venturini v nedeljo, 21. decembra, ob 17. uri v župniški cerkvi Sv. Jožefa v Ricmanjih. Vljudno vabljeni!

KULTURNI DRUŠTVA Slovan Padriča in Skala Gropada priredita božičnico, ki bo v nedeljo, 21. decembra, ob 18. uri v cerkvici sv. Cirila in Metoda na Padričah. Sodelujejo: otroški pevski zbor A. Slomšek in MePZ Skala Sloven. Vabljeni!

SKD VIGRED, ZDROUŽENJE STARŠEV COŠ S. GRUDEN IN OTROŠKEGA

VRTCA ŠEMPOLAJ vabijo v Štalco v Šempolaju na Prodajno-razstavni božični sejem knjig, ročnih del, koledarjev, lectorjev in izdelkov ter na razstavo panjskih končnic do nedelje, 21. decembra, od 15.30 do 18.30; v nedeljo, 21. decembra, od 10. do 12. ter od 15. do 17. ure. Na razpolago je tudi Jadranski koledar.

OBČINA DOLINA v sodelovanju z vaškimi skupnostmi iz Prebenega, Socerba, Ospa, Mačkolj, Kaštelca in Doline in s pokroviteljstvom Pokrajine Trst, organizira v nedeljo, 21. decembra, 2. pohod brez meja »Te skupne stezice«. Zbirališče bo v Prebenegu v parku ob 9.30. Toplo vabljeni!

RADIJSKI ODER IN ZALOŽBA MLADIKA prirejata serijo otroških uric s predstavljivijo knjige z zgoščenko »Od Miklavža do Božiča« avtorice Lučke Susič. Uri se bodo v soboto, 20. decembra, ob 10. uri v prostorih središča Rotunda v Kopru, ob 17. uri pa v društvu Gruden v Nabrežini. V nedeljo, 21. decembra, ob 16. uri v Devinu (sodeluje otroški zbor Ladjica); v pondeljek, 22. decembra, pa v Finžgarjevem domu na Opčinah (sodeluje zbor OŠ Bevk ter otroška igralska skupina Tamara Petaros).

V DRUŠTVU SLOVENSKIH IZOBRAŽEN-CEV bodo v pondeljek, 22. decembra, gostovali »Veseli upokojenci iz Laškega. To je etnopevska skupina, ki ohranja stare ljudske pesmi in običaje. Prikazali bodo ofiranje in koledovanje na Štajerskem. Srečanje bo v Peterlinovi dvorani, Ul. Donizetti 3, ob 20.30.

SKD VIGRED vabi v torek, 23. decembra, ob 20.30 v Štalco v Šempolaju, na »Koncert Srečno«. Sodelujejo: Mladinska glasbena skupina Vigred, Trio Veseljki, Ansambel Mladi kraški muzikanti, duo Martina Feri in Alojša Saksida, Zoran Lupinc, Skupina Domači Veseljaki. Skupaj bomo nazdravili letu 2009.

ODBORNIŠTVO ZA SOCIALNO SKRBSTVO okraja 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik in Repen) s financiranjem Pokrajine Trst prireja za praznik Bebane v torek, 6. januarja, kosilo z glasbo, plesom in tombolo v restavraciji »Križman« v Repnu. Udeleženci morajo biti stari vsaj 65 let in živeti v občinah Devin Nabrežina, Zgonik in Repen. Na razpolago je 95 mest, vpisovanje pa bo potekalo do 24. decembra na Uradu za socialno skrbstvo v Naselju Sv. Mavra 124. Tel.: 040-2017389.

TPK PINKO TOMAŽIČ sporoča, da se bo zbor v sredo, 24. decembra, ob 9. uri na Miljskem pokopališču poslovil s pesmijo ob tovarša Giorgia Marzija, pokrajinskega predsednika VZPI.

TPK SIRENA vabi člane in prijatelje v četrtek, 25. decembra na »Božično kosilo« in v sredo, 31. decembra na »Silvestrovjanje«. Rezervacije na sedežu ali po tel. 040-422731 ali 347-6902820.

KROŽEK KRUT vabi na tradicionalno »Srečanje ob koncu leta«, ki bo v nedeljo, 28. decembra, v Slovenskem dijaškem domu »S. Kosovel«, ul. Ginnastica 72, Trst. Vpisovanje in informacije na sedežu krutka Krut, ul. Cicerone 8, tel. 040-360072.

OBČINSKA KNJIZNICA V BOLJUNCU sporoča, da bo urnik med božičnimi prazniki naslednji: pondeljek, 22. decembra, 16.00-18.30; sreda 24. decembra zaprt; pondeljek, 29. decembra, 16.00-18.30; sreda 31. decembra 9.00-11.30.

SKD BARKOVLJE (ul. Bonafata 6) prireja Silvestrovjanje z glasbo v živo večerjo in družabnimi igrami. Informacije nudimo na št. 040-411635 ali 040-415797.

SLOVENSKO DOBRODELNO DRUŠTVO razpisuje 22. natečaj za študijske nagrade iz skladu »Mihail Flajban« namenjene univerzitetnim študentom naše dežele, ki so obiskovali slovenske šole. Glavna nagrada znaša 1.500 evrov in je namenjena zaslужnemu akademiku prvega letnika. Ta nagrada je ponovljiva za ves potek rednega študija, če bo dobrnik zadostil pogojem pravilnika. Poleg glavne nagrade so predvidene podpore tudi za naslednje letnike. Prošnjo za nagrado, naslovljeno na Slovensko dobrodeleno društvo - ul. Mazzini, 46 - Trst, je treba predložiti do 31. decembra. Prošnji naj bo priložen curriculum, potrdilo o vpisu na univerzo (za kasnejše letnike tudi potrdilo o predvidenih in opravljenih izpitih) ter potrdilo ISEE. Podrobnejša pojasnila dobite na sedežu Slovenskega dobrodelnega društva v Trstu, ul. Mazzini 46, prvo nadstropje, tel. 040-631203, ob četrtekih od 16. do 18. ure.

TEČAJ V BAZENU: Šč Melanie Klein v sodelovanju z deželno zbornico kliničnih pedagogov prireja tečaj v bazenu za do-

jenčke od 2. do 12. meseca starosti. Tečaj se bo začel v petek, 9. januarja 2009, in se bo odvijal v jutranjih urah na Opčinah. Število mest je omejeno. Za informacije in prijave info@melanieklein.org, www.melanieklein.org, 328-4559414.

SK DEVIN prireja tečaje smučanja v kraju Forni di Sopra vsako soboto in nedeljo pod vodstvom društvenih učiteljev. Na razpolago je petdnevni tečaj od 10. oz. 11. januarja 2009 dalje. Možen je način smučarske opreme in avtobusni prevoz po ugodni družinski ceni. Informacije info@skdevin.it ali tel. 348-1334086 (Erika).

ŠTUDIJSKI CENTER MELANIE KLEIN

LJUBLJANA - Mladinska knjiga

Slovenske osebnosti razvrščene od A do Ž

Izšel je veliki slovenski biografski leksikon, ki se razlikuje od svojih prehodnikov

Slovenci smo imeli - poleg z biografskimi gesli bogate Enciklopedije Slovenije in iz nje razvitega Slovenskega velikega leksikona - nedavno dva »prava« biografska leksikona. Torej izdaji z zbranimi, pregledno urejenimi življenjepisnimi podatki in dosežki pomembnih ljudi slovenskega rodu pa tudi za slovensko umetnost in znanost pomembnih tujcev. Prvi, nacionalni Slovenski biografski leksikon, obsega 15 zvezkov in v štirih knjigah upošteva blizu 5000 imen, nastajal pa je kar 66 let (1925–1991); drugi, dvajset snopičev obsegajoči, bolj lokalno usmerjeni Primorski slovenski biografski leksikon s 4500 osebnostmi pa je izhajal 21 let (1974–1994).

Ti letnici kažeta, da obsežnih referenčnih del ni mogoče sestaviti na hitro, in hkrati, da njihova vsebina, kar zadeva sodobnike in zlasti mlajše ustvarjalce, vsaj deloma zastari, preden se uredniško delo zaključi. To po manjkljivost založniki praviloma popravijo v dodatnem zvezku z dopolnilni in popravki ter imenskim kazalom. Današnje digitalne tehnologije seveda omogočajo hitrejše, tako rekoč sprotno posodabljanje podatkov, kar pa je, vsaj v naših razmerah, bolj želja kot realnost.

Vrzel, ki je nastala odkar obeh starejših leksikonov ni več mogoče dobiti, vsaj v celoti ne, zdaj zapolnjuje, znova v klasični tiskani obliki, veliki slovenski biografski leksikon od A do Ž. Izdaja se že na prvi pogled razlikuje od predhodnih: po številu strani zaostaja za prvim biografskim leksikonom, obravnava pa več osebnosti. Vse to kaže, da sta oba starejša leksikona v navajanju podatkov veliko bolj izčrpna in temeljita, kot je novi. Vanj je

namreč vključenih več kot 13.800 predstavitev oziroma gesel, ki jih spreminja 1625 fotografij in portretov; teh obe starejši izdaji sploh nimata.

Različni pristopi so, poleg večjih tehnoloških možnosti na pragu 21. stoletja, predvsem posledica kriterijev urednikov in sestavljalcev ter usklajevanja njihovih prispevkov.

Tudi v novem biografskem leksikonu, ki sta ga uredila Tončka Stanonik in Lan Brenk, je namreč mogoče najti zelo izčrpne predstavitve, čeprav sicer prevladujejo jedrnati in stvari prikazi. Tako je na primer Antonu Mahniču posvečenega izjemno veliko prostora, kar nekaj več kot polna stran v knjigi, njegovemu za slovensko kulturo pomembnejšemu sodobniku, pesniku Simunu Gregorčiču pa le 26 enokolonskih vrstic!

Uporabne vrednosti starejših in najnovejše strnjene objave bio-bibliografskega gradiva na najrazličnejših področjih pomembnih Slovencev seveda ni mogoče tehtati zgolj ali v prvi vrsti s številčnimi merili. Vrlina velikega slovenskega biografskega leksikona je zagotovo v tem, da upošteva tudi več tisoč osebnosti, ki so nekaj omembe vrednega prispevali v zgradnico naše kulture in umetnosti, znanosti pa tudi športa in drugih dejavnosti, ki jih doslej ni zajela še nobena sorodna izdaja. In kot velja za enciklopedije, leksikone, slovarje in drugo referenčno literaturo, je tudi tukaj mogoče reči, da največ, če že ne vsega, ponujajo samo vsi skupaj.

Iztok Illich

SEŽANA - Koncert v Kosovelovem domu

Maraton za dva klavirja

V okviru glasbenega abonmaja sta nastopili pianistki Tamara Ražem in Aleksandra Češnjevar Glavina

Solistki sta tudi priznani pedagoginji

V okviru glasbenega abonmaja Kosovelovega Doma sta v soboto nastopili pianistki Tamara Ražem in Aleksandra Češnjevar Glavina; obe sta priznani pedagoginji, Tamara Ražem počuje na Glasbeni Matici v Trstu ter na Glasbeni šoli Sežana, srbska pianistica pa je zaposlena kot profesorica klavirja in korepetitorka na Glasbeni šoli Kopernik; skupno umetniško pot sta začeli pred letom dni in v razmeroma kratkem času želi že odmevne uspehe. Koncert je imel dolg in bogat uvod, kajti pričel se je z nastopom dveh mladih gojenk GŠ Kopen, ki sta se že večkrat uspešno izkazali na tekmovanjih: Mia Guček in Ana Žunić sta predstavili Otoške igre op.22 Georges Bizeta za klavir štiriročno, v katerih sta dokazali lepo uigranost in smisel za tehtno oblikovanje glasbenih misli, nato pa sta zairgrali dva stavka iz Suite op.17 Sergeja Rahmanina in zaključili svoj nastop z virtuoznimi Variacijami na Paganinijevu temo Witolda Lutosławskiego. Škoda, da sta bila koncertna klavirja postavljena nekoliko v ozadje, razlog je bil nastop godalnega orkestra Glasbene šole Postojna, ki se je predstavil po mlaadem duu z duhovitim Živalskim karnevalom Camilla Saint-Saensa. Tudi v tej skladbi sta namreč prisotna dva kla-

virja, njuna vloga pa se prepleta z orkestrom, kjer igrajo poleg godal tudi pihalci in tolkalec. Pri klavirjih sta sedela profesorja Snježana Pleše in Edvarda Popita, mladi ansambel pa je vodila prof. Marinka Kukec Jurič, pedagoginja, ki sicer dirigira tudi simfonični orkester združenih primorskih glasbenih šol. Dirigentka je z orkestrom ubrala previden tempo, da ansambel ni tvegal ritmičnih razkolov; partitura je bila skrbno naštudirana, seveda ni bilo pričakovati razposajene brezskrbnosti, ki jo ansambel lahko doseže le na višji zrelostni stopnji, nekateri odломki pa so zazvelni prav ljubko.

Klavirja sta bila končno postavljena v ospredje za koncert dva Ražem-Češnjevar: obe pianistki imata za seboj že veliko raznovrstnih izkušenj, se pa še vedno izpopolnjujeta pri mojstru Konstantinu Boginu, ki jima vliva, poleg skrivnosti ruske šole, veliko poustvarjalnega žara. Tehnično zelo zahitevno Suite op.17 Sergeja Rahmanina sta pianistki odigrali s polnim zvokom in samozavestnim zamahom ter druga drugo dopolnjevali med pretakanjem glasbenih idej, ki morda ne sodijo v višek klavirske ustvarjalnosti, so pa lep izvir za virtuozno podajanje.

Bolj preprost, a veliko bolj preta-

njen je klavirski koncept Francisa Poulenca: izbruseni francoski okus se izraža v elegantnih in originalnih harmonijah in se zna izogniti banalnosti z nepričakovanimi tematskimi zasuki. Pianistki sta tu izpostavili svojo zrelost in z lahkonostjo ter agogično svoboščo interpretacijo L'embarquement pour Cythere, nato pa se predali romantični, toda prav nič osladni Elegiji, sivoje najboljše adute pa sta pokazali v prelepem Koncertu za dva klavirja v d-molu. Aleksandra Češnjevar je razodela svojo intimno muzikalnost, fraze je nasičila z globokim občutkom, skupni igri pa je Tamara Ražem vtisnila pečat markantne osebnosti, ki se v izivu z odlično partnerico dodatno motivira ter predaja glasbenemu toku s prekipevajočim temperamentom. Pianistki sta zablesteli tako v brillantnih pasažah kot v sladkih zamaknenosti Larghetta, izvedba je bila vseskozi mikavna in prepričljiva, kajti duo se nikoli ni prepustil ohlapnosti, temveč gradil in stopnjeval svojo interpretacijo s prodornostjo dovršenih umetnic. Sežansko občinstvo je odlični pianistki nagradilo z dolgimi aplavzi in si kot dodatek prislužilo poskočno Tarantello Dmitrija Šostakoviča.

Katja Kralj

Gledališka zgodba Slovencev v Argentini

V knjigi Slovensko gledališče v Argentini je Marjan Pertot na podlagi dokumentacije zanimivo in izčrpno rekonstruiral šest desetletij gledališkega življenja argentinskih Slovencev, od eksodusa do današnjih dni, in v njej podrobno opisal pojav »argentinskega čudeža«, je na včerajšnji predstaviti povedala urednica knjige Francka Slivnik. »Delo podrobno opisuje kulturno dejavnost slovenskih imigrantov, ki so leta 1948 prišli v Argentino, se tu naselili in takoj po prihodu začeli ustanavljati zbrane, gledališke skupine, izdajati svoj tisk in v raznih predelih Buenos Airesa organizirati versko življenje,« je vsebino knjige povzel Pertot. Avtor je dal v delu poseben poudarek gledališki dejavnosti, ki se je tako razmahnila, da so argentinski Slovenci ustanovili več gledaliških skupin. Gledališke zasedbe so imeli skoraj vsi slovenski kulturni domovi, ki so po Pertotovih besedah izvajali slovenska in tuja dramska dela.

Izid knjige je pomembno dejanje, je menil direktor Slovenskega gledališkega muzeja Ivo Svetina. Po njegovih besedah je zato toliko pomembne, da gledališče v Argentini živi kakovostno in polnokrvno življenje.

Pertotova knjiga je izšla kot 84. številka Dokumentov Slovenskega gledališkega muzeja in je plod sodelovanja med gledališkim muzejem, tržaško založbo Mladika in tržaško knjižnico Dušana Černeta. (STA)

PORDENON - Pesmi in komentarji

Francesco Guccini ironičen in zavzet

»Sedite, prosim.« Francesco Guccini je nedavni koncert v Pordenonu začel kot profesor, ki stopi v razred, profesorski nastop pa je ohranil do konca dobi dve uri trajajočega koncerta. Pesmi s preprostimi besedami, a prodornimi besedili, je razlagal, jim določil nastanek in pomen, kar predstavlja nasprotje z Dylanom, De Gregorijem in drugimi kantavtorji, ki se zadržanosti in neberljivosti redko odrežejo. Guccini je drugačen tudi zato, ker ne piše, da bi reševal ali razumel, ampak preprosto zato, da bi beležil, kot je ugotovil Roberto Vecchioni.

V pordenonski športni palači je precej spominjal na Gaberja, saj je glasbi dodajal dovtipe in razmišlanja. Še pred prvo pesmijo, običajno uverturama Canzone per un'amica, je dal duška svojemu humorju. »Lahko bi vam reknel levičarski 'fannuloni' ali kuku,« se je lotil italijanske vladajoče garniture pred prvim sklopom pesmi.

Izbor iz štiridesetletnega opusa je bil precej drugačen od tistega, ki ga je ponujal zadnja leta. Rahlo drugačni so bili tudi aranžmaji, melodije pa nespremenjene. Zapel je tudi intimistično Canzone delle osterie di fuori porta, ki je pred tedni nehotje zadobil še družbeni pomen. »V Bologna gostilne zdaj zapirajo pred deseto zvečer,« je dejal Guccini, »seveda si lahko predstavlja, da sem na strani tistih, ki so nenaščoma prikrjščani za nočno shajanje.«

Niz razpoloženjskih pesmi je dopolnil z Vedi cara, Canzone quasi d'amore, Incontro, Ti ricordi quei giorni in Farewell, nakar je postregel z novima skladbama, ki še čakajo na prenos na ploščo.

Su in collina je priredba bolonjske ljudske pesmi. Guccini jo je poitaljančil, zvesti kitarist Flaco Biondini jo je prelil v učinkovito melodijo, ki ji El-lade Bandini z ubranim bobnjanjem daje srhljivo podlogo. Gre pač za zgodbo ubitega partizana, Guccini pa jo je v petek pikro posvetil ministru Gaspariju in Giampaolu Pansi.

Drugo novost je predstavljala Il testamento del pagliaccio, verifikacija namisljene oporoke pajaca. »Pajaci smo mi vse,« je dejal Guccini, ki je s cirkuskimi prizvoki zapel o svetu, kjer so ljudje žrtve laži in nepoštenosti, zaradi česar je ravno življenje največja burka.

Ironične pripombe je Guccini namenil še sebi in svojim spremjemvcem, zlasti klavijaturistu Vincetu Temperi, ki bo (res?) nadomeščal dirigenta Pregadia v popularni oddaji Corrida. »Čestitke, maestro!« je Guccini zabrundal svojemu klavijaturistu. »Še mi bomo šli tja, jaz kot plesalec modernih pesmi, Flaco pa kot baletni plesalec.« Prav kitarist Flaco se je v petek najbolj izkazal. Z Guccinijem je zapel balado o Don Kihotu, s katero je koncert najbrž dosegel vrhunc, saj je občinstvo vstalo in preglašalo pevca. Sledile so Cirano, Il vecchio e il bambino, Auschwitz in Eskimo, pred katero se je emilijski kantavtor spomnil, da je plač kupil po spustu v Trst z openskim tramvajem med vojaščino v banovski kasarni.

Pred pričakovanim koncem, kajpak La locomotiva, je emilijski kantavtor zapel še Un altro giorno è andato in neizbežno Dio è morto, presenetil pa je z nekaj takti ene najzgodnejših Presleyjevih uspešnic Blue Suede Shoes.

V pozdrav publike in pisatelju Mauru Coroni, ki ga je čakal ob odru, je spil še četrti ali peti kozarec vina, kar mu publike nikoli ne zameri. »Po Baudelairu je vse dovoljeno,« je v zvezzi z Guccinijem in njegovo ljubezni do vina dejal novinar Gianni Mura in s tem izrazil mnenje vseh Guccinijevih fanov, ki so do svojega ljubljenca zelo razumevajoči. Prizanesajo mu občasne glasovne kikse in navidezno lenobo pri petju, kaj šele rastoči trebuhi ali plavo srajco na črnih hlačah.

Peter Verč

INTERVJU - Jutri v izvenabonmajske ponudbi SSG gledališka predstava Senca tvojga psa

»Završana lahko zamudite, gospoda Brela pa bi bilo škoda«

Na velikem odru bodo zaživeli šansoni in življenje Jacquesa Brela - Velik uspeh kritike in publike

Ekspresivna obrazca igralca Braneta Završana

KROMA

glasbeni dogodek: Brel je zelo ekspresiven, prav tako njegova poezija, ki omogoča identifikacijo tako gledalcu kot izvajalcu. Moj namen ni bil imitirati Brela, bog ne daj, ampak podoživeti njegove zgodbe.

V svojem času je bil Brel (1929-1978) nekako prelomen, kaj pa lahko njegovi šansoni povedo današnjemu poslušalcu?

Prelomoma je najbrž bila njegova brezrasprorna neposrednost, Brel pa je še danes aktualen, ker je univerzalen. Ni sicer res, da se ni Brel z ničemer oklepal svojega obdobja, ampak že takrat se je loteval univerzalnih vprašanj: v svojih šansoni je govoril o flamskem in katoliškem vprašanju, o ljubezni, ki je seveda brezčasna, forma in metafora pa zdržita tudi danes.

Niti slučajno nisem pričakoval tako dobrega odziva, tako starostno kot socialno različne publike, ki spremlja mojo predstavo. Misil sem, da gre pač za pozizkus, za nekaj moj fantasm, s katerim se soočam po dolgih letih odlašanja, in sploh nisem vedel, ali mi bo uspelo, ali bo slovenskim gledalcem všeč.

Najbrž ste se ravno zaradi Brelove univerzalnosti odločili, da šansone izdate tudi na plošči?

Za izdajo plošče se je odločil direktor založbe Didakta in kot so me opozorili moji glasbeniki, se zadnja leta ne dogaja ravno pogost, da se založba sama ponudi ... K temu je gotovo pripomoglo njegovo osebno navdušenje nad šansoni. No, v Mladini je pravkar izšla recenzija s petimi plusi, kar se baje tudi ne dogaja pogost, o plošči pa so zapisali, da je šanson za sladokusce in kandidat za domačo ploščo leta.

Tu moram absolutno omeniti glasbenike: Žiga Golob na kontrabasu, Krinoslav Levačič na bobnih in Uroš Rakovec na kitari, neke vrste aktivistični angeli varuh. Vse priredebo so delo teh priateljev, ker za prijatelje pravzaprav gre: delali smo v naši domači kuhinji ... in naš edini sponzor je bila moja žena Lučka (igralka Lučka Počaj, op. nov.), ki nam je vztrajno kuhalo.

Zlasti bi rad izpostavil Žigo, s katero najdlje prijateljujeva in s katerim sva si zelo blizu in zaupljiva drug do drugega: včasih si pokaže, kaj kdo napiše, in to tudi takrat, ko te je sram pred samim sabo, kaj šele pred drugimi. Tako je bilo tudi z Brelohom in mojimi prvi prevodi, Žiga pa se je v projekt zelo hitro zaljubil.

S katerimi občutki se vračate na deske Slovenskega stalnega gledališča?

Vedno z veseljem. Trst je že nekako moj, kar dober del mojega življenja sem preživel tu, če nanizam minute, ure, dneve, tedne: to je obdobje, ki ga ne morem, a niti nočem zbrisati.

Istočasno je pogled s tržaškega odra zelo prijeten: kljub temu, da je dvorana enormna, je kontakt s publiko dober, tega pa nimajo vsi teatri.

Tu je cel kup atributov, ki so samo lepi, je pa tudi neka dobra naveza, dejansko veliko zaupanje Marka Sosiča, ki mi je takoj rekel: pridi.

Predvsem pa je ljubo priti z Brelohom. Jaz sem samo prinašalec in sem vesel, če ga je lahko kdor koli deležen. Zato ne zamudite gospoda Brela: Završana lahko, Brela pa bi bilo škoda. Mislim, da je vredno ...

Poljanka Dolhar

Tatjana Gregorić

NOVA GORICA

Poklon Messiaenu in noviteta Mlakarja

Glasbena šola Nova Gorica je bila gostiteljica prvega izmed treh koncertov v okviru GM odra Glasbene mladine Slovenije. Trije mladi primorski glasbeniki, združeni v triu Klavilina in violončelist Jošt Kosmač so se predstavili v izvedbi zahtevnega Kvarteta za konec časa Oliviera Messiaena, na programu pa je bila tudi noviteta Polna luna, ki jo je novogoriški skladatelj Marijan Mlakar napisal prav na pobudo odličnih mladih glasbenikov. Krajša, ritmično razgibana, duhovita skladba je navdušila tako občinstvo kot izvajalce, ki so v njej odkrivali tako jazzovske elemente kot etno motive in jih dovolj precizno, doživeto in tudi sproščeno povezali v celoto. Violinistka Mojca Gal, pianistka Sara Rustja, klarinetist Sandi Vrabec in čelist Jošt Kosmač so se s krstno izvedbo skladbe maksimalno približali hotenjem skladatelja.

Pravo nasprotje Mlakarjevi glasbeni noviteti ostrega karakterja, v kateri pa se »oglašajo« tudi kraje lepe melodije, je seveda Kvartet za konec časa Oliviera Messiaena. Člani tria Klavilina in Kosmač, ki tudi sicer veliko pozornosti namenjajo delom sodobnejših skladateljev 20. stoletja, so ob letosnji stoti obletnici Messiaenovega rojstva kot poseben potustvarjalni izziv izbrali njegov Kvartet, deло, v katerem je francoski mojster s posebnimi posebnimi zvočnostmi, neobičajnih ritmov in skrajnih tempov želel doseči pregon časovnega in posvetnega. Mladi glasbeniki so obsežno, osem stavčno skladbo izvedli zgledno in poglobljeno, čeprav je interpretacija v marsičem še razkrivala zadrnost mladih izvajalcev do te velike glasbene umetnine, odstiralna nijihovo ocitno zavedanje, da je za umetniško bolj popolno in zrelo izvedbo potreben še Čas .... A klub zapisanemu so glasbeniki dokazali, da bodo slej ali prej lahko kos tudi takemu velikemu programskemu zalogaju, da njihova skupna igra - z občasnim mentorstvom pri znanem slovenskem klarinetistu Matetu Bekavcu - raste in obljublja, da bo slovenski glasbeni prostor bogatejši še za eno izvrstno komorno zasedbo. Messiaenov Kvartet za konec časa je namreč tudi v njihovi izvedbi vnovič uspel zaigrati dobrodošlo sporočilo današnjemu času, da močno pretiravamo s hitenjem in - vsaj na koncertu v Novi Gorici - je po izvedbi nastala tista redka nekajminutna tišina, ko je aplavz povsem odveč.

Igralec in režiser Brane Završan bo ju tri nastopil na velikem odru tržaškega Kulturnega doma z »gledalisko-glasbeno monodramo« *Senca tvojga psa*. Predstava, v kateri predstavlja belgijsko-francoskega kantavtorja Jacquesa Brela, ki se je v zgodovino francoskega šansona vpisal z uspešnimi *Carri Né me quitte pas ali Amsterdam*. Šestnajst šansonov (vsi prevodi so Završanov) se prepleta z izsledki Brelovo intervjujev: ne torej z golj koncert, ampak tudi dogodek, v katerem se luči Brelova osebnost. Predstava, ki je požela velik uspeh tako pri kritikah kot občinstvu. »S tem, da je publiku in kritikom všeč, je morda že nekaj narobe,« se Završan posmeje, medtem ko mu obraz prekrije oblak dima iz njegove pipe.

Brala sem, da ste Brela spoznali že v otroštvu ...

Pripadam generaciji radia, v ranih 60. letih pri nas doma še ni bilo televizijske. V tistih časih je bil radio zelo prisoten: spomnim se veliko avtorjev, predvsem francoskih in italijanskih, na primer Party Pravo ali Mine, Brela pa tudi. Seveda nisem takrat razumel nič, neka fascinacija pa je verjetno obstajala. Kaj več si ne bi upal reči, melodije sem začel prepoznavati kasneje. Seveda to ni neka virtuoзна glas-

ba, danes si upam trdit, da je Brel glasbo vedno podrejal vsebinu: glasba je bila zanje le dobra podlaga.

Z Breлом ste se ponovno srečali v Parizu.

Življenje me je zaneslo na Francosko, kjer sem ga pravzaprav spoznal in zadel razumeti: najprej s spoznavanjem jezika, nato najbrž zaradi svoje takratne starosti. Že pred dvajsetimi leti sem se odločil, da želim njegove pesmi predstaviti tudi slovenski publiku, ki ne govori francosko. Tako me je zadel in prizadel, da se mi je zadeva zdela vredna. Sledili so prvi prevodi, taki, da me je sram pred samim seboj, saj sem hotel z njimi Brela popraviti: da bi bil v slovenščini še bolj poetičen in poetski, kot je v resnicil bil. Skratka: nisem razumel, da je ta človek govoril zelo konkretno. Danes mi je jasno, da je to njegova velika odlika: ni se prodajal za poeta, ponavljal je, da je »lekšansoner, ki piše pesmi. Kljub tej formi pa je bil zelo jasen, konkreten, istočasno pesniško metaforičen, če se lahko gledališko izrazim pa ima v zgodbi, ki jo pripoveduje skozi svoje šansone, vedno tudi dobro dramaturgijo. In to je najbrž ključ, zaradi katerega sem se odločil, da naredim gledališki in ne »zgolj«

...

LJUBLJANA - V Cankarjevem domu do 15. februarja

Na ogled tudi »zamejske« ilustracije

Na osmem Slovenskem bienalu ilustracije razstavlja tudi Živa Pahor in Magda Starec Tavčar

tovrstna prireditev na Slovenskem. Tudi tokrat je razgrnil najboljše ustvarjalne dosežke, obenem pa poudarja tudi pomen ilustracij za

oblikovanje likovnega gledanja mladih in najmlajših. Ilustraciji pa poleg knjižne bienale zagotavlja tudi galerijsko potrditev.

Živa Pahor na bienalu razstavlja eno od ilustracij, ki jo je pripravila za revijo Galeb za serijo Nagačevih Darinke Kobal, Magda Starec Tavčar pa ima štiri ilustracije iz knjige Anamarie Volk Zlobec Štiri zgodbe izpod odeje. Skoraj istoča-

sno z odprtjem bienala so pri začetku Mladika, Goriške Mohorjev in Zadruga Novi Matajur letos izšle tri nove knjige z ilustracijami te avtorice. Bienale ilustracije bo v galeriji Cankarjevega doma na ogled do 15. februarja 2009.

GORICA - Odklanjajo racionalizacijo kuhinj otroških vrtcev

Starši iz vrtca v Ul. Brolo še niso vrgli puške v koruzo

Občini bodo predstavili predlog za samoupravo - Upajo, da bo uprava krila vsaj del stroškov

Združenje staršev otrok, ki obiskujejo slovenski vrtec v ulici Brolo, še ni popustilo. V boju proti racionalizaciji kuhinj, ki jo je občinska uprava z novim šolskim letom izpeljala v večini goriških vrtcev, so sicer ostali sami, odločili pa so se, da bodo prihodnji teden odigrali še svojo zadnjo kartu. Upraviteljem bodo predstavili predlog, na podlagi katerega bi lahko še naprej samostojno upravljali menzo vrtca ter nadzorovali kakovost hrane, ki jo uživajo njihovi otroci, vprašanje pa je, ali bodo postavljeni pogoji za občino sprejemljivi.

»Vrtca v ulici Brolo in v Štandrežu sta bila v letošnjem šolskem letu izvezeta iz odredbe o centralizaciji kuhinj. Do junija 2009 bo namreč veljala pogodba med občino in dve ma združenjem staršev, ki sta bila ustavljena leta 2005 in sta tri leta uspešno skrbela za nabavo hrane. Občina je plačevala osebje ter stroške za vodo, elektriko, plin in vzdrževanje opreme, združenji pa sta skrbeli za dočavo hrane. V ostale vrtce, kjer niso ustavili združenj staršev, je hrano prinašalo zunanjé podjetje CAMST, mi pa smo samostojno preverjali, kaj imajo naši otroci na krožniku. Prav gotovo ne jedo progastega soma (»pesce pangasius«), ki nimajo nikakrsne prehrambene vrednosti. Kakovost hrane v naših vrtcih je bila doslej nedovolno višja, saj so otroci uživali sveže ribe in več bioloških proizvodov, mesečni stroški za vsako družino pa so bili za približno deset evrov nižji,« je povedal predsednik združenja staršev otrok iz vrtca v ulici Brolo Sergio Figar.

Mešan sistem upravljanja kuhinj, ki sta ga v zadnjih letih vodila slovenska vrtca, je občinski sklep ukinil. Razni poskusi, da bi upravljali

va naredila korak nazaj - peticija, priziv na upravnem sodišču in referendum - so se izjavili, zato je s septembrom v večini goriških vrtcev stekel centraliziran sistem upravljanja menz. Pristojna odbornica Silvana Romanu je nezadovoljnemu staršemu naposled ponudila alternativno rešitev, in sicer možnost, da bi v vsakem vrtcu prišlo do ustanovitve združenja, ki bi skrbelo obenem za dobavo hrane in pripravo obrokov. »Sprva je namen, da bi ubrali to pot, izrazilo več vrtcev. Ob našem združenju so se za samoupravo ogrevali starši vrtca v Štandrežu, v Pevmi, v ulici Forte del Bosco in v ulici Romagna, ob koncu pa smo in igri ostali le mi. Vzrok je samoumenje: upravljanje celotnega sistema predstavlja tudi prevzem kazenskih odgovornosti s strani predsednika združenja staršev, ob tem pa više stroške, saj bi letno potrošili med 43 in 45.000 evrov. Tu ne gre več le za prostovoljno delo,« je povedal Figar in pojasnil: »Najeli smo odvetnika, kontaktirali smo več zadrg in tudi nekaj kuhanje, ki so bili s krčenjem kuhinj občinskih vrtcev ob službo. Prihodnji teden bomo Romanovi predstavili predlog, po katerem bi občina krila račune za elektriko, plin, vzdrževanje opreme, itd., ob tem pa tudi del preostalih stroškov. Levji delež le-teh nameravamo kriti z denarjem iz mesečnin, ki jih po možnosti ne bomo zvišali. V čim višji prispevek občine upamo predvsem zato, ker smo v prejšnjih letih del denarja, ki so ga starši mesečno plačevali za kosila otrok - 50 evrov -, namenjali nakupu didaktične opreme, igrac in drugim dejavnostim; če bomo mesečnine v celoti vlagali v upravljanje sistema menz, se bomo morali drugim stvarem odpovedati.« (Ale)

Otroci slovenskega vrtca v ulici Brolo

BUMBACA

ŠLOVRENC - Včeraj navsezgodaj avtomobil povozil Massimiliana Marinija

V tretji nesreči ob življenje

38-letni moški je le nekaj minut prej sam zavozil s ceste - V ponедeljek se je že bil ponesrečil pred svojim domom

MASSIMILIANO
MARINI
BUMBACA

Tretjič mu usoda ni prizanesla. Včeraj navsezgodaj je na poti med Slovencem in Morarom izgubil življenje 38-letni domačin, Massimiliano Marini. Na pokrajinski cesti št. 5 ga je povozil avtomobil, nekaj ur kasneje pa je podlegel hudim poškodbam v videmski bolnišnici. Moški je najprej sam zavozil s ceste s svojim avtomobilom, iz katerega je izstopil nepoškodovan. Ko pa je stopil na vozišče, ga je do smrti povozil avtomobil. Prvo prometno nesrečo je Marini utрpel že v ponedeljek v Šlovencu. Po njej se je fizično opomogel, psihično pa naj bi bil še močno izčrpan, so povedali znanci.

Včerajšnja tragedija se je pripetila

gov, ki jih preučuje goriška prometna polica, pa je zavozil s ceste. Trčil je v trte obcestnega vinograda, a se ni poškodoval. Izstopil je iz avta in se povzpel ponovno na cesto, v tem trenutku pa ga je s svojim fiatom punto zbilha 54-letna Franca Urbančig iz Morara. 38-letnik je obležal, vozniča pa takoj poklicala na pomoč. Služba 118 je zahtevala prihod rešilnega helikopterja, ki je ponesrečenca odpeljal v videmsko bolnišnico. Sprejeli so ga na oddelku za intenzivno nego, kjer je ob 10.10 umrl.

Prizadetost zaradi tragičnega dogodka je velika. Še posebej vznemirja dejstvo, da se je Marini trikrat v treh dneh ponesečil, včeraj smrtno. Smrti naproti je šel

z očetovim avtomobilom, saj se je njegov avto poškodoval v ponedeljkovi nesreči, ko je ob izhodu z dvorišča vanj trčil kombi. Tudi tedaj so ga odpeljali s helikopterjem v videmsko bolnišnico, v večernih urah pa se je že vrnil domov.

O dinamiki in vzrokih včerajšnje nesreče se agenti prometne policije niso izrekli. Sinoči so posredovali zapisnik goriškemu sodišču; na vrsti je preverjanje psihofizičnega stanja 38-letnika, saj naj bi bil moški lahko pod vplivom zdravil. Oba avtomobila je policija zasegla, o nadaljnji preiskavi in morbitni obdukciji pa bo odločala državna tožilka Annunziata Puglia. (Ale)

GORICA - 62-letna Novogoričanka

Osumljena kraje sadja in zelenjave

Brskala je v zabojnikih, kamor usluženci supermarketa Eurospin v Tržaški ulici v Gorici polagajo ostanke sadja in zelenjave. Težko pa bi o njej trdili, da jo je k temu silila revščina, saj je na kraj prihajala s svojim avtomobilom znamke Toyota Yaris in z njim odnašala zabočke s sadjem in zelenjavo, ki so jih raztovorili s tovornjakom. Po ugotovitvah karabinjerjev je šlo za pravotico - niti ne rosno mlado -, ki se ji je tatinski pohod večkrat obnesel. Gre za 62-letno S.B., žensko iz Nove Gorice, ki so jo včeraj zalotili in zoper njo vpisali ovadbo zaradi kraje v obtežilnih okolišinah.

Opazili so jo za supermarketom, z rokami v zabojniku za odpadke; izbirala je pomaranče, krompir in solato, ki so jih

izločili, ker so bili načeti ali napol gnili. Zanj so še bili užitni. Ko so jo ostali odjemalci in osebje prodajalne videli pri tem opravku, se jim je celo zasmilila. Nekega dne pa jo je zamikalo sadje, ki so ga ravnokar raztovorili. Ni si preveč pomislila - odnesla je zaboček sadja. Še nekajkrat se je vrnila ob uri, ko so raztovorjali, in si sama postregla, dokler je 29. novembra ni nekdo opazil in posredoval karabinjerem opis domnevne taticice in njenega avtomobila bele barve. Karabinjerji štandreške postaje so nekaj časa nadzirali parkirišče supermarketa ob urah, ko je prihajal tovornjak s sadjem. Včeraj so opazili njen avtomobil in žensko prijeli v prepričanju, da si spet prišla postreči.

PEVMA - V dolino prevaža plast plinskega olja

Potok onesnažen

Tehniksi okoljske agencije ARPA so odnesli nekaj vzorcev vode - Vira onesnaženja niso še odkrili

V potoku, ki teče mimo Pevme, so opazili madeže plinskega olja, zaradi česar so v torek popoldne sprožili alarm. Včeraj, po 24 urah, je bil potok še vedno onesnažen, sicer nekoliko manj. Nesناško je odnašal proti Soči. Mestni redarji in tehniki goriške pokrajine preiskujejo, od kod izhaja gorivo, na sodišču pa je bila vložena prijava zoper neznanec zaradi povzročitve onesnaženja.

Prvi so nesnago opazili delavci gradbenega podjetja, ki obnavljajo poslopje ob robu malega trga sredi Pevme; potok teče ravno za tamkajšnjo stavbo. V torek popoldne so najprej zaznali neznenos smrad; poiskali so mu razlog in

ugotovili, da je potok prekrit s plastjo plinskega olja, ki jo je tok prenašal proti Remudi in nato v smeri Soče. Nemudoma so obvestili mestne redarje. Na kraj so prišli tudi gasilci. Vendar zvečerilo se je, mrak, gost dež in blato pa so preprečili poskus, da bi ugotovili, od kod se smrdeče in strupene odplake iztekajo v vodo. Skušali so se povzeti vzdolž struge, vendar zaman. Potrdili so le, da je vir nesnage nekoliko višje od kraja, kjer poteka obnavljanje poslopja ob pevmskem trgu. Vsaj sto metrov višje, so ocenili. Včeraj zjutraj so ponovno prišli na kraj. Čez noč se je plast plinskega olja nekoliko zredčila, a je bila še vedno dobro vidna

in jo je tok prevažal nižje v dolino. Plinsko olje naj bi izhajalo iz rezervoarja, ki služi za ogrevalno napravo, saj Pevma ni oskrbovana z metanom, so ugibali. Včeraj so na kraj prišli tudi tehniki okoljske agencije ARPA, ki so odnesli nekaj vzorcev vode, poleg njih pa še osebje gozdne straže, občinski funkcionar Giovanni Pollastri in tehnik iz pristojne pokrajinske službe Lorenzo Foladore. Sprehodili so se ob potoku navzgor v smeri Oslavja in med drugim našli star podzemni odvod za meteorne vode, ki se nabirajo na cesti, morda pa vanj steka tudi voda z Oslavja. Vir onesnaženja bodo vsekakor morali še ugotoviti.

Ceretta tajnik Severne lige

Stefano Ceretta je novi občinski tajnik Severne lige v Gorici. Na to mesto je bil soglasno imenovan na sobotnem zasedanju strankne občinske sekcije. Ob Ceretti, ki je med drugim odbornik za varnost in jezikovne skupnosti v Romoljevi občinski upravi, so v vodstvu še Adriano Ceccherini, Valerio Colella, Francesco Troiano in Claudio Tomani. Do njegove izvolitve je prišlo, potem ko je poslanec Francesco Moro ukinil dolgotrajno komisarsko upravo goriške sekcije. Ceretta je že napovedal, da ima stranka ambicije, da cilja na dodatno uveljavitev na krajevnih volitvah prihodnjega leta in da si bo posebej prizadeval za zaščito in ovrednotenje manjšinskih skupnosti.

Gironcolijeva o negovalkah

Goriška občinska svetnica Italije vrednot Donatella Gironcoli je kritična do pokrajine, ki je zaprla goriško in tržiško okence za družinske negovalke. »Pokrajinska uprava naj bi razpisovala natečaj, s katerim bo ponovno zaposlila osebje in odpela okenci ob začetku prihodnjega leta, Vsaj tako kaže,« pravi Gironcolijeva, ki pokrajinski upravi ponuja nasvet: »Del denarja, ki ga uporablja za osebje v uradu za stike z javnostmi, kjer nudijo informacije v slovenščini, furlansčini in italijsčini, bi lahko namenili delovanju okanca za negovalke v ulici Alfieri.«

Notne sugestije ob božiču

Danes se v Gorici začenja koncertni niz z naslovom Notne sugestije ob božiču v goriških cerkvah; prireja ga glasbena fundacija mesta Gorica. Prvi koncert bo noč ob 20.30 v župnijski cerkvi v Podturnu, kjer bo nastopil komorni orkester goriške glasbene fundacije pod taktirko Carla Grandija.

Odpirajo kaligrafiko razstavo

Knjžnica Franceta Bevka v Novi Gorici odpira kaligrafiko razstavo V objemu črk avtorice Loredane Zega. Otvoritev ob glasbi in pogovoru z avtorico bo danes ob 19. uri v prostorih knjižnice. Zegasa želi z razstavo pokazati, da se besedilo lahko prenese tudi v umetniško delo. (km)

Koncert vojaškega orkestra

Jutri ob 20.15 bo v veliki dvorani novo-goriškega Kulturnega doma božično-novoletni koncert Orkestra Slovenske vojske pod vodstvom Andreje Šolar; kot gost včeraj bo nastopil tenorist Janez Lotrič. Predprodaja vstopnic po 10 evrov poteka pri blagajni novogoriškega Kulturnega doma. (km)

65. obletnica IX. korpusa

Združenje borcev NOB Nova Gorica prira je v Dolenji Trebuši proslavo 65. obletnice ustanovitve IX. korpusa NOV. Dogodek bo v nedeljo, 21. decembra, ob 11. uri. Slavnostni govornik bo narodni heroj Drago Flis - Strela. Na tel. 003865-3332077 zbirajo prijave za avtobusni prevoz; odhod bo ob 9.30 izpred sedeža združenja borcev na Kidričevi 9 v Novi Gorici. (km)

ŠTEVERJAN - Dobrodelni večer na temo boja proti rakastim obolenjem

S preventivo proti bolezni in hkrati občutku nemoči

V ospredju rak pri ženskah in mladih - »Kolikor je mogoče, podpirajmo raziskavo«

Polna števerjanska dvorana (levo) in zdravnik iz Aviana, goriški rojak Simon Spazzapan (desno)

BUMBACA

za trenutek ustaviti, se zgledovati po tistih, ki so bolni; oni nas lahko naučijo, kaj je v življenju prioriteto in kaj ne.

Zanimivi večer, ki je bil letos posvečen »ženskim« rakom in posebnemu oddelku onkološkega centra CRO v Avianu, kjer se zdravijo mladi, je nato povezoval goriški rojak, sam tudi cenjen zdravnik centra CRO, Simon Spazzapan. Sonja Bednarich se je zahvalil za njeno trdno in ponokončno držo, s katero daje moč tudi zdravnikom, da nadaljujejo svoje delo. Predstavil je svoje tri kolege, ki so ob njem sodelovali na števerjanskem srečanju in ki vlagajo veliko energij in vname ne le v kakovostno strokovno delo v bolnišnici, ampak tudi v take in podobne informativne pobude, ker se zavedajo njihovega pomena. Samuele Massarut, izkušen kirurg in bodoči primarji oddelka za raka na dojki, je s pomočjo diapositivov spregovoril prav o tej obliki rakastega obolenja, ki je najpogosteja med ženskami. Nakazal je epidemiološke, psihološke, diagnostične in terapevtske vidike bolezni, pri tem pa je poddaril nujo po rednih kontrolah in novej-

še prijeme pri zdravljenju. Specialist za t.i. ginekološka rakasta obolenja, Roberto Sorio, je nazorno prikazal razlike med rakom na jajčniku in tistem v materničnem vratu. Vzrok za slednjega je virus HPV, proti katemu obstaja učinkovito cepivo. Maurizio Mascarin, po formaciji pediatri, odgovoren za otroška rakasta obolenja, »živi za svoje paciente, skupno z njihovimi starši se bori za njihovo življenje,« je povedal Spazzapan. To je zdravnik, ki je v Avianu, prvi v Italiji, postavil na noge manjši, poseben oddelek za mlade od 14. do 24. leta. Sami otroci in mladi, ki jim je prisluhnihil, so ga priveli do tega, da je nekaj prostorov »prilagodil« njim. V barvnih sobah imajo televizijo, DVD-predvajalnik, računalnike, prek katerih se povezujejo z zunanjim svetom, table in dnevnički, v katere veliko pišejo. Na razpolago imajo knjižnico s knjigami, ki jih darujejo njihovi zdravi vrstniki; sodelujejo s šolo in s prostovoljci. Na tak način - kot tudi priča knjiga z odlomki iz dnevnika in zgornimi fotografiskimi posnetki - živijo bolj kakovostno in se tudi lažje spopadajo z boleznjijo.

Že tretje leto je dobrodelni večer, posvečen osveščanju o rakastih obolenjih in podpori raziskavam na tem področju, pričabil v Števerjan veliko ljudi. Na pobudo domačinke Sonje Marassi Bednarich in njenih družin sta ga v ponedeljek priredili društvi Francišek B. Sedej in Briški grč pod pokroviteljstvom vaške občinske uprave in v sodelovanju z domačo župnijo, ki je dala na razpolago dvorano Sedejevega doma.

Po treh pesmih, ki jih je pod vodstvom Bogdana Kralja odpela moška voikalna skupina Sraka, je župan Hadrijan Corsi pozdravil navzoče, za sodelovanje in pozornost se je zahvalil štirim zdravnikom, gostom iz Aviana, in pa pobudnikom posrečene zamisli. Irena Bednarich je v kraju

šem uvodnem nagovoru povedala, da bodo prihodnje generacije verjetno obravnavale raka kot »kugo našega stoletja«. Tudi v zadnjem letu so mnoge, bolj ali manj poznane osebe odšle zaradi te bolezni. »Ali moremo res bivati v prepričanju, da smo nemočni?« se je vprašala in dodala: »Prav gotovo ne smemo čakati, da tudi sami zbolelimo, da se z boleznjijo začnemo seznanjati, zato je posebej pomembno, da se posvetimo preventivni, ki je v nekaterih primerih ne samo možna, ampak tudi izredno učinkovita.« Kolikor je mogoče, podpirajmo raziskavo, saj je prav po zaslugu neutrudnega dela zdravnikov in raziskovalcev življenje mnogih naših dragih rešeno ali pa vsaj podaljšano. Koristno je že se

ŠTEVERJAN - Božičnica vrtca in osnovne šole Alojz Gradnik

Staršem prepevali v štirih jezikih

Otenci so se izkazali s pevskimi in glasbenimi točkami, trem učenkam - Sari Soban, Micheli Sbuelz in Katii Komjanc - so izročili priznanje

Otoci
števerjanskega
vrtca
med torkovim
božičnim
nastopom

BUMBACA

Torkovo popoldne je bilo v števerjanski osnovni šoli prepojeno s harmoničnimi melodijami. Učenci osnovne šole Alojz Gradnik in otroci iz števerjanskega vrtca so namreč staršem in ostalim gostom, ki so napolnili dvorano, voščili veselje božične praznike s programom božičnih pesmi.

V okviru projekta Kako lepo je biti muzikant so pod vodstvom učiteljice Michele De Castro in ob klavirski spreminjači Martine Valentinič zapeli božične pesmi v slovenščini, italijanščini, španščini in angleščini, znani napev Adeste fideles pa v latinščini. Pesmi so otroci spremijali z Orff glasbil, s palčkami, tolkali, ksilofonom in z violino. Mali Peter je s trobento

naznanil prihod sošolcev na oder, špansko pesem pa sta s spremljavo na kitaro popestrila pogumno očka in njegov sin Jernej. Na božičnici so bile nagradene tudi tri učenke - Sara Soban, Michela Sbuelz in Katia Komjanc -, ki so se najbolje odrezale med preverjanjem znanja iz glasbene teorije. Učenci so namreč od oktobra dalje sodelovali v vzgojnem glasbenem projektu, ki ga je vodila Michela De Castro.

Torkova božičnica v Števerjanu se je zaključila s skupno pesmijo Sveti noč. Sledilo je še družabno srečanje v organizaciji staršev; igrali so tombolo ter uživali tudi ob sladkih in slanih dobrotah, ki so jih pripravile skrbne mamice.

Otoci presenetili šolsko osebje s sladkim darom

Na torkovi božičnici so otroci števerjanske osnovne šole izkazali hvaležnost učiteljicam in ostanemu šolskemu osebju s sladkim darom. Podarili so jim piškote, ki so jih sami pripravili in sprekli na kuharskem tečaju; za števerjanske šolarje ga je organiziral odbor staršev osnovnih šol didaktičnega ravnateljstva iz ulice Brolo. Udeležilo se ga je okrog deset otrok, vsi dečki z izjemo ene same punčke. Očitno gre kuhanje moškim bolj od rok... Tečaj - prvič so ga predidili lani - je tudi letos vodila izkušena kuharica Francesca Mattioli ob pomoči Marinke Černic. Mali kuharski mojstri so del piškotov namenili šolskemu osebju, nekaj so jih odnesli sveda domov, s piškoti pa je vsak od njih sestavil tudi malo in sladko božično drevo.

GORICA

Prizadeti: fundacija nudi oporo šolam

Osemdeset tisoč evrov Fundacije Goriške hranilnice bo letos namenjenih pobudam za pomoč in integracijo prizadetih otrok v osnovne ter nižje in višje srednje šole. Lani je fundacija temu namenila 60 tisoč evrov, predlanskim pa 40 tisoč. »Država krči denar, mi pa smo finančno pomoč povečali,« pravi Franco Obizzi, predsednik fundacije. »Osemdeset tisoč evrov pomeni skoraj dva odstotka celotnega našega podpornega skladu. Toliko denarja namenjam enemu samemu projektu, kar zgovorno priča o tem, da vanj močno verjamemo,« pristavlja generalni tajnik ustanove Giuseppe Bragaglia. Za to se je fundaciji posebej zahvalil Mario Brancati, podpredsednik pokrajinske koordinacije prostovoljnih društev, ob njem pa še goriški šolski skrbnik Paolo Biasiol, ki je navedel, da z denarjem fundacije bodo pomagali 160 učencem iz goriške pokrajine od skupnih 383, ki jim je zdravstveno podjetje priznalo prizadetost ali potrebo po specifični pomoči. Naj omenimo, da so med prejemniki podpore tudi slovensko didaktično ravnateljstvo iz ulice Brolo (2.019,97 evrov), nižja srednja šola Trink (2.034,99 evrov), večstopenjska šola Doberdob (1.991,64 evrov), licejski pol Trubar-Gregorčič (78,33 evrov) in tehnični pol Cankar-Vega-Zois (2.234, 99 evrov).

Brancati je poudaril, da je goriški projekt za šolsko integracijo prizadetih otrok edini primer v Italiji in da je namenjen predvsem vzgojnim dejavnostim, vključevanju šolarjev v razrede in reševanju težav, ki sproti nastajajo. Te učence že spremljajo podporni učitelji oz. profesori, ki pa ne pokrivajo vseh njihovih potreb. »Omočamo jim kakovostni skok, saj je pomoč bolj kvalificirana in kvalitetnejša,« je naglasil in opozoril, da bi dodatna sredstva potrebovali na Tržiskem, kjer so šole v stiski zaradi priseljenih dinamik, saj se pogosto dogaja, da morajo poskrbeti za potrebine šolarjev srednje srednje leta in z denarjem, ki ga za to nimajo.

NOVA GORICA - Proračuna za leti 2009 in 2010 danes v mestnem svetu

Predviden rekorden delež investicijskih odhodkov

Za milijon manj igralniških koncesij - Brulc nasprotuje širitevi igralništva v šempetrsko-vrtojbenki občini

Na današnji seji novogoriškega mestnega sveta bodo svetniki obravnavali predlog odloka občinskega proračuna za leti 2009 in 2010. Župan Mirko Brulc zapletov, kot pravi, ne pričakuje, bo pa to prvi preizkus obljubljenega sodelovanja med občinsko koalicijo in nekaterimi opozicijskimi strankami, ki so se strinjale s ponujenim Partnerstvom za razvoj občine. Sicer pa sta omenjena proračuna kljub gospodarski krizi višja od letošnjega: v prihodnjem letu znaša proračun 41,1 milijona evrov, v letu 2010 pa 39,9 milijona evrov. To pomeni, da sta proračuna od letošnjega višja za 4,1 milijona evrov ali 11 odstotkov oziroma za 2,6 milijona evrov oziroma 7 odstotkov. Poleg proračunov bodo novogoriški mestni svetniki danes potrejevali tudi načrt občinskih razvojnih programov med letoma 2009 in 2012. Predvidenih je za 83 milijonov evrov investicij, od tega naj bi bilo 45 milijonov evrov državnih oziroma evropskih sredstev.

»Proračun za prihodnje leto je počeven na račun 8,5 milijona evrov držav-

MIRKO BRULC
BUMBACA

nih oziroma evropskih sredstev. To predstavlja dvajset odstotkov vseh prilivov, kar je največji delež tovrstnih sredstev, kar jih je novogoriška mestna občina kdaj dobila,« pojasnjuje vzroke za višji proračun župan Brulc, ki še dodaja, da je za oba proračuna načrtovan tudi rekorden delež investicijskih odhodkov: prihodnje leto je ta 50-odstoten, v 2010 pa 47-odstoten, kar po njegovih besedah dokazuje, da sta proračuna investicijsko naravnana. V omenjenih letih občina tudi ne načrtuje večjih prodaj zemljišč. Med večjimi investicijami v razvojnih programih občine v pri-

hodnjih letih Brulc izpostavlja vložek v univerzitetni inkubator, dozidavo novogoriškega zdravstvenega doma, dokončanje obnove preostalih treh še neobnovljenih vrtcev v občini, centralno čistilno napravo, ki naj bi jo začeli graditi leta 2010, končali pa leto kasneje, in projekt varovanja vodnega vira Mrzlek. »Brez dodatnih investicijskih zadolževanj ne bo šlo, predvsem na račun velikega deleža evropskih sredstev. Zato bomo morali najeti kratkoročne premostitvene kredite,« opozarja župan. Občine morajo namreč evropski denar najprej same založiti iz lastnih proračunov, povrnjenega dobijo kasneje, zato so tovrstne investicije kljub vsemu velik zaloga za občinske proračune.

Novogoriški občini pa se manjšajo prihodki iz igralniških koncesij. Letos jih bo za milijon manj, kot so načrtovali, torej 7 milijonov evrov; enako vsoto pričakujejo tudi v prihodnjih dveh letih. Temu ob robu dodaja Brulc napoved, da bo novogoriška mestna občina nasprotovala širitevi igralništva na območju ICIT-a in so

sednji šempetrsko-vrtojbenki občini. Družba ICIT iz Šempetra, katere večinski lastnik je Hit, je pri uradu za nadzorovanje prirejanja iger na srečo namreč že vložila zahtevo za pridobitev koncesije. »Igralniške ponudbe na tem območju je preveč, gostje so, porabe ni, stroški so veliki. Napovedana širitev pomeni konec Hitove Perle in Parka, saj s to širitevijo v Šempetru bi Hit delal konkurenco same mu sebi, obenem pa se pritožuje kako mu goste odvzemajo drugi igralni saloni,« je svoje stališče včeraj obrazložil Brulc.

Na novogoriški občini so doslej že večkrat poudarili tudi, da glede na krizo v gospodarstvu in večjo brezposelnost ne nameravajo krčiti denarja, ki ga v proračunu namenjajo za socialno. V ta namen so predvideli šest odstotkov več sredstev kot letos oziroma 1,3 milijona evrov, za »nadstandard« pa namenjajo kar 7,4 milijona evrov; iz tega fonda bo v bistvu mogoče črpati denar za različne oblike pomoci, soše pojasnili na novogoriški mestni občini.

Katja Munih

ATER - Včeraj dopoldne krajša slovesnost v ulici Corsica v Gorici

Predali osem stanovanj

Čakalna lista še dolga - Z novogoriškim Stanovanjskim skladom načrtujejo skupen posvet o energetskem varčevanju

Goriško podjetje za stanovanjske gradnje Ater je včeraj s krajo slovesnostjo predalo namenu osem novih stanovanj. Šest izmed teh so že dodelili, ostali dve pa bosta v kratkem času dobiti novega stanovalca. »Na podlagi čakalne lestvice, ki so jo izdelali leta 2006, smo dodelili vseh osem stanovanj. Dve družini sta se odrekli, ker stanovanji nista odgovarjali njunim potrebam. Čakalna lista pa je še zelo dolga, zato bomo kmalu izročili še ostala dva ključa,« so povedali na Aterju.

Predaja osmih bivališč je pomemben, a skromen odgovor na stanovanjsko stisko na Goriškem. Na ozemlju goriške občine je še preko 450 družin, ki so se pred dvema letoma uvrstile na čakalno listo. Ater zato že obnavlja poslopja v različnih predelih mesta; naslednja etapa je napovedana za februar ali marec, ko bodo v ulici Gallina v Stražcah predali namenu 25 novih stanovanj.

Včerajšnje slovesnosti so se udeležili goriški občinski oddbornik za urbanizem Dario Baresi ter Aterjev predsednik Roberto Grion, direktor Sergio De Martino in ožji sodelavci. Med gosti sta bila tudi direktorica Stanovanjskega skladu iz Nove Gorice Nataša Leban in odgovorni za pravne zadeve Ivo Uršič. »Pred nekaj dnevi smo se namreč tudi mi udeležili položitve temeljnega kamna treh novih blokov, ki jih bo Stanovanjski sklad zgradil v bližini bivšega mejnega prehoda na Škabrijelov. S sorodno ustavovo na slovenski strani gojimo prijateljske stike, si izmenjujemo izkušnje in sodelujemo na tehnični ravni. Februarja načrtujemo skupen posvet o energetskem varčevanju, pri katerem bodo sodelovali naši in njihovi izvedenci,« je še povedal Grion. (Ale)

Novi Aterjev stanovanjski kompleks v ulici Corsica
BUMBACA

GORICA - Zveza trgovcev Ascom

Ob prazničnih nakupih poulične vabe tudi za otroke

Italijanski in slovenski lepaki na izložbah goriških trgovin

BUMBACA

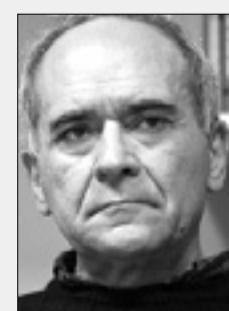
V Gorici se danes začenja niz podvod, s katerimi želi zveza trgovcev Ascom prispevati k prazničnemu vzdružju v mestnem središču. Do 24. decembra se bodo vsak dan med 10. in 12. uro ter med 15. in 19. uro trgovine, ki sodelujejo pri pobudi Christmas shopping, priklopile na postajo Radio Gorizia Uno, ki bo vrtele božične pesmi. Praznični nakupi z glasbeno spremljavo naj bi bili vabljenje, pospešili pa naj bi jih zlasti popusti v trgovinah, ki so od sobote pristopile k pobudi. Le-te imajo na izložbah razobesene - prvič - ob italijanskih še slovenske lepake. V soboto pa se bo začel niz pobud za otroke, ki bo potekal vsako popoldne do božične vigilije. V soboto bosta na Verdijem v korzu potekala spektakel s dedkom mrzom in likovno tekmovanje, naslednjega dne dopoldan bo na obisk prišel dedek mraz, popoldan pa bo z balkanskimi ritmi popestrila skupina Radio zastava. V pondeljek in torek bodo otroke zabavali tudi palčki in maskerji, hestes pa bodo ponujale sladkorno peno.

CEGLO - V posteljo z umetnostjo

Besedni prebliski v Kebrovi kleti

V Kebrovi kleti v Ceglem je sredi minulega tedna potekalo zaključno srečanje enogastronomsko-umetniške pobude, ki je trajala več kot pol leta. Zamisel, ki je izšla iz vinogradniških in gostinskih krogov - deset briških gostincev in kletarjev z obeh strani meje v povezavi z desetimi likovnimi umetniki - so poimenovali v posteljo z umetnostjo, ker je imela namen privabiti goste v briško okolje zaradi tamkajšnje ponudbe vključno s prenočitvami, a tokrat povezane z ogledom umetniških del.

Okrug šestdeset prisotnih je pozdravil najprej gospodar vinogradniške domačije, Edi Keber, nato pa je spregovoril v imenu sodelujočih slikarjev in kiparjev Franco Dugo, ki je svoja dela razstavljal prav pri Kebrovih. Giovanni Fierro, ki je do nedavno upravljal knjigarno Equilibri v Semeniški ulici in sedaj pri istoimenskem društvu prireja kulturne dogodke, je poskrbel za prisotnost

ALDO RUPEJ
BUMBACA

treh piscev, ki so prebrali nekaj svojih pesmi in besednih prebliskov v italijansčini - Roberto Marino Masini, slovenščini - Aldo Rupej in furlanščini - Maurizio Benedetti, zadnja dva sta vsak svoje prevajala tudi v italijansčino. Za glasbeno kuliso je poskrbel trio Miš-maš (saksofon in dve kitari), za pokusujočim okusnih »grizljajev« pa ekipa iz restavracije Sirk na Subidi. Kebrovi klet si je res vredno ogledati in iz nje tudi kaj »odnesti«. (ar)

ŠTEVERJAN - Na Bukovju fotoklub Skupina 75 dobil nov sedež

Končno na svojem

Silvan Pittoli med Rafaelom Podobnikom in Giovannijem Violo (levo), udeleženci torkove pred-otvoritve novih prostorov na Bukovju (desno)

FOTO B. PRINČIĆ

»Končno smo na svojem«, je v torek med nago-vorom s posebnim zadovoljstvom dejal Silvan Pittoli, predsednik slovenskega fotokluba Skupina 75. Med drugim je Pittoli ugotovljal, da so se morali člani društva več kot tri desetletja seliti iz kraja v kraj, saj lastnega sedeža niso premogli. Običajno so se sestajali na domu svojih članov, kjer so tudi pripravljali gradivo za odmnevne fotografiske razstave, ki jih je društvo v vseh teh letih prijevalo. Od torka dalje pa si je društvo uredilo svoj dom na Bukovju v Števerjanu, v okviru tamkajšnjega kulturnega doma, kjer že ima svoj sedež društvo Briški grič. Fotoklub bo zasedal sprednje prostore v pritličju, kjer bodo članom in prijateljem društva na razpolago večja razstavna soba in dva manjša prostora, v katerih bodo uredili pisarno in shrambo.

Vstop v nove prostore so člani društva proslavili

z prijatelji iz drugih goriških fotoklubov in s foto-klubom iz Nove Gorice. Z vsemi temi goji Skupina 75 zgledne stike, ki se odražajo v postavljivosti skupinskih in neredko tudi mednarodnih razstav, pa tudi tečajev za ljubitelje fotografije ter večerov, na katerih posamezni člani prikazujejo posnetke s potovanj in drugih priložnosti.

V imenu novogoriških in naslovnih slovenskih fotografov je novo pridobitev pozdravil »stari« prijatelj Skupine 75, mojster fotografije Rafael Podobnik, v imenu italijanskega združenja fotografov FIAF pa njegov pokrajinski predstavnik Giovanni Viola. Oba sta čestitali goriškemu društvu za napore, ki jih vlagata v širjenje fotografiske umetnosti, in mu zaželeta, da bi v novih prostorih še bolje razvijalo svoje dejavnosti. Pozdravila je tudi Vesna Tomšič, predsednica goriške

ZSKD, ki je izrazila prepričanje, da bo z novo dejavnostjo dom na Bukovju pridobil na vrednosti in bo ob delovanju društva Briški grič ter stalni razstavi kmečkega orodja Brincelj nedvomno postal pomemben kulturni center na Goriškem. Željo po še tesnejšem sodelovanju med društвoma pa je v svojem pozdravu izrekla predstavnica društva Briški grič, Maja Humar.

Kot nam je med družabnostjo, na kateri so nazdravili novemu sedežu, pojasnil predsednik Skupine 75 Pittoli, je bila torkova slovesnost le neformalna pred-otvoritev sedeža, kajti uradno predajo namenu bodo opravili 6. februarja prihodnjega leta, v okviru Prešernove proslave v Števerjanu. Na novo preplešane stene sedeža na Bukovju že sedaj plemenito umetniški posnetki vseh članov društva, članica Loredana Prinčič pa je poskrbel za okusno okrasitev prostora. (vip)

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
TRAMONTANA, ul. Crispi 23, tel. 0481-533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
REDETTORE (Ternoviz), ul. IX Giugno 36, tel. 0481-410340.

DEŽURNA LEKARNA V FARI
BACCHETTI, ul. Dante 58, tel. 0481-888069.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
AL LAGO - PRI JEZERU, Rimska ul. 13, tel. 0481-78300.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

Gledališče

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU bo danes, 18. decembra, ob 20.45 koncert Wiener Kammerensemble; informacije pri blagajni gledališča (tel. 0481-494369).

GLEDALIŠČE VERDI v Gorici: v nedeljo, 21. decembra, ob 20.45 bo plesni nastop svetovno znanih argentinskih plesalcev skupine Artemis z naslovom »Otango«; informacije pri blagajni gledališča v ul. Garibaldi 2/a (tel. 0481-33090) od ponedeljka do sobote med 9.30 in 12.30 ter med 16. uro in 19.30.

Kino

GORICA
KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.00 »Ultimatum alla Terra«.
Dvorana 2: 17.40 »Bolt - Un eroe a quattro zampe«; 20.10 - 22.10 »La fidanzata di papà«.
Dvorana 3: 17.40 - 20.00 - 22.10 »The Millionaire«.

TRŽIČ
KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.10 - 22.10 »Ultimatum alla Terra«.
Dvorana 2: 17.40 - 20.00 - 22.00 »Come Dio comanda«.
Dvorana 3: 17.30 »Bolt - Un eroe a quattro zampe«; 20.10 - 22.10 »Saw V«.
Dvorana 4: 17.30 »Twilight«; 20.30 »Racconto di Natale«.
Dvorana 5: 17.40 - 20.00 - 22.00 »La felicità porta fortuna«.

Razstave

V KC LOJZE BRATUŽ v Gorici je na ogled razstava slik in risb ruskega akademika umetnika Nikolaja Mašukova; do 31. decembra po domeni ali ob prireditvah.

V GALERII DRUŠTVA ARS je na ogled dobrodelna prodajna razstava Umetniki za Karitas v Galeriji Ars na Travniku v Gorici; do 31. decembra po urniku Katoliške knjigarnice.

FRANIŠKANSKI SAMOSTAN SVETA GORA v sodelovanju s krajevno skupnostjo Solkan, turističnim društvom Solkan in kulturnim društvom Sabotin iz Štmarje vabi na ogled 7. slovenske razstave jaslic na Sveti Gori; do 11. januarja med 10. in 18. uro.

FUNDACIJA GORIŠKE HRANILNICE v sodelovanju s Pokrajinskimi muzeji razstavlja slikarski ciklus Marcella Fogolina na sedežu fundacije v ul. Carducci 2 v Gorici; do 15. januarja s prostim vstopom od torka do petka med 10. in 13. ter med 16. in 19. uro, ob sobotah in nedeljah med 10. in 19. uro (informacije na www.fondazionecarigo.it, tel. 0481-537111).

KULTURNO ZDRUŽENJE PROLOGO prireja skupinsko kiparsko razstavo z naslovom »Ninfe. Statue per un giardino contemporaneo« v soboto, 20. decembra, ob 11. uri v parku goriške občine.

PRODAJNA RAZSTAVA »STAMPANTICA NATALE 2008« bo odprta do sobote, 10. januarja, v prostorih knjigarnice Editrice Goriziana na korzu Verdi 67 v Gorici.

V DEŽELNEM AVDITORIJU v ul. Roma v Gorici je na ogled skupinska razstava goriške policije; do 28. decembra, od ponedeljka do sobote med 10. in 12. uro in med 16. in 19. uro.

V GORIŠKI KNJIŽNIČI FRANCETA BEVKA na trgu Edvarda Kardelja 4 v Novi Gorici bo danes, 18. decembra, ob 19. uri odprtje kaligrafske razstave V objemu črk avtorice Loredane Zege. Ob glasbeni spremljavi bo sledil pogovor z avtorico.

V PILONOVİ GALERIJI v Ajdovščini je na ogled razstava z naslovom Zmag Jeraj, slika, risba, fotografija; do 9. januarja 2009 od torka do petka med 10. in 17. uro, ob nedeljah med 15. in 18. uro, zaprto ob sobotah, ponedeljkih in praznikih.

V POKRAJINSKI PALAČI V GORICI je na ogled razstava starih fotografij in

eksponatov aleksandrink; do 19. decembra.

V POKRAJINSKIH MUZEJIH v grajskem naselju v Gorici je na pobudo Muzeja mode v sodelovanju z višjo šolo Max Fabiani iz Gorice na ogled razstava z naslovom »Un gadget per il museo - Esperienze didattiche«; do 20. januarja od torka do nedelje od 9. do 19. ure s prostim vstopom.

V POSLOVNEM CENTRU HIT (Delpinova 7a) v Novi Gorici je na ogled razstava objektov Alessandre Lazzaris in Giorgia Valvassorija; do 30. januarja vsak dan med 10. in 19. uro.

Koncerti

DVS BODEČA NEŽA - VRH SV. MIHAELA IN DPZ KRAŠKI SLAVČEK iz Nabrežine vabi na Božični koncert v soboto, 20. decembra, ob 20.30 v cerkvi v Sovodnjah. Koncert bodo oblikovali OPZ KD Sovodnje, DPZ Kraški Slavček in DVS Bodeča neža.

KRAJEVNA SKUPNOST PODGORI prireja Božični koncert pod jelko v soboto, 20. decembra, ob 20. uri v cerkvi v Podgori. Sodelovali bodo OPZ Podgora, OPZ Štmarje in OPZ uršulinik iz Gorice, pihalni orkester Città di Cormons bo spremljal prižig zvezde na zvoniku cerkve Sv. Justa.

V KULTURNEM DOMU V NOVI GORICI bo v petek, 19. decembra, ob 20.15 Božično-novoletni koncert orkestra Slovenske vojske z gosti.

ZADRUŽNA BANKA DOBERDOB IN SOVODNJE organizira vsakoletni božični koncert za člane, ki spada tudi v sklop praznovanj stoletnice banke, v soboto, 20. decembra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici. Nastopil bo Orkester slovenske vojske s tenoristom Janezom Lotričem.

ZDRUŽENJE PROSTOVOLJNIH KRVOĐAJALCEV GORICA, ADVSG, ADO in ADMO vabi na božični koncert z naslovom »Parole e Musica per la Vita« z glasbeno solo Roland danes, 18. decembra, ob 20.30 v gledališču Verdi v Gorici.

Izleti
SPDG prireja udeležitev na nočnem spominskem pohodu Po poteh Cankarjevega bataljona iz Pasje ravni v Dražgoše v noči iz sobote 10. na nedeljo 11. januarja 2009. Obvezna predhod-

na prijava na info@spdg.eu ali na tel. 320-1423712 (Andrej).

Obvestila

DRUŠTVU KULTURAGUA je izoblikovalo koledar za leto 2009 na temo otrok. Izkupiček prodaje bo namenjen otroškemu oddelku bolnišnice v kraju Leona v Nikaravgi; informacije na janajarc@hotmail.com ali na tel. 347-2965932 (Jana).

DRUŠTVU SLOVENSKIH UPOKOJEN-CEV za Goriško prireja tradicionalno silvestrovje v nedeljo, 28. decembra, v Dijaškem domu v Novi Gorici. Poskrbljeno bo za družabno novoletno srečanje s kratkim kulturnim programom, primerno večerjo in bogato tombolo. Igral bo glasbenik Silvo. Prijeve do razpoložljivim mest: Vpisujejo Saverij Rožič (0481-390688), Ana Kuzmin (tel. 0481-78061), Ivo Tomsic (tel. 0481-882024), Karla Vizintin (tel. 0481-882183) in Ema Brajnik (tel. 0481-21361).

GORIŠKI MESTNI REDARJI sporočajo ulice, dneve in urnike merjenja hitrosti z napravo velomatic: drevored 20. septembra - danes, 18. decembra, 10.00-11.00.

KNJIŽNICA DAMIR FEIGEL v Gorici, ki je običajno odprta od ponedeljka do petka od 9. do 19. ure, obvešča, da bo med božičnimi in novoletnimi počitnicami zaprta od 24. decembra do 6. januarja 2009.

OBČINA DOBERDOB obvešča, da bo knjižnica zaprta 24. in 31. decembra ter 5. januarja 2009.

SEKCIJA VZPI-ANPI DOL-JAMLJ vabi člane in simpatizerje na srečanje ob zaključku leta v soboto, 20. decembra, ob 15.30 v kulturnem centru v Jamljah. Ob priložnosti bodo izdali izkaznice za leto 2009 članom in antifašistom, ki bi želeli vstopiti v borčevsko organizacijo, in se pogovorili o pobudah sekcije za leto 2009.

URADI ATER na korzu Italia 116 v Gorici bodo zaprli 24. decembra, 31. decembra popoldan in 2. januarja. Urad v ul. Verdi 44 v Tržiču pa bo zaprt od 22. decembra do 5. januarja, odprt bo 12. januarja 2009.

V KULTURNEM DOMU V SOVOD-NJAH poteka ob sredah med 17. in 18. uro gledališka delavnica; vodita jo Maja Devetak in Anna Roversi. Srečanja so primerna za srednješolce; informacije na tel. 328-2580940 (Maja).

Prireditve

UČENCI IN UČITELJI osnovne šole Jozef Abram iz Pevme in otroški vrtec vabijo na božičnico, ki bo v petek, 19. decembra, ob 19. uri v župnijski cerkvi v Pevme. Sodelujejo moški zbor iz Štmarje in cerkveni pevski zbor iz Pevme.

AŠKD KREMENJAK vabi na božičnico, ki bo v torek, 23. decembra, ob 20.30 v večnamenskem kulturnem centru v Jamljah. Nastopili bodo ženska pevska skupina Vesna iz Križa, otroški pevski zbor Kremenjak, plesni skupini Kremenjak, jameljski otroci in mešani pevski zbor iz Gorjanskega.

PRAZNIK MIRU IN PRIJATELJSTVA v Štandrežu bo v nedeljo, 21. decembra, ob 14.30 v cerkvi v Štandrežu. Sodelovali bodo župnija sv. Andreja, osnovna šola Fran Eravec, vrtec iz Štandreža, osnovna šola Ivana Roba iz Vrtojbe, PD Štandrež, KD Oton Župančič, športna društva.

ŠZ OLYMPIA vabi na telovadno božičnico danes, 18. decembra, ob 20. uri v telovadnici na drevoredu 20. septembra v Gorici. Nastopajo skupine Gymplaya, športne in športno-ritmične gimnastike, volleyba, minivolleya in športnega plesa.

NAŠ ŠPORTNIK 2008, zaključna prireditve ob izboru najboljših športnikov Primorsk, bo danes, 18. decembra, ob 17. uri v Kulturnem domu v Gorici.

BETLEHEMSKO LUČ MIRU bodo sodelovali izrocili sosedom iz Pevme, Štmarje in Oslavja v soboto, 20. decembra, ob 17. uri na kmečki domačiji Grad Štmarje 1 (pri Barnabi) v Štmarju.

DRUŠTVU EQUILIBRI prireja literarno-glasbeno srečanje v okviru niza »Fare voci« v oštariji Alchimista v ulici Garibaldi v Gorici danes, 18. decembra, ob 20.45. Pesnik Roberto Marino Massini bo predstavil svojo novo zbirko, ob njem pa bodo sodelovali še Mauro Punteri, Jurij Paljk, Gabriella Gabrielij in Giorgio Colugnati.

KULTURNO DRUŠTVO BRISKI GRIC IN MUZEJ KMEČKE KULTURE BRINCEV vabi na nagrajevanje likovnega natečaja Kako je iz mošta nastalo viro? v ponedeljek, 22. decembra, ob 20. uri na sedežu društva na Bukovju v Števerjanu. Na sporednu nastop plesne skupine AŠKD Kremenjak in ogled slik društvenega delovanja ter zdravica novemu letu.

GLOSA

Rusija mora računati na intelektualne sile

JOŽE PIRJEVEC

V četrtek, 4. decembra, je Društvo Slovenija-Rusija organiziralo v Ljubljani okroglo mizo v spomin na Aleksandra I. Solženicina, oporečnika, pisatelja, preroka, ki je umrl pretekelga avgusta. Naslednjega dne je prišla iz Moskve novica, da je umrl Aleksij II., patriarh ruske pravoslavne cerkve, ki so ga pred tednom slovesno pokopali ob prisotnosti predsednika Medvedeva in premiera Putina. Ker sem na okrogli mizi sodeloval s prispevkom, posvečenim politični misli Aleksandra Isaeviča in ker sem vanj vpletel tudi marsikatero opombo glede religije v zgodovinskem razvoju ruskega naroda, naj se na kratko pomudim ob obeh pokojnih osebnostih.

Solženincin se je pojavit v zavesti sodobnikov leta 1962 kakor strela z jasnega. Objava njegove pripovedi »Dan v življenju Ivana Denisoviča« v reviji Novi mir, ki jo je odobril – to smo zvedeli pozneje – sam Hruščov, nas je globoko vznemirila. Ne samo, ker je avtor v tem kratkem besedilu opisal usodo zapornika v staliničnem lagerju, temveč tudi zato, ker se je zdelelo, da je v Sovjetski zvezzi nastopil čas glasnosti. Šlo je za iluzijo, ki je trajala nekaj mesecov. Prav kmalu je Hruščov napadel svobodo umetniškega ustvarjanja in s tem napovedal dobro reakcije, ki je napočila leta 1964 z njegovim padcem in s prihodom na oblast Leonida Brežnjeva.

Naslednji dve deli izpod peresa Solženicina, »Prvi krog pekla« in »Rakov oddalek«, sta izšli v tujini. Avtorju sta prinesli Nobelovo nagrado in tudi grajo domačih oblasti, ki se je spremenila v histerično gongo, ko se je na začetku sedemdesetih let v Franciji pojavilo njegovo monumentalno besedilo »Arhipelag Gulag«. V njem je Solženincin brez obzira obračunal s sovjetsko izkušnjo od Lenina dalje in svetu razkril grozoto režima, ki je v imenu komunizma organiziral sistem kolektivnega suženjstva. Mo-

skovske oblasti je ta drzna denunciacija tako razkačila, da so mu vzele državljanstvo in ga izgnale. Aleksandra Isaeviča seveda to ni zlomilo temveč ga je še potrdilo v prepričanju o poslanstvu, ki mu ga je naložila zgodovina, da razkriva stranpotu, na katera je zašla Rusija z oktobra revolucijo in ji nakaže možnost moralne prenove. V ameriškem ekzilu, ki je trajal kar dvajset let, in v naslednjih desetih letih po povratku v domovino, se je Solženincin iz pisatelja-zgodovinarja prelevil v preroka, s katerim se ni bilo lahko strinjati: v svojo govorico o etičnih vrednotah je vpletel vizijo Rusije, ki naj ne bi sprejela idealov francoske revolucije, ampak naj bi gradila svojo bodočnost na principu narodnosti, sremske samouprave, pravoslavja in celo obnovljene monarhije. Postal je glasnik velikoruske državnosti in v tem smislu prijeten režimu, ki se je v Rusiji začel obliskovati po prihodu Putina na oblast. Skratka, velikemu oporečniku se je zgodilo najhuje, kar se mu je lahko: postal je glasnik kremeljskih mogotcev in njihovega načrta obnoviti veličino Rusije na temelju gospodarske in vojaške moči ne pa na temelju politične in intelektualne svobode. V tem kontekstu je odigral svojo vlogo tudi pravkar preminuli Aleksej II., kateremu je v zadnjih osemnajstih letih sicer uspelo dvigniti pravoslavno cerkev iz ruševin sovjetskega obdobja, ni mu pa uspelo oplemeniti to vstajenje s duhovno prenovo, zmožno, da postane kot kvas v teisu, da uporabim prispolobo iz evangelija. Očitno je, da Rusija v svojem nadalnjem razvoju ne more računati ne na preroke ne na patriarhe. Računati mora predvsem na svoje intelektualne sile, ki se niso pripravljene osamiti v povečevanje lastne mistične in mitične identitete, temveč hočejo graditi odkrit in prijateljski dialog s svetom, v prvi vrsti z Evropo, kamor spadajo.

PISMA UREDNIŠTVU

Pepe na glavo?

V včerajšnji številki Primorskega dnevnika je gospod Igor Poljšak v pismu z gornjim naslovom v zvezi z afero na barkovljanski osnovni šoli med drugim zapisal, da naj bi koordinator Urada za slovenske šole »ozigosal ravnanje ravnatvene gospes Beničeve kot nesprejemljivo in neumestno«. Ne le, da podpisani česa takugega ni nikoli izrekel in še manj mislil, ampak teh besed ni niti v sicer zelo približenem in nepopolnem zapisu Piccolove novinarke, objavljenem v dneh po dogodku. Toliko v vedenost in pojasmilo.

Tomaž Simčič

Katera je naša zastava

V sredo, 17. decembra sem na tržaški strani Primorskega dnevnika prebral tipkovno sporocilo, ki ga je napisal tržaški občinski svetnik Stefano Ukmjar, v zvezi z razobejanjem slovenskih simbolov. Pri tem bi se navezel na njegov stavek, kjer omenja neko manjšinsko zastavo, katere uporabo omogoča zakon št. 27 iz leta 2001 (?). Pri tem pa dodaja, da Slovenci take zastave še nimamo, čeprav so naše barve: rdeča, bela in plava.

Jaz ne vem, v katerem imenu je občinski svetnik Ukmjar to izjavil. Za mene ni nobenega dvoma, da je zastava vseh Slovencev ena sama in ta je zastava Republike Slovenije, ki je naša matična država. Slovenci v Italiji nismo nobena posebna narodna ali kulturna skupnost. smo Slovenci, ki pripadamo enemu narodu, pa ceprav moramo zaradi zgodovinskih okoliščin živeti v drugi državi. Vsako drugo izmišljajanje simbolov, ki bi nas ločevalo od naše matične države in naroda, lahko naši narodni skupnosti samo škoduje.

Če pa svetnik Ukmjar ima težave, da se prepoznavata v zastavi Republike Slovenije je to njegov oseben problem in ne celotne naše narodne skupnosti.

Pokrajinski tajnik SSK Julian Čavdek

Afrika ali na svoji zemljji

Ni rečeno, da ne bi iz polemike, tiste glede rezanja traku s slovenskimi barvami na osnovni šoli v Barkovljah,

mogli kaj koristnega iztržiti.

Ob prebirjanju različnih stališč sem se spomnil gledališke predstave izpred nekaj let, Afrika, ali na svoji zemlji.

Zdaj je pravi trenutek, da se igra spet postavi, morda nekoliko spremenjena, oziroma prilagojena novi situaciji. Preprisan sem, da bi naletela na dober odziv ... in nam morda vila nekaj več prepotrebne dostojaštva in samozavesti.

Klofuta, ki smo jo dobili kot skupnost, je lahko spodbuda, da bo v deželi nekaj več slovenskih napisov, tudi v trgovinah, da bo zmeraj več naših ljudi zahtevalo dvojezične izkaznice, da bomo v javnih uradih govorili slovensko, da bomo poskrbeli za vrnitev priimkov v izvirno obliko...

Obstaja seveda tudi alternativni predlog. Stopili naj bi do mestnih oblasti v Trstu (pa ne samo v Trstu) in se opravili: »Oprostite nam, ker smo sploh še tu«.

Vlado Klemše

Na Tržaškem ločeno zbiranje samo v Dolini

Po pravici povedano, nimam veliko časa za ukvarjanje s pismi uredništvu, a se mi zdi prav, da pojasnim nekatere stvari, ki jih je iznesel v svojem dopisu g. Igor Ciak, v zvezi z ločenim zbiranjem odpadkov v Dolini. Naš dnevnik je res obširno in hvalevredno poročal o pobudi, saj je okolje stvar vseh in tako tudi Primorskoga dnevnika, ki želi čim bolj jasno informirati ljudi tudi glede obnašanja, ki ga mora vsak zrel občan imeti do okolja. Nau dodam, da je tudi tržaški dnevnik Il Piccolo veliko poročal o našem projektu in tudi večkrat podčrtal, da smo edini, ki smo se tega lotili in edini na Tržaškem, ki dosegamo odstotek ločevanja, ki ga predvideva zakon (glej Il Piccolo 6. in 8. oktobra 2008). V nem izmed dveh člankov objavljenih v omenjenih časopisih, sam podsekretar za okolje Roberto Menia podprtjuje, da je v Trstu odstotek ločenih odpadkov prenizek (»è oggettivamente troppo basso«) in zato poziva Deželo naj bo bolj odločna v politiki okolja in razmisli o potrebi, da se odstotek zviša. Naj tudi dodam, da je srednja cena smeti v občini Trst 231

€, kar pomeni, da je najdražja od vseh deželnih glavnih mest v Italiji, in je vsekakor višja od vso, ki jo plačujejo naši občani (ki imajo bogatejšo storitev, saj so deležni odvažanja smeti po posameznih domovih).

Če pa pride na žalost do nevšečnosti pri odvažjanju smeti zaradi slabega vremena ali pa prazničnih dnevov, se držimo pravila, da se koledar prilagodi po potrebi. Seveda je to odvisno tudi od uslužencev, ki jih občina ima na razpolago v tistih dnevih. Mislim, da malo strpnosti in razumevanja pa mora biti in da se bodo posledice, v pozitivnem smislu, videleko bo vse urejeno. Sama sem sicer predstavila naš projekt o ločenem zbiranju odpadkov od vrat do vrat, kot zelo ambicioznega in zahtevnega, saj ga je treba izvesti s skupnimi močmi: na eni strani uprava, oziroma struktura občine Dolina, na drugi strani občani, ki imajo dovolj državljanskega čuta, da se potrudijo in vpeljejo v novo obliko pristopa do problematične smeti. Vse je odvisno od dobre volje, pa tudi odgovornosti in ljubezni, ki jo ima vsakdo izmed nas do naravnega okolja. O vsem pa naj se vsakdo še zamisli.

S spoštovanjem

Zupanja Fulvia Premolin

Fašistični napis

Primorski dnevnik v sredo, 17. decembra poroča, da je tržaška mestna skupščina osvojila resolucijo svetnikov Švaba, Furlančiča in Ukmjara, ki obvezuje upravo, da nemudoma poskrbi za odstranitev nefašističnih napisov, ki kazijo številne občinske stavbe in površine. Resolucija vsebuje tudi zahtevo, da se v proračun vnese postavka za kritje stroškov odstranitev teh napisov. Društvo za zaščito vrednot protifašizma in protinacizma PROMEMORIA se glede na dejstvo, da je na lastne stroške odstranilo sramotne fašistične napis, ki so občinske lastnine na Napoleonovih cesti ter na barkovljanskem nabrežju (tudi tistega, ki je upodobljen na PD), priporoča občinskim svetnikom, da izvršijo povračilo stroškov skupini občanov, ki je nesobično priskočila na pomoč upravi, ki je očitno prezaposlena s poimenovanjem stopnišč pol papirja

samo do vnetih fašistih. Odbor društva PROMEMORIA

VREME OB KONCU TEDNA

V prihodnjih dneh se bo okrepil anticiklon

DARKO BRADASSI

Dolgotrajnejše padavinsko obdobje ima ure šteste. Nad širšim evropskim območjem se bo vremenska slika v prihodnjih dneh bistveno spremenila in nam bo predvidoma do konca meseca povečini nudila stanovitne in povečane precej ugodne razmere, morda z le s kakšnim občasnim vmesnim delnim poslabšanjem.

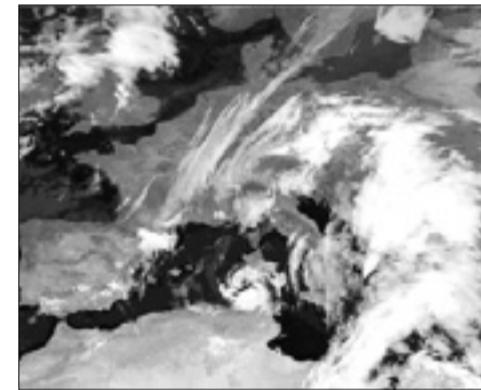
December je bil zelo moker v nižinah in bogat s snegom v gorah predvsem po zaslugu anticiklona, ki se je zadrževal nad zahodno Evropo, kjer je zavajjal vlažne atlantske tokove. Nad osrednjo Evropo in delom Sredozemlja pa je bila pogosto vrzel v zračnem prtišku, proti kateri se je iznad severnih predelov spuščal hladen in vlažen zrak. Nastalo je tako več ciklonskih območij in se je nad našimi kraji zvrstilo več vremenskih front. Dogajanje je bilo že ciklona v ciklon nadve podobno, vremenska slika se je ponavljala. Prevlačevali so južni vetrovi, zato je bilo največ padavin v gorah. Temperature pa se niso bistveno spremenjali, ničeta izoterma je bila povečana na višini med 1000 in 1600 metrov, zato je v najpomembnejših zimsko-sportnih središčih naše dežele v glavnem močno snežilo. Na Zoncolanu se je tako našla skoraj dvometrska snežna odeja, na Trbižu pa je bila višja od enega metra. V Piancavallu in v kraju

ju Forni di Sopra, ki sta navadno med najmanj mrzliimi zimskimi središči v deželi, se je občasno, v najtopljejših ciklonskih fazah, sneg spremenil v dež. Vseeno pa snega tudi tam ne manjka in ga je zelo veliko. Zanimivo, da jugovzhodni veter predvsem zarači zaščitene lege povečini ni prodrl do Kanalske doline, zato so bile na Trbiškem temperature nizke in je v glavnem močno snežilo.

V prihodnjih dneh se bo širša vremenska slika bistveno spremenila. Za ciklonskim območjem, ki bo jutri dokončno oslabelo, se bo nad večjim delom Evrope postopno okrepil obsežen anticiklon. Kot kaže, bo njegova struktura kar solidna in bo nad našimi vztrajal več časa, morda do konca meseca. Vremenske fronte se bodo pomikale preko evropskega severa, nestanovane zrake pa bo občasno pronalčal po njegovem vzhodnem robu tudi do Balkana. Občasno bo lahko hladnejši zrak le deloma oplazil naše kraje, vendar povečini ob severnih do severovzhodnih tokovih, zato ne pričakujemo večjih poslabšanj. Glede na sedanjo vremensko sliko bi si upali trdit, da za praznike bo prevlačevalo stanovitno in precej sončno vreme, večjih motenj pa začenrat ne pričakujemo. Temperature se bodo zadrževali okrog dolgoletnega povprečja ali bodo kvečenju malo nižje. To pomeni, da bodo razmere v gorah optimalne. Šiccer pa je bil letošnji december predvsem kar se tiče temperatur kar skladen z dolgoletnim povprečjem.

Sedanji ciklon bo vplival na vreme pri nas še danes in deloma jutri, zato bo danes še pretežno oblačno s padavinami. Meja sneženja bo nad okrog 1000-1200 metrov. Jutri bo povečini še oblačno z manjšo možnostjo padavin. V soboto in nedeljo bo delno jasno do zmerno oblačno, več sončnega vremena pričakujemo v nedeljo, v soboto dopoldne pa bo zarači prehodnega pronica nekaj bolj vlažnega zraka več oblagov, ponekod bo lahko padla kakšna kačja dežja.

Na sliki: danes bodo od jugovzhoda padavine spet dosegale naše kraje

Zakaj sem posegel

Tekst Primorskega Dnevnika, objavljen v torek 16. decembra 2008 na sedmi strani, ne odraža namena mojega nastopa na proslavi na Općinah. Zato želim posredovati pojasnilo.

Ni bil moj namen, da izpostavim se in za to izkoristim to priliko. Če bi bilo tako, bi se tega sramoval.

Podpredsednico zveže ANPI – VZPI tržaškega področja Stanko Hrovatin želim seznaniti, da nisem imel namena prevzeti besedo. Moj namen je bil pravilno ovrednotiti vse obtoženje procesa s posebnim priznanjem do usmrčenih. Za časa procesa je obstajal že od 1. junija 1941 odbor NOB - Narodno Osvobodilne Borbe v Trstu. Prve dni avgusta je prišel iz Ljubljane na Primorsko in Trst član CK Slovenije, Glavnega Odbora OF in Glavnega štaba partizanske vojske Slovenije Oskar Kovacić.

Najprej sem omenil, da ni moj namen govoriti o cilju fašističnega režima kraljevine Italije. Preganjal je tu živeči slovenski narod in italijanske antifašiste a dosegel je nasprotno. Za časa procesa je bila splošna mobilizacija slovenskega ljudstva in italijanskih antifašistov, bodisi pred sodiščem, kot v okoliških ulicah. Izražena je bila moralna podpora obsojenem in antifašistična opredelitev prisotnih. Ves čas trajanja procesa smo delili med prisotnimi, po ulicah Trsta in v kraški okolici letake, ki so nosili podpis: v slovenščini OF – Osvobodilna Fronta, v italijansčini Fronte Unico per la lotta contro l'oppresione.

Letaki so bili tiskani v Trstu pri Sv. Alojiju. Ciklostil je bil kupljen v Benetkah, zadolžen za nakup je bil Salate Steno. V raznih tržaških trgovinah smo kupovali papir za tisk. Pri nakupu je sodelovala mlaðina, ki je predhodno sodelovala s Pinkom Tomažičem. Med mladinkami in mladinami so bili na primer Zora Perello, Vojka Šmuc, sin Boris in hčerka Mariola zoboteknica Kovačiča iz ulice Carducci v Trstu, Jančar Rudi, Kodrič Miloš, Dušan in Božena.

Največ prepotrebnih pol papirja smo dobili iz prodajalne Štoka iz ulice Milano v Trstu. Edini, ki so imeli dostop do

ciklostila in sodelovanja so bili: Modic Aleksandar (padel na goriški fronti), Peric Danilo, Arbanas Ernest in Sušič Ljubo.

Vsakega udeleženca v razpečevalni akciji smo obvestili, da je Trst zaseden od policije in OVRE, da jim preti nevarnost. V kolikor bi jih izsledila policija naj bi běžali med ljudi in se nato mirno vrnila na kraj, kjer so bili zasačeni.

To pomeni, da je začasno vodstvo OF

EVROPSKA UNIJA - Včeraj z veliko večino glasov, in sicer med 559 in 670 od 785 poslancev

Evropski parlament potrdil podnebno-energetski sveženj

Do l. 2020 za 20% manj toplogrednih izpustov, za 20% več obnovljive energije, za 20% več učinkovitosti

STRASBOURG - Evropski poslanci so včeraj na plenarnem zasedanju v Strasbourgru z veliko večino potrdili podnebno-energetski sveženj, ki predvideva večjo rabo obnovljivih virov energije, zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov in povečanje energetske učinkovitosti.

Podnebni sveženj je sestavljen iz šestih poročil o najpoglavitevnejših temah svežnja - obnovljivih virih energije, trgovjanju z izpusti toplogrednih plinov, zajemanju ogljikovega dioksida (CO₂), prizadevanjih držav članic, splošnem zmanjšanju izpustov CO₂ in zmanjšanju izpustov iz avtomobilov. O vsakem od teh poročil so evropski poslanci glasovali posebej. Vse so potrdili z veliko večino, in sicer je zanje glasovalo med 559 in 670 od 785 poslancev.

Unija naj bi v skladu s predlaganimi cilji do leta 2020 zmanjšala izpuste toplogrednih plinov za 20 odstotkov, po večala delež obnovljivih virov za 20 odstotkov ter izboljšala energetsko učinkovitost za 20 odstotkov. EU se je zavezala k političnemu dogovoru o uzakonjenju teh ciljev v okviru podnebno-energetskega svežnja do konca leta.

"Zapečatili smo podnebno-energetski sveženj," je po glasovanjih dejal predsednik Evropskega parlamenta Hans-Gert Pöttering. "Danes je ena redkih priložnosti, ko politiki res lahko pišejo zgodovino," je v torkovi razpravi v Evropskem parlamentu pred včerajnjim glasovanjem poudaril evropski komisar za okolje Stavros Dimas. Kot je dodal, je vsak nekoliko nezadovoljen, to pa ne pomeni, da sveženj ni ambiciozen in pravilen. "Nasprotno. EU je vodilna na svetu, kar zadeva podnebne spremembe," je dejal. Naj podprejo sveženj, je evropske poslance v torek pozval tudi predsedniki EU, francoski predsednik Nicolas Sarkozy. Več evropskih poslancev je bilo sicer v torkovi razpravi kritičnih predvsem zaradi popuščanja industrijskim in od termoelektrarn energetsko odvisnim vzhodnoevropskim članicam unije.

Nova zakonodaja bo državam članicam določila ciljne vrednosti deležev obnovljivih virov energije, bodisi pri proizvodnji električne energije, kakor tudi ogrevanju zgradb ali v prometu. Leta 2005 je delež električne energije iz obnovljivih virov, kot so voda, veter, sonce, biomasa in geotermalni viri v Evropi znašal le sedem odstotkov. Do leta 2020 naj bi dosegel vsaj 20 odstotkov. V Sloveniji je delež po navedbah Evropskega parlamenta že leta 2005 znašal 16 odstotkov, cilj za leto 2020 pa je 25 odstotkov.

Včeraj potrjena direktiva o obnovljivih virih energije predvideva, da naj bi do leta 2020 delež goriv iz obnovljivih virov v vseh prevoznih sredstvih znašal vsaj 10 odstotkov. Od tega naj bi druga generacija biogoriv, elektrika ali vodik predstavljali vsaj 40 odstotkov. Za primerjavo: leta 2005 je bilo biogoriv v Evropi le za en odstotek.

Države članice bodo lahko sodelovale pri doseganjem zastavljenih ciljev znižanja izpustov, bodisi s skupnimi energetskimi projekti ali z medsebojnim prenosom energije iz obnovljivih virov. Evropska komisija bo izvajanje in učinkovitost direktive prvič ocenila leta 2014.

V skladu z uredbo o kakovosti goriv v kopenskem in rečnem ladijskem prometu, ki je tudi del podnebnega svežnja, bodo določene mejne vrednosti za vsa nova vozila, proizvedena v EU. Avtomobili sicer prispevajo 12 odstotkov vseh izpustov CO₂ v Evropi. Z letom 2012 bo morala povprečna količina izpustov na avtomobil znašati 120 gramov CO₂ na prevoženi kilometr (trenutno povprečna izpusti, zmanjšale za najmanj deset odstotkov).

Pav tako sprejeta odločba o prizadevanjih držav članic za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov pa določa, da naj bi države do leta 2020 izpuste klimatskih naprav, prometa, manjših industrijskih obratov ter sektorja storitev in kmetijstva, ki niso zajeti v shemi trgovanja z izpusti, zmanjšale za najmanj deset odstotkov.

Direktiva o zajemanju in geološkem shranjevanju CO₂ pa med drugim določa, da morajo biti termoelektrarne, zgrajene po letu 2015, opremljene s tehnologijo za zajemanje in shranjevanje CO₂. (STA)

je je 160 gramov CO₂ na kilometr).

Evropa naj bi do leta 2020 glede na leto 2010 dosegla šestodstotno zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov v celotnem življenjskem cikluslu goriva (proizvodnja - transport - poraba).

V skladu z direktivo o trgovjanju z izpusti toplogrednih plinov naj bi se industrijski izpusti teh plinov do leta 2020 zmanjšali za 21 odstotkov glede na leto 2005.

Pav tako sprejeta odločba o prizadevanjih držav članic za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov pa določa, da naj bi države do leta 2020 izpuste klimatskih naprav, prometa, manjših industrijskih obratov ter sektorja storitev in kmetijstva, ki niso zajeti v shemi trgovanja z izpusti, zmanjšale za najmanj deset odstotkov.

Komisar Stavros Dimas

EVROPSKA UNIJA - Potreben bo spravni postopek s Svetom EU

EP zavrnil uvedbo več kot 48-urnega delovnega tedna

STRASBOURG - Evropski parlament je včeraj glasoval proti uvedbi več kot 48-urnega tedenskega delovnika pod dočlenimi pogoji, in sicer je med drugim z veliko večino zavrnil ohranitev odstopanj od 48-urnega delovnega tedna. O direktivi o delovnem času bo tako potreben spravni postopek med parlamentom in Svetom EU. V okviru spravnega postopka imata obe instituciji največ osem tednov za sklenitev dogovora, še osem tednov pa imata, da dogovor potrdita.

"To je zmaga vsega parlamenta, vseh političnih skupin," je po glasovanju dejal predsednik Evropskega parlamenta za direktivo Alejandro Cercas (PES). Poslanci so glasovali o dopolnilih k predlogu sprememb direktive o delovnem času, o katerem so članice EU dogovor dosegle junija pod slovenskim predsedstvom EU. Dopolnila je predlagal odbor Evropskega parlamenta za zaposlovanje in socialne zadeve in v veliki meri ponavljajo že znano stališče parlamenta.

Evropski parlament se je maja 2005 namreč v prvi obravnavi zavzel za postopek

no odpravo (v roku treh let) vseh odstopanj od maksimalnega 48-urnega tedenskega delovnika, odbor pa se je nedavno med drugimi zavzel tudi za vključitev celotnega dežurstva v delovni čas. Za sprejetje posameznih dopolnil je bila potrebna kvalifikirana večina 393 poslancev.

V skladu z včeraj sprejetimi dopolnilni bo tako delovni teden omejen na največ 48 ur, že obstoječa odstopanja od 48-urnega tednika - zdaj jih ima 14 držav članic - pa bodo postopoma odpovedljena v treh letih. Za dopolnilo, ki predvideva postopno ukinitve odstopanj, je glasovalo 421 poslancev. Poslanci so izglasovali tudi druga dopolnila k predlogu držav članic. Tako so podprtli predlog, da se vsa dežurstva, tako aktivna kot neaktivna, štejejo v delovni čas. Predlog držav članic je bil, da se t.i. neaktivno dežurstvo ne šteje v delovni čas.

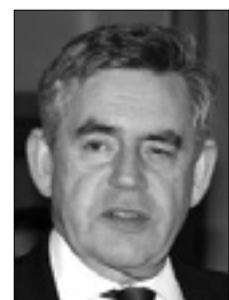
Dopolnila, ki jih je včeraj sprejel Evropski parlament, podpirajo tudi sindikati, katerih predstavniki so v torek v Strasbourg protestirali proti spremembam direktive.

Sedaj veljavna direktiva o delovnem času je iz leta 1993 in je bila dopolnjena leta 2000. Velika Britanija že od samega začetka uveljavlja odstopanje od omejitve delovnega tedna na 48 ur, in če je bila še leta 2000 edina članica z izjemo, jo je leta 2008 v svojih zakonodajah omogočalo že 14 držav. Slovenija v svoji zakonodaji omogoča podaljšanje delovnega tedna na največ 56 ur, vendar le v primerih, kadar so delovne ure razporejene neenakomerno skozi teden.

Kompromisno stališče, ki ga je južno sprejel Svet EU in na katerega so parlamentarci včeraj izglasovali dopolnila, je predvideval možnost neuporabe določil o omejitvi delovnega tedna. Če ni omejitev v kolektivnih pogodbah, bi lahko zaposleni na teden delali do 60 ur, če ni s kolektivno pogodbo oziroma sporazumom socialnih partnerjev določeno drugače; oziroma 65 ur, če kolektivna pogodba ne obstaja in če se neaktivni del dežurstva šteje v delovni čas. (STA)

IRAK - Britanski premier na nenapovedanem obisku v Bagdadu

Brown potrdil, da se bodo britanske sile umaknile do sredine prihodnjega leta

GORDON BROWN

BAGDAD - Britanski premier Gordon Brown je včeraj nenapovedano prispel v Irak, kjer je po pogovorih z iraškim kollegom Nurijem al Malikijem na skupni novinarski konferenci v Bagdadu potrdil, da se bodo britanske sile do sredine prihodnjega leta umaknile iz Iraka. Kot je nadaljeval Brown, bo Velika Britanija najkasneje 31. maja 2009 zaključila svojo misijo v Iraku. Britanski premier je še napovedal, da bo o podrobnostih umika in o številu britanskih vojakov spregovoril v četrtek med nastopom v britanskem parlamentu.

Sogovornika sta v Bagdadu tudi poddarila, da se bosta prijateljstvo in partnerstvo med državama nadaljevala in okreplila na vseh področjih. To pa je mogoče pričakovati tudi zaradi vidne vloge, ki jo ima Velika Britanija v Evropski uniji in Združenih narodih. V Iraku je trenutno nameščenih približno 4100 britanskih vojakov, ki delujejo predvsem na območju Barsre na jugu Iraka. Skrbijo za urjenje iraških sil, imajo pa tudi pristojnost posredovati, če bi iraške sile to od njih zahtevali.

Dnevnik The Guardian je 10. de-

cembra že poročal, da bo britanska vlada do konca junija prihodnje leto umaknila svoje sile iz Iraka. Po pisanju časnika, ki se je skliceval na vire v obrambnem ministrstvu, bo London umik svojega kontingenta začel marca, zadnji britanski vojaki pa naj bi junija zapustili Basro. Od začetka invazije v Iraku je bilo ubitih 178 britanskih vojakov, med njimi jih je 136 umrlo v sovražnih akcijah. Velika Britanija pa je za iraško misijo doslej porabila skupno 5,6 milijarde evrov.

Brown se je med obiskom v Iraku poleg s premierom al Malikijem pogovarjal še

z ostalimi iraškimi predstavniki. Med pogovori se bodo osredotočili na status britanskih sil, potem ko se bo konec decembra letos iztekel resolucija Varnostnega sveta Združenih narodov, ki daje mandat tujiim silam v Iraku.

Do Brownovega obiska, četrtega, odkar je junija lani prevzel položaj premiera, prihaja potem, ko je Irak potrdil t.i. sporazum o statusu sil (Sofa), ki med drugim omogoča ameriškim silam, da v Iraku ostanejo še tri leta po tem, ko se jim 31. decembra izteče mandat ZN. Na podlagi sporazuma se bodo ameriški vojaki iz iraških mest umaknili do 30. junija prihodnje leto, medtem ko naj bi državo v celoti zapustili do 1. januarja 2012.

Medtem sta v Bagdadu včeraj odjeknili dve eksploziji, v katerih je življenje izgubilo najmanj 18 ljudi, 52 pa je bilo ranjenih. Predstavnik policije je povedal, da je prva eksplozija sprožil avtomobil bomba, drugo pa malo zatem ob cesti podstavljeni bomba. V drugi je življenje izgubilo več ljudi, ki so prihitali na prizorišče prve eksplozije. (STA)

IRAK - Sodnik ga je zaslišal v zaporu

Novinar, napadalec Busha, resno poškodovan

BAGDAD - Iraški novinar, ki je minilo nedeljo vrgel čevljivje v ameriškega predsednika Georgea Busha med njegovim obiskom v Bagdadu, je včeraj stodel pred sodnikom, a ne v sodni dvorani, ampak v zaporniški celici. To po navdih njegovega brata pomeni, da je bil preveč poškodovan, da bi se pojavit v sodni dvorani, saj bi izval ogorčenja javnosti.

Družina novinarja Muntadharja al Zeidija je namreč včeraj prišla na osrednje kazensko sodišče v Bagdadu, kjer naj bi novinarja obtožili napada na tujega gosta, za kar mu grozita dve leti zapora. Toda kljub napovedani obravnavi so jim na sodišču pojasnili, da je preiskovalni sodnik al Zeidija zaslišal v zaporu in da njegovo vrzel čevljivje je bilo posredovano v arabskem svetu. Zatem so ga varnostniki in drugi novinarji podrli na tla, nakar so ga odpeljali. Toda pri tem po navdih iraških oblasti in tudi njegovega drugega brata oziroma 65 ur, če kolektivna pogodba ne obstaja in če se neaktivni del dežurstva šteje v delovni čas. (STA)

Al Zeidi je sicer na nedeljski novinarski konferenci Busha z iraškim pre-

ZDA - Mediji

Obama osebnost leta 2008 revije Time

CHICAGO - Novozvoljeni predsednik ZDA Barack Obama je postal osebnost leta po izboru revije Time, sicer pa je v sredo nadaljeval z imenovanjem svojega kabineta in v Chicagu novinarjem predstavil kandidata za kmetijskega ministra Toma Vilsacka in notranjega ministra Kena Salazarja.

Revija Time se je, kot večina Američanov, odločila, da je Obama najbolj zaznamoval letosno leto, saj je postal med drugim prvi temnopolti predsednik ZDA. Med kandidati, ki so se uvrstili visoko v izboru revije, ki je lani za zmagovalca razglasila ruskega premiera Vladimira Putina, so bili tudi finančni minister Henry Paulson, francoski predsednik Nicolas Sarkozy, guvernerka Aljaske Sarah Palin in kitajski režiser Zhang Yimou.

Obama se bo za praznike odpravil na Havaje, pred odhodom pa naj bi imenoval še nekaj članov kabineta oziroma visokih uradnikov svoje administracije, ki bo začela z delom po inauguraciji 20. januarja 2009. Z nekdanjim guvernerjem Iowе Vilsackom je Obama našel službo v administraciji že četrtemu nasprotniku iz letosne demokratske predsedniške kampanje. Joseph Biden je postal podpredsednik ZDA, Hillary Clinton prevzema položaj državne sekretarke, Bill Richardson pa položaj ministra za trgovino.

Vilsack se je sicer iz tekme za osvojitev demokratske nominacije hitro umaknil, še preden se je tekma začela, in je nemudoma podprt newyorski senatorku Clintonovo, ki pa ji kljub temu ni uspelo zmagati na strankarskih zborovanih v Iowi. 58-letni Vilsack je bil prvi izvoljen za guvernerja leta 1998 in velja za zmernega demokrata, ki pa se je v pretežno kmetijski državi zavzemal za alternativne vire energije in zagovarjal bojni proti podnebnim spremembam.

Senator iz Kolorada Salazar pa prevzema ministrstvo, ki se v ZDA ukvarja z okoljem in naravnimi bogastvi, ne pa s kazenskimi zadevami. Skrbel bo za naravne parke in skušal uravnotežiti začito naravne dediščine z domačimi energetskimi potrebami, s podarkom na zaščiti. (STA)

LJUBLJANA - V Cankarjevem domu Vesela vdova po Möderndorferju

V skladu z veselim, lahkočnim prazničnim decembrom ljubljanska Opera za soboto, 20. decembra, ob 19.30 v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma pripravlja premjero opere *Vesela vdova*. V čem se nova postavitev razlikuje od tiste izpred šestih let, je povedal režiser Vinko Möderndorfer: je bolj sveža in stavi na aktualnost. *Vesela vdova* avstrijskega skladatelja madžarskega rodu Franza Leharia (1870 - 1940) sodi med ene največjih odrskih uspešnic vseh časov. Dovolj po ve že podatek nekega nemškega preučevalca operetne zgodovine, ki je ugotovil, da je bila *Vesela vdova* do leta 1970 uprizorjena najmanj 500.000-krat.

Vesela vdova, ki jo je tudi leta 2002 režiral Möderndorfer, je nekoliko skrajšana in prilagojena za gostovanja, ki so, glede na to, da stavbo SNG Operre in baleta Ljubljana prenajlajo, stalnica ljubljanskega ansambla. Po zagonovilih režisera je zgodba o ljubezni in denarju vedno aktualna, sam pa se je trudil, da je v takratni postavitev še bolj poudaril komične trenutke. Nekateri pevci so nastopili tudi pred šestimi leti, nova pa je scenografija, pod katero se prav tako podpisuje Möderndorfer. Če je scena stilizirana, so kostumi ostali nespremenjeni in so v soglasju s tradicijo.

Na vprašanje, kako bi kot filmski režiser *Veselo vdovo* prestavil na veliko platno, je Möderndorfer odgovoril, da bi ji bilo potrebno dodati zgodbo, ta iz

libreta je namreč zelo preprosta in se vrti okoli vprašanja, kako najti bogatega moža. Toda pri opereti je v ospredju glasba in ta Möderndorferja postaviti vedno znova gane. Sodelovanje z dirigentom Aleksandrom Spasićem je režiser označil za zelo dobro. Če je prišlo do oddaljevanj, sta hitro našla skupno rešitev. S študijem je zelo zadovoljna tudi sopranistka Martina Zadro, ob Urški Žižek ena od interpret Hane Glavari. Hrvaska operna pevka je dejala, da ji široki in ozki samoglasniki v slovenščini povzročajo nekaj preglavice, a lektorica je potrežljiva in do premiere bo vse nared, če jih ne preseneči bolezni, ki trenutno malo nagaja ekipi. V vlogi vsevednega Njeguša, ki razpleta in zapleta niti zgodbe, bosta v alternaciji nastopila Janez Hočevar in Bojan Emeršič. Slednji je na operetnih odrih novinec. V šali je dejal, da poje tako dobro kot pevci igrajo, sicer pa da mu vloga predstavlja velik iziv. Res je, da mu je situacijska komika bližu, toda dramski igralci imajo po njegovi presoji lahko nekoliko več svobode, opero in opereto določa večja disciplina.

Ponovitve *Vesele vdove* se bodo v Linhartovi dvorani vrstile vse do konca decembra, tudi na zadnjii dan in letu. Zasedbe posameznih predstav se spreminjajo po dnevih, na premieri bo digitalni Spasić, Baron Mirko Zeta bo Andrej Debevec, Valencienne, njegova žena bo Dunja Spruk, Hana Glavari pa Martina Zadro. Kot Njeguš bo nastopil Janez Hočevar. (STA)

SNG Drama Ljubljana

Veliki oder

Danes, 18. decembra, ob 17.00 / Dražgo Jančar: »Niha ura tiha«.

Jutri, 19. decembra, ob 19.30 / Jean-Baptiste Poquelin Molière: »Scapinove zvijače«.

V soboto, 20. decembra, ob 19.30 / Jean-Baptiste Poquelin Molière: »Tartuffe«.

V ponedeljek, 22. decembra ob 11.00 in 19.30 / Jean-Baptiste Poquelin Molière: »Tartuffe«.

V torek, 23. decembra ob 11.00 in 18.00 / Jean-Baptiste Poquelin Molière: »Tartuffe«.

V soboto, 27. decembra ob 19.30 / Matjaž Zupančič: »Vladimir«.

V ponedeljek, 29. decembra ob 19.30 / William Shakespeare: »Tit Andronik«.

V torek, 30. decembra ob 19.30 / Jean-Baptiste Poquelin Molière: »Scapinove zvijače«.

V sredo, 31. decembra ob 19.00 / Matjaž Zupančič: »Vladimir«.

V ponedeljek, 29. decembra ob 19.30 / William Shakespeare: »Tit Andronik«.

V torek, 30. decembra ob 19.30 / Jean-Baptiste Poquelin Molière: »Scapinove zvijače«.

V soboto, 27. decembra ob 20.00 / Thomas Bernhard: »Moč navade«.

Jutri, 19. decembra, ob 20.00 / Yasmina Reza: »Art«.

V soboto, 20. decembra, ob 20.00 / Julian Barnes: »Prerekanka«.

V ponedeljek, 22. decembra ob 20.00 / Aleš Berger: »Zmenki«.

V torek, 23. decembra ob 20.00 / Julian Barnes: »Prerekanka«.

V soboto, 27., v ponedeljek, 29. in v sredo, 31. decembra ob 20.00 / Dušan Jovanović: »Življenje podeželskih plejbojev po drugi svetovni vojni«.

V torek, 30. decembra ob 20.00 / Connor McPherson: »Jezz«.

Mestno gledališče Ljubljansko

Veliki oder

Danes, 18. in jutri, 19. decembra ob 19.30 / Peter Stone, Jule Styne, Bob Merrill: »Sugar - Nekateri so za vroče«.

V soboto, 20. decembra ob 19.30 / William Shakespeare: »Milo za dragoo«.

V nedeljo, 21. decembra ob 19.00 / Joe Mastaleroff, John Kande, Fred Ebb: »Kabaret«.

V ponedeljek, 22. decembra ob 19.30 / Marius Ivaškevičius: »Mesto tako bližu«. Gostuje SSG Trst.

V torek, 23. decembra ob 10.00 / Carlo Goldoni: »Beneška dvojčka«; ob 18.30 Sergi Belbel: »Mobilec«.

V sredo, 24. decembra ob 10.00 / Jasen Boko: »Gledališka ura«.

V ponedeljek, 29. in v torek, 30. decembra ob 19.30 / Peter Stone, Jule Styne, Bob Merrill: »Sugar - Nekateri so za vroče«.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Marko Pokorn: »Kdo vam je pa to deku?«, Klub CD / igrat Boris Kobal; v soboto, 20. in 27. decembra, ob 20.00.

VIDEM

Teatro Nuovo Giovanni da Udine Eduardo De Filippo: »Il sindaco del rione sanità«. Režija: Carlo Giuffrè. Igrajo: Carlo Giuffrè, Piero Pepe, Aldo De Martino in Alfonso Liguori. Do sobote, 20. decembra, ob 20.45.

GORICA

Kulturni dom

Jutri, 19. decembra, ob 20.45 / nastopa furlansko gledališče Trigeminus s komedio »Beato fra le donne«.

SEČOVLJE

Teatro Nuovo Giovanni da Udine Eduardo De Filippo: »Il sindaco del rione sanità«. Režija: Carlo Giuffrè. Igrajo: Carlo Giuffrè, Piero Pepe, Aldo De Martino in Alfonso Liguori. Do sobote, 20. decembra, ob 20.45.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Marko Pokorn: »Kdo vam je pa to deku?«, Klub CD / igrat Boris Kobal; v soboto, 20. in 27. decembra, ob 20.00.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Tržaška knjigarna (Ul. sv. Frančiška

RAZSTAVE FESTIVALA

MESEC FOTOGRAFIJE 2008 Stojan Kerbler »Pregledna razstava« / Gorenjski muzej Kranj do 20.12. Tomo Brejc »Untitled« / UGM Maribor do 31.12.

Janeza Janežiča iz Kopra. Odprt ob uriku knjižnice.

Janeza Janežiča iz Kopra. Odprt ob uriku knjižnice.

LOKEV

Vojaški muzej Tabor: stalna razstava orožja in opreme. Ogleđ je možen od srede do nedelje od 9.00 do 12.00 in od 14.00 do 18.00, zaprto ob ponedeljkih in torkih, za najavljenje skupine tudi izven urnika. Informacije: Srečko Rože, 05/7670581, 041/516586.

SEŽANA

Kosovelov dom: na ogled je razstava umetnika Oskarja Kogoja z naslovom »Konji lipicanec«.

DIVAČA

V Knjižnici Divača bodo do konca leta na ogled olja in ilustracije Emi VEGA.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14. in 16. uro ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dragica Sosič (05/7346425).

AJDVOŠČINA

V Pilonovi Galeriji je na ogled razstava z naslovom Zmago Jeraj, slika, risba, fotografija; do 9. januarja 2009 ob 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

NABREŽINA

Kavarna Gruden:

do 18. marca 2009 je

na

ogled

razstava

»Intimnost nabrežinskih izsekov« Stefana Turka. Ogled je možen v urnikih odprtja kavarne.

GORICA

V galeriji ARS na Travniku je do 31. decembra na ogled skupinska prodajna razstava Umetniki za Karitas. Ogled je možen po urniku Katoliške knjigarni na Travniku v Gorici.

V Kulturnem domu (mala dvorana) je

na

ogled

razstava

»Slovenske športne igre«.

V Kulturnem center Lojze Bratuž:

razstava

slik

iz

cikla

Potovanje

ameri

je

z

čl

na

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

z

SMUČANJE - »Azzurra« Nadia Fanchini po prvi zmagi v karieri

»V hitrih disciplinah smo smučarji dovolj varni«

Želi postati polivalentna smučarka - Po zmagi je spremenila le odnos do ostalih - O vraževerstvu in prostem času

Potem ko smo se s smučarko Nadijo Fanchini že zeleli pogovoriti že pred kanadsko turnejo pred nekaj tedni, se je v ponedeljek (končno) navdušeno odzvala na naše povabilo. Zgovorna, razpoložljiva in spontana je bila 22-letna reprezentantka že po uvodnih besedah telefonskega pogovora. V letošnji sezoni je zabeležila na kanadski turneji, kjer je drugemu mestu v smuku dodala še prvenstveno zmago v superveleslalomu. »Zelo sem zadovoljna. Še dan potem sem bila brez besed in nisem verjela, da sem zmagala,« je priznala Nadia, ki nikoli ne popusti. Niti številne poškodbe in zdravstvene težave na srcu jo niso zaustavile. Strmini se sedaj predaja še z vso zagnostjo: »Čeprav nisem v optimalni formi, dam vsakič vse od sebe. Če gre dobro, sem seveda vesela, če napravim kako napako pa skušam ugotoviti, kaj sem zgrešila in to želim čim prej popraviti.«

Prejšnjo sezono si zaključila s tretjim mestom v smuku, letos pa začela z drugim mestom v smuku in zmago v superveleslalomu. Si tak razplet pričakovala?

Ne, sploh nisem pričakovala takega rezultata. Fizične priprave in treninge na snegu sem dobro opravila, čeprav nismo imeli vedno najboljših pogojev za delo. Na pripravah sem večkrat nihala in nikoli nisem bila med najboljšimi v ekipi. Zato se sploh nisem uvrščala med favoritke in niti drugi niso stavili name. A naposled sem se tistega dne v Kanadi, pred zmago, počutila odlično. Startala sem odločno in preprčano, tudi tehnično sem bila brezhibna, kar je potrdil tudi trener.

Zmaga je bila tako na dlani. Kaj pa se je spremenoilo po prvi zmagi?

V bistvu ne občutim večjih sprememb. Mogoče je zmaga nekoliko spremeniла moj odnos do ostalih. Na nastopih, ki so sledili zmagi, sploh nisem občutila pritiska ali dolžnosti, da moram ponoviti tak vrhunski rezultat. Nisem se

obremenjevala s tem, kaj bodo rekli drugi, kaj bodo o meni pisali mediji. Sedaj sem veliko bolj sproščena, pred prvo zmago pa sem se s tem konstantno obremenjevala.

Vremenske razmere v času priprav niso bile idealne, kljub temu pa ste se sodeč po rezultatih dobro pripravili na začetek sezone.

Tako je. Sama pa sem prvič po več sezona uspela izvesti celoten program kondicijskih priprav, saj me ni zaustavila nobena poškodba. Na takoj intenzivnost pa že dolgo nisem bila vajena. Letos sem obenem trenirala z ekipo hitrih disciplin in ekipo veleslaloma. Nasploh je bilo zelo utrudljivo.

Z reprezentanco trenira že več let. Ali opažaš razlike pri treninjih?

Niti ne. Vseskozi sem bila dobre trenerje. No, nekateri so res bili odlični, drugi pa le dobr.

Prva zmaga je prav gotovo odlična popotnica za dobro sezono. Kateri pa je končni cilj sezone?

Upam, da bom zaključila nastope v svetovnem pokalu na najboljši možni način. Letos bo na vrsti tudi svetovno prvenstvo, kjer bi rada tudi posegla po višokih uvrstitvah.

Hmm ... kaj bi še dodala? Jaz vse-

kakor vedno startam na zmago in vsakič dam vse od sebe. Želim, da bi obdržala mesto v prvih skupinah v smuku in superveleslalomu. Nenazadnje pa se želim uveljaviti tudi v veleslalomu.

Najboljše rezultate si doseglava v smuku in superveleslalomu. Katera pa je paradna disciplina?

Želim postati polivalentna smučarka, torej dajem enako težo smuku, superG-ju in tudi veleslalomu. Na začetku sicer nisem tekmovala v smuku, nato pa sem se usmerila tudi v to disciplino.

Ali te ni nikoli strah?

Nikoli. Na začetku sem več težav imela edinole s skoki, a sem s treningi tudi to prekosila.

V minulih sezонаh se je več smučarjev huje poskodovalo v hitrih disciplinah. Nekateri pravijo, da postaja smučanje zelo nevarna

sportna panoga in da ni dovolj dobro poskrbljeno za varnost. Kaj meniš?

S tem se ne strinjam. Poškodbe so vedno bile. Včasih se nekateri pritožujejo, da skoki niso idealno pripravljeni in da bi morali proge upočasnit. Zame pa je smuk pač smuk! Menim, da so drugi ekstremni športi veliko bolj nevarni. Smučarji smo precej varni, proge pa niso težke.

Kako se pripravljaš na tekme? Si mogoče vraževerna?

Ne, sploh ne. Ni časa, da bi skrbela še za to. Prej nasprotno. V Kanadi po smuku, ko sem bila druga, sem dan potem načas zamenjala vsa oblačila ... (Fanchini je superveleslalom zmagala op. a.)

Kdo pa so letošnje najhujše tekme?

Prav gotov Vonn in Riesch, ki zmagujeta v vseh disciplinah.

Predvsem v hitrih disciplinah, kjer pred tekmi imate tudi skupne treninge, preživljaš z ostalimi tekmacami veliko časa. Kakšni so vaši odnosi?

Zelo dobri in sproščeni. Pogovarjam se. Z vsemi imam zelo dober odnos. Nekatere so še posebno simpatične, saj te vedno pozdravijo in se pozanimajo, ali je vse v redu. Sposajemo se, ni nikakršnega sovraštva.

Kaj pa v ekipi? S kom preživljaš največ časa?

Skoraj z vsemi se odlično razumem. V izbrani vrsti trenira tudi sestra Elena, ki je sicer trenutno poškodovana. Kašen odnos imaš s sestro?

Zelo dober. Med nama ni tekmovalnosti, niti sovraštva ali zavisti. Nedvonom je prisotnost bližnjega osebe v ekipi plus, saj lahko sestri kadarkoli zaupaš prav vse.

V ekipi trenirate z lansko zmagovalko svetovnega pokala v veleslalomu Denise Karbon. Najbrž je to spodbudno za vse sotekmovalke ...

Njena prisotnost je pomembna: Denis je za nas zgled v model, h kateremu moramo vse stremeti. Daje nam dodatni elan na treningih in tekmacah, da bi še mi posegle po dobrih rezultatih.

Italijansko smučanje se z zmagami in dobrimi uvrsttvami vsekakor razvija ...

Seveda. Upam, da bomo nadaljevali z dobrimi nastopi – čeprav začetek ni bil najboljši. Upam, da se bomo letos uveljavile v vseh disciplinah. Zmage bi prav gotovo zagotovile večjo vidljivost in promocijo smučanja.

Za konec pa še o prostem času. Kako ga preživljaš?

Ta je res zelo omejen. Mogoče imam vsak teden zase le pol dneva. Odrekati se moram mnogim stvarem, ampak se s tem ne obremenjujem preveč.

Kaj pa najbolj pogrešaš?

Dom, dan s prijatelji in družino.

Veronika Sossa

NOGOMET - Državni pokal

V četrtnfinalu Roma in Torino

FIRENCE/RIM - Novellino Torino je v osmini finala državnega pokala na Franchiju nekoliko presenetljivo izločil Fiorentino. Gostje iz piemantske prestolnice so zmagovali zadetek dosegli takoj na začetku tekme. Vailatti je z desne strani lepo podal v kazenski prostor, kjer so branilci vijoličastih pozabili na Bianchija, ki je premagal nekrivega Storarija. Fiorentina ni stala križem rok in je poskušala na vsak način izenačiti. Lepe priložnosti so imeli Mutu, Pasqual in Zauri. Gostitelji so tudi v drugem delu igrali napadalno, ampak rezultat se do konca ni spremenil. V četrtnfinalu bo Torino igral proti Lazio.

Na tekmi Roma - Bologna pa so krajši konec potegnili gostje iz Emilije Romagne. V četrtnfinalu so tako uvrstili Spallettijevi varovanci, ki so zmagali z 2:0. V nadaljevanju državnega pokala bodo igrali proti zmagovalcu tekme Inter - Genoa, ki bo šele 13. januarja. Tekma v Rimu je bila skoraj do konca zelo izenačena. Mihajlovičevi varovanci so se dobro upirali Tottiju (na igrišče je vstopil v drugem delu) in soigralcem. V rimskem napadu je bil zelo dejaven Montella, ki pa ni dosegel zadetka. Oba gola (v 83. in 86. minutih) je dal Črnogorec Vučinić.

KLUBSKO SP - Ekvadorski nogometni klub Quito je v polfinalu klubskega svetovnega prvenstva z 2:0 premagal mehiško Pachuco in si tako kot prvi zagotovil nedeljski finale, ki bo v Yokohami. V drugem polfinalu se bosta jutri pomerila japonska Gamba in Manchester United.

DANES ZVEČER

Praznik Triestine v športni palači

TRST - Danes, natanko pred 90 leti (1918. leta) so člani društva Trieste in Ponziane ustanovili novi klub Triestino, ki je v svoji dolgi zgodovini nastopal tudi v najvišji A-ligi.

Pomembni rojstni dan tržaškega kluba bodo nočjo primerno počastili v tržaški televadnici PalaTrieste. Navijačem bodo vrata odprta od 21. ure dalje. Praznično obarvani večer bodo vodili Pierpaolo Pitich, Giuliano Rebbonati in Dante di Ragogna. Voditelji napovedujejo številna presenečenja. V ospredju pa bodo zgodovinski posnetki, nekdanje legende in nepozabni trenutki tržaškega društva.

Predsednik Triestine Stefano Fantinel želi predvsem, da bi to bil praznik za vse Tržačane, ki jim je Triestina od nekdaj pri srcu.

NOGOMET - V pokalu UEFA

V skupini E Milan na drugem mestu

MILAN - Ancelottijski Milan, ki se je že uvrstil v šestnajstino finala pokala UEFA, se je moral sinoči na domaćem San Siro proti nemškemu VFL Wolfsburgu zadovoljiti z neodločenim izidom (2:2). Črno-rdeči so v prvem delu povedli z Ambrosinijem (v 15. minutu gol z glavo), gostje pa so po desetih minutah drugega polčasa izenačili z Zaccardom. Le minuto kasneje so bili gostitelji znova v vodstvu. Nemško mrežo je zatrezel Brazilec Pato. Deset minut pred koncem je bil izid znova neodločen. Za Nemce je bil uspešen Saglik. Milan je tako v skupini E končal na končnem drugem mestu.

DANES UDINESE - Nogometni videmski klub, ki so že uvrstili v šestnajstino finala pokala UEFA, bodo danes (20.45) igrali še zadnjo tekmo faze skupin. Gostovali bodo pri ekipi Nec na Nizozemskem. Danes: Sampdoria - Sevilla (La7 ob 20.30).

EDUARDO - Deset mesecev po zlomu noge se hrvaški nogometničar Eduardo da Silva, sicer član londonskega Arsenala, vrača na nogometne zelenice. Brazilec s hrvaškim potnim listom si je februarja na tekmi proti Birmingham Cityju poškodoval glezenj leve noge, tako da je bilo ranj sezone konec, prav tako pa je moral izpustiti evropsko prvenstvo.

»NIZOZEMSKA« VUELTA - Tako kot Tour leta 2010 se bo tudi španska dirka leta 2009 začela na Nizozemskem, in sicer 29. avgusta s spektaklom v Assnu, kjer bo na sporedu 4,5 kilometra dolg posamični kronometar na stezi.

ROKOMET - Slovenski državni pokal, četrtnfinal: Cimos Kooper - Slovan 33:24, Grosuplje - Celje PL 28:35.

ODBOJKA

Hitovkam ni uspel preobrat

NOVA GORICA - Odbojkarske Hrvice Nove Gorice se poslavljajo od evropskega tekmovanja. V povratni tekmi šestnajstine finala pokala Challenge proti Albaceteju so varovanke Zorana Jerončiča še drugič izgubile. Španke so tudi v Novi Gorici zmagele s 3:2 (-19, -21, 20, 22, -13).

Moški: Sisley - Olsztyn 3:0, Muenster - Salonit 0:3. Liga prvakov: Trento - aer Dunaj 3:2.

EVROLIGA - Izidi: Barcelona - Montepaschi Siena 87:61 (Lakovič ni igral, Domercant 13, Lavrinovič 9), AJ Milano - Partizan Beograd 73:59 (Vitali in Thomas 14), CSKA Moskva - Real Madrid 78:82 (Lorbek 10), Fenerbahçe - Joventut 89:63, Olimpiacos - Cibona 93:64, Panathinaikos - Nancy 83:69. DANES: Lottomatica - Union Olimpija, Malaga - Air Avellino.

ACEGAS APS - Tržaški košarkarski B2-ligaš je prekinil pogodbo z 22-letnim play-makerjem Walterjem Mancinijem.

ZOI 2018 - Možna kandidatura Slovenije

Nosilec OI naj bi bil Bled

Za prijavo potrebnih največ 150 tisoč evrov

BLED - Blejski občinski svet je sprejel predlog bohinjskega župana Franca Kramarja, da bi Bled v fazi priprav na kandidaturo za zimske olimpijske igre leta 2018 prevzel vlogo mesta nosilca kandidature. Kramarjeva ideja, da bi Slovenija gostila olimpijske igre, je tako dobila vzvod za obravnavo na nivoju države. Kot je blejskim občinskim svetnikom pojasnil idealni oče projekta Kramar, vodijo postopek za vložitev kandidature, kot ga je predpisal Mednarodni olimpijski komite in po katerem mora biti izbrano mesto za nosilca kandidature. Bled je Kramar izbral za nosilca zradi njegovega slovesa in ugleda v svetu ter nenazadnje olimpijskih izkušenj, saj je Bled že bil olimpijsko mesto, ko je gostil šahovsko olimpijadu.

Sicer pa bi Bled kot nosilec imel za obveznost le otvoritveno in zaključno slovesnost, medtem ko finančnih obveznosti ne bi imel, če ne bi želel. Bi bil pa Bled deležen velikih investicij, predvsem v cestno infrastrukturo, je poudaril Kramar in s tem prepričal blejske svetnike, ki se jim ideja o olimpijskih igrah na zgornjem Gorenjskem

še vedno zdi utopična, a se morebitni priložnosti za razvoj Bleda ne želijo odreči.

Nekateri svetniki pa še vedno menijo, da bi bila gostitev olimpijskih iger za občino finančno veliko breme, saj imajo slabe izkušnje s šahovsko olimpijadom, zaradi katere je blejski proračun še danes zadolžen.

»Mi, ki smo se lotili projekta, vanj verjamemo in verjamemo v koristi. Bled in Slovenija lahko s tem samo pridobita,« je na drugi strani poudaril Kramar in pojasnil, da četudi ne bi dobili iger, bi bili že učinki same kandidature izjemni in luči promocije. Za prijavo pa bi bilo, po besedah župana Kramarja, potrebnih le od 100.000 do 150.000 evrov, kar po njegovem mnenju glede na vse pozitivne učinke, ki jih lahko Slovenija pričakuje, ni veliko.

Kramarjeve besede potrjuje tudi analiza, ki je bila opravljena na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Ocenili so, da je Slovenija sposobna organizirati tako prireditev, seveda pa bi bile potrebne dodatne investicije predvsem v nastanitvene kapacitete in v športne in infrastrukturne objekte.

ODOBJKA - U14 Sokol zlahka, Boru derbi s Kontovelom

Sokol - Altura 3:0 (25:21; 25:10; 25:22)

SOKOL: Budin, Devetak, Doz, Franceschini, Micheli, Škerk, Škerl, Vidoši, Villatora. Trenerja: Lajris Žerjal in Ivana Gantar.

Mlade Nabrežinke so se v okrenjenem sestavu pomerile proti vrstnicam Alture in dosegle pričakovano gladko zmago, saj so bile nasprotnice za razred slabše od sokolov. Kljub gladki zmagi pa tokrat ne gre pojaviti ekipe, ki je po seriji vse boljših nastopov zaigrala res slabo. Okrnjena postava naj ne bo izgovor, saj je celotna ekipa delala začetniške napake, pokazala pomanjkljivo zbranost in voljo do boljše igre ter posledično tudi premalo spoštovanja nasprotnic. (pera)

Bor Co.a.la - Kontovel 3:1 (11:25, 25:23, 25:16, 25:23)

BOR: Constantini, Furioso, Ghersi, Giannotti, Milosevic, Pillepich, Pozzo, Rabak, Zonch, Pincer. Trener Marko Kalc

KONTOVEL: Agosta Ban, Branovič, Bresciani, Cassanelli, Concina, Daneu, Dell'Anno, Klobas, Poiani, Sossi, Zerjal. Trener Veronika Zužič

Borben derbi, v katerem sta se obe ekipe potrudili, je pripadel borovkam. Uvodni set je osvojil Kontovel, ki si je po zaslugu dobrih servisov Casanellijeve prigral visoko prednost, v izenačenem nadaljevanju pa so prevladale gostiteljice, ki so v ključnih tretnikih manj grešile.

**UNDER 18 ŽENSKE
Na Goriškem**
Minerva Lucinico - Govolley 3:0 (25:16, 25:10, 25:21)

GOVOLLEY: Antonič, Bressan, Černic, Giuntoli, Komjanc, Petejan, Ragusi, Valentinsig, G. in M. Zavadlav, Pozzo (L.). Trener: Rajko Petejan

Odbojkarice Govolleyja so morale tokrat priznati premoč prouvrsene nega Lucinica, ki je ponovno dokazal, da je zelo homogena ekipa. Nasprotnice so bile zelo dobre v obrambi, na mreži pa so učinkovito napadale prav vse igralke. Goričanke pa so tokrat igrale pod svojimi sposobnostmi in naradile preveč napak. Lucinico je sicer objektivno boljši, naše igralke pa bi se mu lahko nekoliko boljše upirale.

Vrstni red: Mossa 9, Minerva Lucinico 6, Soča 3, Govolley in Građo 0.

HOKEJ NA ROLERJIH - V A1-ligi

Za Polet ZKB Kwins usodnih pet minut nepazljivosti

Polet ZKB Kwins - Diavoli Vicenza 1:5 (1:2)

POLETOV STRELEC: Fajdiga.

POLET: Petronijevič, Galessi, Poloni, Battisti, S. Cavalieri, D. Iaco, Fajdiga, Berquier, Samo Kokorovec, Facchini, J. Ferjanič, G. Cavalieri, Corrazza, trener Aci Ferjanič.

Poletovci so moralni v 6. krogu hokejske A1-lige na rollerjih priznati premoč »vrugov« iz Vicenze, ki so po sončni zmagi na openskem Pikelcu samo prvi so tržaški Edero in Asiago. Varovanci slovenskega trenerja Ačija Ferjaniča niso igrali dobro. »Preveč smo se branili in premalo napadali. Tako ne zmagaš tekem,« je po tekmi kritično komentiral Poletov spremljevalec Sergio Battisti.

Tekma je bila precej živahnega in zanimiva le v prvem delu, ko sta bili ekipi precej enakovredni. Gostje iz Vicenze so prvi povedli, openski »konji« pa so jih dohiteli po zaslugi Aleša Fajdige, ki zaradi poškodbe še ni v pravi formi. Prvi polčas pa se je končal s tes-

nim vodstvom gostov iz Veneta.

V drugem polčasu pa pravi »black out« gostiteljev. Vicenza je izkoristila nepazljivost in nezbranost oranžnočrnih ter tako v petih petih minutah kar trikrat premagala domačega vratarja Aleša Petronijeviča. Rezultat je bil 5:1 za Vicenzo in s tem je bilo tudi tekme konec. »Na koncu sta v glavnem oba trenerja dala možnost, da igrajo tudi mlajši igralci. Res škoda, saj bi lahko s kančkom več borbenosti in dobrem volje iztrgali tudi neodločen izid,« je še dodal Battisti. V prihodnjem krogu (3. januarja, če ne bo prišlo do sprememb datumov) čaka Polet gostovanje v Tu-

Vrstni red: Diavoli Vicenza 14, Asiago Vipers, Edera Belletti 12, Lions Arezzo, HC Milano 24 Quanta 9, Polet ZKB Kwins, Pirati Civitavecchia 6, Ferrara, Libertas Forlì, Montebelluna, Draghi Torino 1.

V soboto: Pirati Civitavecchia - Montebelluna, Libertas Forlì - HC Milano 24 Quanta, Ferrara - Edera Belletti.

GIMNASTIKA

Uspešni nastopi Tržačank

TRST - Telovadke tržaškega društva Artistica '81, med katerimi so tudi Slovenke, so se dobro odrezala na državnem prvenstvu za naraščajnice. Anita Rupini je postala državna podprvakinja in se ji zdaj odpirajo vrata v A-lico, v kateri bo tekmovala skupaj z uveljavljenima Francesco Benolli in Federico Macri. V isti kategoriji je bila Ilaria Jež 15. V različni kategoriji se je Teja Ugrin po zelo dobrem nastpu na dvojniških bradijih, preskoku in parterju uvrstila na 8. mesto, v že različni kategoriji pa je bila Maria Camilla Sai peta.

ŠAH

Tudi naši na gastronomskem turnirju

V nedeljo je bil v komercialnem centru »Torri d'Europa« tradicionalni gastronomski turnir, ki se ga je udeležilo 40 šahistov iz Italije, Slovenije in Hrvaške. Zmagal je mojster Fide Diego Cherin (8/9) pred hrvaškim mednarodnim mojstrom Josipom Rukavino (prav tako 8/9). Od zamejskih šahistov je bil najboljši Jan Zobec (21. s 4,5/9), Bruno Janković je bil 24. (4/9), Liam Visentin 36. (3/9), Ajlin Visentin pa 40. (0/9). Poučariti gre, da je šlo za brzopotezni turnir s 15-minutnim premislekom, kjer imajo bolj izkušeni igralci znatno prednost, zato ne gre jemati razmeroma skromne dosežke mlajših tekmovalcev kot tragedijo, saj si na takšnih turnirjih samo nabirajo nove izkušnje, ki jih bodo s pridom izkoristili ko se bodo preiskusili v mladinskih tekmovanjih. (Marko Oblak)

KOLESARSTVO Nagrajeni tudi člani SK Devin

V soboto 13. decembra je v Mošu pri Gorici potekalo slavnostno nagrajevanje gorskega kolesarstva in zimskega prvenstva. Nagrajeni so bili tudi štirje kolesarji SK Devin, Jan Godnič se je uvrstil na prvo mesto kot nevčlanjen v kat. U 8 (na slike), Matteo Visintin je prejel drugo nagrado v kat. U 13, medtem ko se je Peter Sossi uvrstil na prvo mesto, Erik Mozan pa na drugo v kategoriji začetnikov.

NAMIZNI TENIS Krasova dekleta so se izkazala

V Zgoniku so mlajša dekleta spet zanimala in pokazala, da se lahko upirajo tudi proti boljšim posameznicam. Presenetljivo dobro je tokrat zaigrala Katarina Milič (na slike), ki je učinknila set veliko boljši in izkušnejši tekmovalki Fejsi. Sestra Dana ni bila dovolj zbrana, da bi se uspešno premikala tako kot veljevajo dvojice. Claudia Micolaucich se je na začetku lepo obnesla in pokazala, česa je sposobna, v nadaljevanju proti boljši Fejsi pa je popolnoma popustila in se skoraj vdala v usodo že preden je zaključila srečanje.

Kras - Punto' Dincontro 1:3 Claudia Micolaucich - Bidussi 3:0 (4,9,3); Katarina Milič - Fejsa 1:3 (3,-7,3); Milič Dana / Milič Katarina 0:3 (3,6,2); Micolaucich - Fejsa 0:3 (5,8,1). (M.M.)

Obvestila

SK BRDINA organizira smučarske tečaje za otroke od 4. leta dalje. Tečaji se bodo odvijali ob nedeljah v kraju Forni di Sopra. Začetek tečajev 11. januarja. Za interesente je predviden tudi avtobusni prevoz. Podrobnejše informacije in vpis tel. 340-1653533 (Valentina).

OZUS obvešča, da bo v nedeljo 21. decembra, v Forni di Sopra predsezonski licenčni IVSI seminar za učitelje 1, 2 in 3. Prijave sprejema ZSŠDI še danes do 12. ure, tel. št.: 040-635627.

ŠD KONTOVEL priredi redni letni občni zbor v nedeljo, 21. decembra ob 18.00 v drugem sklicanju v društvenih prostorih na Kontovelu.

GIMNASTIČNI ODSEK ŠZ BOR organizira tradicionalno Bozicno akademijo v soboto, 20. decembra 2008 ob 15. uri na Stadion 1.maja (Vrdelska cesta 7).

SK BRDINA tudi letos organizira zimovanje med božičnimi počitnicami v Forni di Sopra. Informacije na tel. 347-5292058 (Brdina).

Okrog sto otrok na Božični akademiji Sokola v Nabrežini

Otroci, glasba, dinamične vaje in božično vzdružje. V nabrežinskih občinskih telovadnicah je bilo sinoči pestro in živahnih. Na tradicionalni Božični akademiji, ki jo vsako leto organizira nabrežinski ŠD Sokol, je nastopilo okrog sto otrok, ki v različnih starostnih kategorijah nastopajo pri otroški telovadbi, minikošarki in miniodbojkah. Otroci so prikazali, česar so se naučili v vseh teh mesecih vadbe. Igrali so košarko, odbojko in se preizkusili v različnih poligonih, ki so jih pripravili voditelji. Sokolov predsednik Savo Ušaj (večer je povezovala Cirila Kralj) je vsem voščil veseli praznike.

Najmlajši Govolleyja in Vala na turnirju v Gradežu

Na nedeljskem odbojkarskem srečanju v Gradežu, ki ga je organiziralo društvo Pallavolo Grado v sodelovanju s pokrajinskim odborom odbojkarske zveze FIPAV, je bilo od skupnih 216 udeležencev kar 31 Doberdobcev. Društvo Govolley je v gradeško športno palaco pripeljalo 15 deklic, ki so v skupinah po tri odigrale tekme po 8 minut. Za OK Val pa je tekmovalo 16 dečkov starih od šest do deset let. Razdeljeni v pet skupin so se borili za vsako točko in se veselili številnih zmag. Dve skupini so sestavljali celo dečki, ki so vključeni v takozvani mikrovolley. Veselili so se tako zmag kot porazov, saj zabava je bila nad vsem edina zmagovalka. To je bila za vse prva izkušnja na igrišču v pravem tekmovanju. Doberdobška sekcija obeh goriških odbojkarskih društev je zelo številna in hvaležna skupnemu trenerju Leonu Hrovatu, ki je bil sicer za nedeljsko srečanje zaseden, a ga je nadomeščala spodbudna skupina mladih sodelavcev. Predstavnika obeh društev, Sandro Corva za OK Val in Joško Prinčič za Govolley ter številni starši so zagrizeno navajali za svoj navdušen način. Na koncu so se otroci slikali z božičkom, ki jih je obdaroval z bomboni in božičnim kolačem. (Pandoro)

NAŠ ŠPORTNIK 2008 - Danes v goriškem Kulturnem domu

Nagrajevanje najboljših športnikov na Primorskem

Skupna pobuda medijev iz Italije in Slovenije in ZSŠDI se bo pričela ob 17. uri

Lani je bila
prireditev Naš
športnik v Vinski
kleti Goriška Brda
na Dobrovem

PRINČIĆ

Medijske hiši Primorske iz Italije in Slovenije bomo danes na prireditvi Naš športnik 2008 v goriškem Kulturnem domu imenovali najboljše športnike in športne ekipe v letošnjem sončnem letu. Primorski dnevnik, Deželni sedež RAI za FJK - slovenski sporedi, Novi Matajur, ZSŠDI, spletna stran www.slo-sport.org, Regionalni RTV center Radio Koper, TV Koper Capodistria in Primorske novice skupaj imenujemo najuspešnejše že petindvajsetič zapored, pri nas pa smo Športnika leta prvič imenovali leta 1971.

Prireditev, ki izmenično poteka enkrat v Sloveniji, enkrat pa v Italiji, se bo v goriškem Kulturnem domu pričela ob 17. uri, mogoče pa ji bo slediti tudi preko radijskih valov Radia Trst A in Radija Koper.

Med slovenskimi športniki v Italiji sta se lani uveljavila kotalkarica Tanja Romano med ženskami in odbojkarski Loris Mania' med moškimi, najboljša ekipa oziroma posadka pa sta bila jadralca Simon Sivitz Koštuta in Jaš Farneti, nagradili pa

smo tudi mladinsko ekipo - nogometni Pomladci v kategoriji naraščajnikov. Kollegi iz Slovenije so za najboljša imenovali koprčana, jadralca Gašperja Vinčeca in kajakašico Špelo Ponomarenko, med ekipami pa so s euveljavle odbojkarsice novogoriškega Hita-a.

Kako se je iztekelo v olimpijskem letu bo znano čez nekaj ur, v Kulturni dom pa seveda vabljeni vsi ljubitelji našega športa.

JUTRI ŠTIRI STRANI, DANES IZIDI NA SPLETNI STRANI www.primorski.it

Primorski dnevnik bo jutri namenil razglasitvi najboljših športnikov Primorske v Italiji in Sloveniji ter dobitnikom priznanj Združenja slovenskih športnih društev v Italiji posebno priloga s štirimi stranmi.

Že danes pa bo takoj po uradni razglasitvi dobitnikov priznanj v goriškem Kulturnem domu mogoče njihova imena in utemeljitve prebrati na spletni strani www.primorski.it.

PLANINSKI SVET

Zaključni večer SPDT

SPDT vabi člane in prijatelje, ki so se udeležili društvenih dejavnosti v letošnji sezoni, na Društveni večer, ki bo jutri, v petek, 19. decembra, ob 20. uri, v dvorani K.R.D. Dom Briščki.

Ob tej prilici si bomo lahko s pomočjo filmskih zapisov, diapozitivov in slik priklikali v spomin izlete in dejavnosti, ki smo jih skupaj doživljali v sezoni 2007 - 2008. Ogledali si bomo lahko slike in filme, ki so jih člani in odborniki posneli v tem obdobju na zasneženih poljanah, med plezanjem v stenah domaćih in tujih gora, na mladinskih izletih, med planinsko šolo, na društvenih izletih in na raznih družabnostih in srečanjih.

Prijateljsko srečanje bo tudi prilika za kovanje načrtov za novo sezono in predvsem, da si izrečemo topla vočila ob bližajočih se praznikih. (M.P.)

Zimski vzpon SPDT na Javornik

Kot smo že poročali prejšnji teden, organizira tisti letos SPDT zimski spominski pohod na Javornik. Udeleženci izleta se bodo zbrali v nedeljo, 21. decembra, ob 7.30 pred Hotelom Danev na Opčinah in se nato podali z osebnimi avtomobili, pod vodstvom Livoita in Franca proti Vipavi in naprej proti skalnatim pobočjem Visokega Krasa nad Vipavsko dolino.

Pohod vodi preko gozdov in travnatih pobočij, na katerih se nahajajo številne samotne kmetije. Prav eni od teh je v drugi svetovni vojni, v mesecu decembru, izgubila življenje četa mladih fantov. V njih spomin prirejajo planinci že vrsto let pohod na Javornik.

Priporočamo zimsko opremo. Dodatne informacije Vam nudi Livo Semec tel. 040/220155. (V.K.)

Izlet SPDT v »neznano«

V nedeljo, 14. decembra, so se tržaški planinci množično udeležili planin-

DOSEDANJI ZMAGOVALCI

OSEMKRAT

Tanja Romano (97,99,02,03,04,05,06,07)
Samo Kokorovec (84,85,86,87,88,89,90,93)

Matej Černic (96,97,00,01,03,04,05,06)

PETKRAT

Arianna Bogatec (91,92,94,95,96)
Sonja Milič (71,72,73,75,76)

TRIKRAT

Claudia Coslovich (98,00,01)

DVAKRAT

Gorazd Pučnik (82,83)
Irena Tavčar (77,78)

ENKRAT

Jaro Furlani (99)

Loris Mania' (07)

Aleš Plesničar (02)

Ivan Plesničar (74)

Igor Sedmak (95)

Erik Švab (98)

skega pohoda v Neznano. Ko smo odpovali je deževalo in med potjo celo snežilo. Za cilj izleta pa smo izvedeli le potem, ko je vodja izleta razdelil »vpršalne pole« s slikami področja izleta. Član, ki je uganil kraj, je dobil nagrado. Tako smo izvedeli, da gremo v Mengš.

Bolj korajni smo se iz Mengša strmo vzpelji v pobočje in po kakih dvajsetih minutah že prispeли do Mengške koče na Gobavici, na višini 434 m. Tu smo se nekateri podali na pijačo v kočo, drugi smo pa pomalici kar na odprtrem v družbi treh koz in prijaznega psa. Mengele so se razširjale vse povsod, vendar so ostale dovolj visoko, da niso motile pohoda. Tudi dežja ni bilo, le tu pa tam je pršilo iz megle. Pot se je v glavnem vila skozi listnat gozd s posamezнимi smrekami, ki so bile žal v precejsnji meri brez lubja zaradi napada lubadarja. Del poti je bil zato razkrit in blaten zaradi gozdarskih del in preobilice dežja v zadnjih tednih. Hodili smo počasi, ker smo sistematično čakali udeleženca, ki je v spremstvu hodil bolj počasi, in pa tiste, ki so hodili prehitro in se enkrat tudi zgubili. V gozdu je namreč kar mrgole križpotij in v megli si zaradi naglige hitro spregledal markacijo. Po poltretji uri počasne hoje po krajsih in mnogih vzpetinah in spustih smo tako prispevali do razglednega stolpa na Rašici (641 m). Zaradi megle se nismo povzpeli nanj in smo si raje nazdravili v odličnem borovnicičevem, ki ga sta ga prispevala Vida in Bernard. Ker smo bili že pozni, se nismo ustavili v bližnji koci pod Rašico, da nas ne bi ostali udeleženci predolgo čakali. Hitro smo se spustili in v dobre četrt ure prispevali na cilj, v gostišče pri Blažu.

Ostale planince je v Mengšu čakal vodič, ki je pospremil skupino na ogled kulturne dediščine Mengša, predvsem zelo zanimive razstave nekdanje pivovarne Mihaela in Julija Starja iz obdobja 1890. Ogledali so si tudi župnijsko cerkev Sv. Mihaela v kateri je krstilnik, delo arhitekta Plečnika. Sledil je ogled galerije, v mežnariji, kjer je razstavljen počitki Klinščeve brez meja. Vabljeni vsi ljubitelji hoje in našega prelepega kraja. (SG)

SPDT in SPDG: Spominski pohod

Pasja ravan Drazgoše

Člani SPDT in SPDG se bodo udeležili v soboto, 10. januarja, nočnega, spominskega pohoda v Dražgošah, ki ga prirejajo vsako leto v spomin na padle v Dražgoški bitki v drugi svetovni vojni.

Pohod se začne v soboto, 10. januarja, ob 23. uri in konča naslednji dan ob 10. uri. Je precej zahteven, zato je potrebna je dobra kondicija udeležencev.

Kdor se želi pridružiti SPDT je vabljen na sestanek, ki bo v ponedeljek, 22. decembra, v prosvetnem domu na Opčinah ob 8. uri. Na razpolago bo tudi društveni kombi. Vse informacije Vam nuditi Bernard Florenin tel. 0481-882240.

Zaradi pravočasne organizacije prevoza, pa SPDG vabi člane, ki se pohoda nameravajo udeležiti, da to sporočijo odbornikom, oziroma Andreju Rusanu.

Ob meji brez meje

V Brdih bo v nedeljo, 21. t.m. druži Pohod ob meji - brez meje. Prireja ga PD Brda v sodelovanju z Vinoteko Brda. Udeleženci bodo med približno pet ur trajajočim pohodom prehodili pot od nekdanjega mejnega prehoda na Veleršču (Dolnje Cerovo) do Vamorja pod Sabotinom. Lani, ob padcu meje, so prehodili pot ob Neblo na Valeršča. Po informacijah, ki smo jih prejeli od organizatorja, se bo pohod začel ob 8.30 pri nekdanjem mejnem prehodu Valeršču. Od tam se bodo udeleženci usmerili po dolini Čubnice, se povzpelji do Sovence in se nato spustili v Slatovnik. Potoku bodo sledili do sotočja s Pevnico, nadaljevali po Podsbabotina, potem pa prečkali Osimsko, oziroma Sabotinsko cesto in se povzpelji do zaselka Vamorje. Cilj bo v turistični kmetiji Štanfel. Za šoferje bodo organizirali prevoz do startnega mesta. Prireditelji priporočajo primerno obutev in opremo. Vpisnina, ki vključuje tudi toplo malico v Vamorju znaša 5 evrov.

BALINANJE - ZSŠDI

V dvojicah prva Mervic in Skupek

Prejšnji teden je balinarska komisija pri ZSŠDI pripravila drugo letosnje tekmovanje. Po prvem nastopu v trojkah, ki je bil novembra meseca, so bile tokrat na vrsti dvojice. Nastopilo je toliko članov kot v prvem primeru in sicer 48, organizator pa je tokrat pogrešal predstavnike Gaje, ki so se morali skrbno pripraviti na prvenstveni nastop z ekipo Tre stelle. Tekmovanje je tudi tokrat uspelo, nekaj pomislikov so imeli nekateri le na sredinolozilčilni del, ki se je končal komaj nekaj pred polnočjo. Predsednik Kante pa je obljubil, da bodo v prihodnosti upoštevali tudi potrebe v glavnem starejših balinarjev, ki ne uspejo stati predolgo na nogah. Trednevno tekmovanje se je sklenilo v petek, ko je bil na sporedni finalni del. Dvojica Živec-Strgar je moralaj kaj kmalu potegniti krajski konec proti Mervicu in Skupku. Veliko bolj zanimiv in privlačen pa je bil drugi obračun med dvojicama Lorenzi-Micheli ter Zoch-Rabusin. Tik ob izteku časa je z najbolj možnim tesnim izidom slala prva, ki si je s to zmago priborila vstop v veliki finale. Tudi bo za prvo mesto se je zaključil šele po uri in pol igre. Ves čas je zgledalo, da bomo priča presenečenju, saj sta Lorenzi in Micheli stalno vodila ter klub dobrigi igri Mervica, se Skupek v nekaterih primerih ni najboljše izkazal, a ko sta nasprotnika pri vodstvu 6:4 v predzadnjem ročaju slabno zaprla pot do balina, ponujene priložnosti Mervic in Skupku nista zamudila in s tremi točkami sta uspela srečanje preobrniti v lastno korist tako, da sta na koncu, čeprav sta veljala za največja favorita, vendar osvojila končno prvo mesto. (Z.S.)

NOGOMET

Devetak ostaja v Gonarsu

Sušljalo se je, da bi lahko nekdaj nogometni Juventine Cristian Devetak oblekel dres Pro Gorizie. Kot nam je potrdil 29-letni napadalec iz Sovodenja pa do odhoda v Gorico ni prišlo. »Ostat bom v Gonarsu,« je dejal Devetak.

»Te skupne stezice«

Občina Dolina bo v sodelovanju z vaškimi skupnostmi iz Prebenega, Socerba, Ospa, Mačkolj, Kastelca in Doline ter s pokroviteljstvom Pokrajine Trst organizirala v nedeljo, 21. t.m. 2. pohod brez meja »Te kupne stezice«. Zbirališče bo v Prebenegu v parku ob 9.30. Vabljeni!

Novoletna akcija Kraških krtov

Ob spoštovanju tradicije bodo Kraški krti začeli novo sezono v nedeljo, 4. januarja zjutraj. Do 9. ure se bodo zbrali pri jamarskem domu na Majnici na Vrhu, od koder se bodo odpravili na akcijo odpiranja dveh novih jam. Upajo, da se jim bo sreča nasmehnila in da se za ozkima spranjama, ki nakazujeta prisotnost votline, skriva »prava« in globoka kraška jama. Novoletno akcijo bodo sklenili v prvih popoldanskih urah z družabnostjo pri jamarskem domu. Zaradi boljše organizacije udeležence naprošajo, da prisotnost pravočasno napovejo.

V januarju nedeljski smučarski tečaji

Pri smučarskem odseku SPDG so te dni poskrbeli za informacijo o tradicionalnih nedeljskih smučarskih tečajih za mladino in odrasle. Dejavnost se bo odvijala med januarjem in februarjem. Društvo bo, tako kakor vsa leta doslej, poskrbelo tudi za avtobusni prevoz. Te dni so na osnovnih solah na Goriškem razdelili letake s podrobnnimi informacijami, po božičnih in novoletnih počitnicah pa bodo sprejemali prijave. Smučarski odsek je poskrbel tudi za zimovaljanje, ki bo od 2. do 6. januarja. Snega, kot kaže, letos ne manjka.

NOVOST - Predstavili petvratno različico

V Bologni dvignili zaveso nad novo mazdo 3

Tudi mazda 3 ima novi 2.2-kubični turbodizelski motor

Najvidnejša novost bolonjskega Motor showa je bila najbrž Mazdina trojka. Gre za petvratno kombilimuzino, ki je na Japonskem znana z imenom „axela“. Sedanja, tretja generacija, prinaša marsikatero novost. Štirivratno različico so predstavili pred kratkim na mnogo bolj prestižnem salonu v Los Angelesu, za predstavitev modela „hatchback“ pa so se odločili za Bologno. Mimogrede, spričo splošne krize in krize avtomobilske industrije nasploh, krožijo, kaže, utemeljeni glasovi, da +je letošnji Motor show najbrž zadnji, vsaj za nekaj let. A vrnimo se k mazdi 3. Notranjost avtomobila je oblikovana z očitnim športnim pridihom. Povsem na novo zasnovanata armatura plošča je nekoliko pomaknjena proti vozniku, izdelana pa je iz kakovostnih in na otip prijetnih materialov, zlasti njen zgornji del. Merilniki imajo zdaj že značilno in oblikovno zelo efektivno cevasto ohišje, prisoten pa je nov, večji informacijski zaslon. Prostornost se v primerjavi s predhodnikom, ni bistveno spremenila, optimalna izbična materialov, povečana trdnost šasije in vzmetenja pa so z zmanjšanjem tresljajev pripomogli k zmanjšanju hrupa v potniškem prostoru.

Zunanost odlikuje športni in dinamični dizajn, posebno pozornost pa so namenili tudi varstvu okolja in varnosti nasploh, da o aerodynamiki sploh ne govorimo.

Vse različice bencinskih motorjev mazde 3 zagotavljajo sodobno okoljevarstveno tehnologijo, čemur prispeva v prvi vrsti na nanotehnologiji temelječi katalizator, kar omogoča znižanje redkih kovin kot sta platina in paladij.

Paleta motorjev mazde 3, namejenih za evropsko tržišče obsega novi 2.2-kubični turbodizel, o katerem smo pisali pred kratkim, ko so ga vgradili tudi v večjo mazdo 6. Motor dopoljuje že obstoječo paleto 1.6 in 2-litrskih bencinskih motorjev in 16-litrskega turbodizla. Gre za visokozmogljiv motor, ki se odlikuje z nizkimi emisijami in zmerno porabo goriva. Pri mazdi 3 predvidevajo dve različici tega agregata, s 150 in 185 KM. Oba motorja naj bi že sedaj ustrezala normativu Euro 5, čeprav, še ni znano, kaj bo v končni konsekvenčni normativ zahteval. Kaj več bomo o novincu lahko povedali po dinamični predstavitvi, saj je bila bolonjska predstavitev zgolj statična.

Stran pripravil
Ivan Fischer

UIGA - Zmaga je šla novincu mitu

Izročili nagrado Evropski avto 2009

Pesimistične napovedi za prihodnje leto okrnile slavnostno vzdušje

Na bolonjskem Motor showu so italijanski novinarji združenja UIGA izročili pooblaščenemu upravitelju Alfe Romeo nagrado Evropski avto 2009, ki so, kot smo pisali pred časom, podelili mitu. Slovesnost je potekala, za razliko od prejšnji let, v vse prej kot slavnostnem vzdušju, saj se tudi pri Fiatu, katerega del je tudi Alfa Romeo, pripravljajo na krizo, ki je že zajela avtomobilsko tržišče in ki bo prihodnje leto še hujša. Že leto so na italijanskem tržišču prodali kar 200 tisoč avtom manj kot v letu 2007, za leto 2009 pa so napovedi katastrofalne: predvidevajo namreč, da bodo pri nas prodali „samom“ 1,85 milijona novih vozil, kar pa je, po našem mnenju, povsem fiziološka prodaja, saj je bilo v prejšnji letih tržišču napihnjeno, še zlasti proti koncu leta, z raznimi ponudbami, ki tovarnam niso prinašali dobička. V tem so bili pri Fiatu pravi mojstri

MOTOR SHOW - Znamka, ki se ne zmeni za krizo v avtomobilskem svetu

Infiniti se je predstavil italijanskemu občinstvu

Tako kupe kot crossover poganja 3700-kubični bencinski šestvaljnik

V Bologni je uradno doživel svoj krst v Italiji Nissanova prestižna znamka Infiniti. V ZDA in na Japonskem je bila znana že leta, sedaj pa prihaja tudi k nam. Med drugimi sta bila razstavljena dva modela 37 in sicer kupe G37 in mesanec EX37, ki je nekje na pol poti med kupejem, kombijem in terenskim vozilom. Obe vozili poganja 6-valjni 3700-kubični bencinari, ki zmore 320 KM in imata štirikolesni pogon. Sedemstopenjska avtomatika je skupna obema, kupe G37 pa ima po želji tudi 6-stopenjski ročni menjalnik.

Cene so primerne luksuznim voziloma: vtopna verzija kupe velja 43.200 evrov, popolnejša pa 47.300, medtem ko boste za najpopolnejšo različico EX-a morali seči nekoliko globje v žep, saj velja 50 tisoč evrov.

NUDIMO VAM PREGLED:

- Kontrola filtra
- Splošna kontrola vozila
- BREZPLAČNO vam opravimo ozonsko sanifikacijo avtomobila

Rai Tre
SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferligi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika

20.25 Tv Kocka: Hrček Miha - Želvak Čene in orel Jurij

20.30 Deželni TV dnevnik

20.50 Alpe Jadran, sledi Čezmejna Tv: Dnevnik SLO 1

Rai Uno

6.10 Nad: Incantesimo

6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije

6.45 Aktualno: Unomattina

10.00 Aktualno: Verdetto finale

11.00 Aktualno: Occhio alla spesa

11.30 Dnevnik in vremenska napoved

12.00 Variete: La prova del cuoco

13.30 Dnevnik in Gospodarstvo

14.10 Variete: Festa italiana

16.15 Aktualno: La vita in diretta

18.50 Kvizi: L'eredita' (v. C. Conti)

20.00 Dnevnik

20.30 Kvizi: Affari tuoi (v. M. Giusti)

21.10 Nan: Ali Babà e i 40 ladroni

23.15 Dnevnik

23.20 Aktualno: Porta a porta

Rai Due

6.25 19.00 Resničnostni show: X Factor - I casting

6.55 Aktualno: Quasi le sette

7.00 Variete: Cartoon Flakes

9.45 Aktualno: Un mondo a colori

10.00 Aktualno: Tg2punto.it

11.00 Variete: Insieme sul Due

13.00 Dnevnik in rubrike

14.00 Nan: Scalo 76 Cargo

14.45 Aktualno: Italia allo specchio

16.15 Aktualno: Ricomincio da qui

17.20 Nad: Julia

18.05 Dnevnik in rubrike

19.35 Nan: Squadra speciale Cobra 11

20.25 Žrebanje lota

20.30 23.20 Dnevnik

21.05 Aktualno: Annozero (v. M. Santoro)

23.25 Aktualno: Punto di vista

23.35 Variete: Stracult show

1.15 Dnevnik - Parlament

Rai Tre

6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffé in Italia, istruzioni per l'uso

7.30 Dnevnik Buongiorno Regione

8.00 Rai News 24

8.15 Aktualno: La storia siamo noi

9.15 Aktualno: Verba volant

9.20 Aktualno: Cominciamo bene

12.00 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved, Chièdiscalena

12.45 Aktualno: Le storie - Diario italiano (v. C. Augias)

13.05 Nan: Terra nostra

14.00 Deželne vesti in vremenska napoved

14.50 Aktualno: Leonardo, sledi Neapolis

15.15 Variete: Trebisonda

16.00 Tg3 Ragazzi

17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sledi Geo & geo

19.00 Deželne vesti, vremenska napoved, športne vesti

20.00 Variete: Blob

20.10 Nan: Agrodolce

20.35 Nad: Un posto al sole

21.05 Dnevnik

21.10 Film: Il rapporto Pelican (tril., ZDA, '93, r. J. Pakula, i. J. Roberts)

23.30 Variete: Parla con me

0.00 Deželni dnevnik

Rete 4

6.05 Nan: Chips

7.30 Nan: Quincy

8.30 Nan: Hunter

9.30 Nan: Febbre d'amore

10.30 Nad: Bianca

11.30 Dnevnik in prometne informacije

11.40 Nan: My Life

12.40 Nan: Un detective in corsia

13.30 Dnevnik in vremenska napoved

14.00 Aktualno: Popoldanski Forum

15.00 Nan: Wolf - Un poliziotto a Berlino

- 15.55 Nad:** Sentieri
- 16.20 Film:** La mascotte dell'aeroporto (kom., ZDA, '34, r. D. Butler, i. S. Temple)
- 18.40 Nan:** Tempesta d'amore
- 18.55 22.40 Dnevnik** in vremenska napoved
- 20.20 Nan:** Walker Texas Ranger
- 21.10 Film:** Evelyn (dram., Irska, '02, r. B. Beresford, i. S. Vavasseur)
- 23.30 Film:** Pazzi in Alabama (kom., ZDA, '99, r. A. Banderas, i. Melanie Griffith, David Morse)

Canale 5

- 6.00 Dnevnik,** pregled tiska
- 7.55 Dnevnik,** prometne vesti, vremenska napoved, borza in denar
- 8.40 Aktualno:** Mattinocinque (vodi B. D'Urso, C. Brachino)
- 10.00 Dnevnik**
- 11.00 Aktualno:** Forum
- 13.00 Dnevnik,** okusi in vremenska napoved
- 13.40 Nad:** Beautiful
- 14.10 Nad:** Cento Vetrine
- 14.45 Aktualno:** Uomini e donne (v. M. De Filippi)
- 16.15 Resničnostni show:** Amici
- 16.55 Aktualno:** Pomeriggio cinque (vodi B. D'Urso, C. Brachino)
- 18.50 Kvizi:** Chi vuol essere milionario
- 20.00 Dnevnik** in vremenska napoved
- 20.30 Variete:** Striscia la notizia
- 21.10 Nan:** Il capo dei capi
- 23.30 Aktualno:** Terra!
- 0.30 Aktualno:** Non solo moda - Globish News

La 7

- 7.00 Aktualno:** Omnibus - Omnibus Life
- 10.10 Punto Tg - Due minuti un libro**
- 10.25 Nan:** Il tocco di un angelo
- 11.30 Nan:** Matlock
- 12.30 Dnevnik** in športne vesti
- 13.00 Nan:** Cuore e batticuore
- 14.00 Film:** I ragazzi irresistibili (kom., ZDA, '75, r. H. Ross, i. W. Mathau)
- 16.05 Nan:** Mac Gyver
- 17.05 Dok:** Atlantide - Storie di uomini e di mondi
- 19.00 21.10 Nan:** Stargate SG-1
- 20.00 0.40 Dnevnik**

- 20.30 Nogomet:** Sampdoria - Siviglia
- 23.00 Film:** Il principio del dominio (krim., ZDA, '77, r. S. Kramer, i. G. Hackman)
- 1.30 Dnevnik**

Tele 4

- 7.00 8.35, 12.00, 13.30, 16.40, 19.30, 23.02 Dnevnik**
- 7.15 17.00 Risanke**
- 8.10 Storie tra le righe**
- 9.00 Aktualno:** Domani si vedrà
- 10.35 Nan:** Don Matteo 5
- 12.50 Rotocalco AdnKronos**
- 13.50 Inf. odd.:** ...Mescola e rimescola
- 14.30 Aktualno:** Conosciamo i nostri ospedali
- 14.45 Klasična glasba**
- 15.35 Dokumentarec o naravi**
- 19.20 Inf. odd.:** Assessorato al Turismo
- 20.05 Qui Cortina**
- 20.30 Deželni dnevnik**
- 20.55 Inform. odd.:** Impresa e economia 2008
- 22.25 Klasična glasba**
- 23.40 Inf. odd.:** Lavoro e solidarietà
- 0.00 Film:** Dolce vendetta

Slovenija 1

- 6.10 Kultura,** sledi Odmevi
- 7.00 8.00, 9.00 Poročila**
- 7.05 8.05 Dobro jutro**
- 9.05 15.45 Risan. nan.**
- 9.30 Male sive celice**
- 10.15 Nad:** Čarodejev vajenec
- 10.50 Turbolanca**
- 11.40 Omizje**
- 13.00 Poročila,** vremenska napoved in športne vesti
- 13.20 Otoška nan.:** Franc Arko: Anica
- 13.45 Piramida (pon.)**
- 15.00 Poročila**
- 15.10 Mostovi - Hidak**
- 16.05 Kratki dok. film:** Valerijine besede
- 16.20 Enajsta šola (odd. za radovedneže)**
- 17.00 Poročila, športne vesti, vremenska napoved**
- 17.30 Dok. nan.:** Kako živijo slovenski gradovi
- 18.00 Žrebanje Deteljice**
- 18.10 Risanke**
- 18.25 Nad:** Strasti
- 19.00 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti**
- 19.55 Tednik**
- 20.45 Dok. odd.:** epifanija zemlje in duha
- 22.00 Odmevi, kultura, športne vesti in vremenska napoved**
- 23.00 Osmi dan**
- 23.35 Film:** Matilda, i. Sabrina Ferilli

1.25 50 let televizije

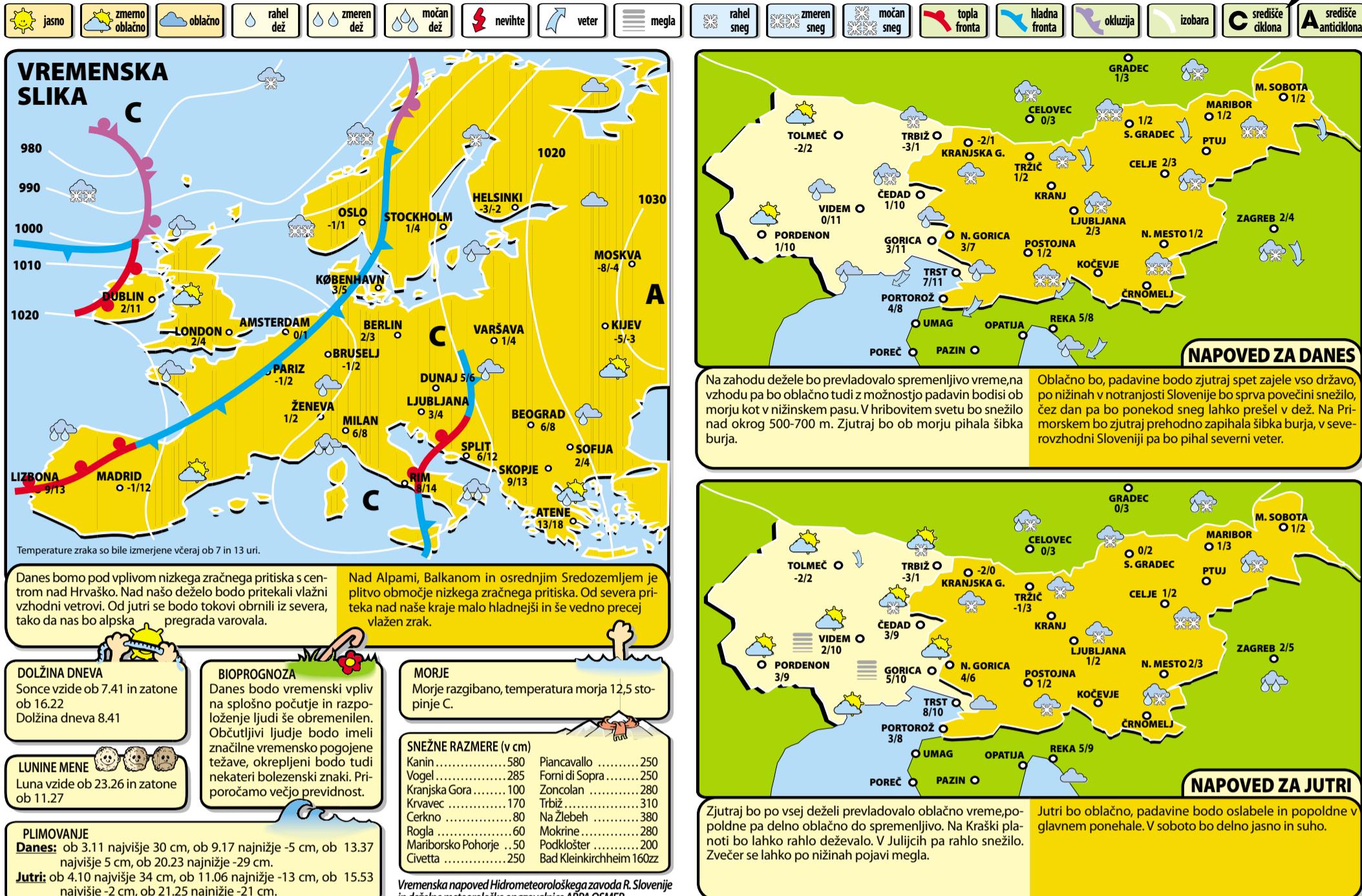

Slovenija 2

- 6.30 9.00, 0.40 Zabavni infokanal**
- 7.00 Infokanal**
- 8.00 Otr. infokanal**
- 10.25 SP** in biatlonu: 20 km (M) posamezno
- 12.35 Dok. nan.:** Potovanje po svetu (pon.)
- 13.30 50 let televizije**
- 14.10 SP** in biatlonu: 15 km (Ž) posamezno
- 16.25 Evropski magazin**
- 16.55 Med valovi**

- 17.25 Mostovi-Hidak (pon.)**
- 18.00 Regionalni program - Slovenija danes**
- 18.25 Kronika osrednje Slovenije**
- 18.35 Primorska kronika**
- 19.00 Z glaso in s plesom...**
- 19.25 Impromptu (odd. o umetnosti glasbe in plesu)**
- 20.00 Jasno in glasno**
- 20.45 Film:** Northanger Abbey (dram./kom., VB, '07, r. J. Jones, i. F. C. Walker)
- 23.05 Film:** Manhattan (Rom. kom., ZDA, '79, r. i. W. Allen, i. D. Keaton)

Koper

<li

NAROČNINA NA PRIMORSKI DNEVNIK ZA LETO 2009

Vsem naročnikom sporočamo, da znaša znižana naročnina za leto 2009 **200,00 evrov** in jo je treba poravnati najkasneje do **31. januarja 2009**.

Vsek izvod časopisa vas bo torej stal le **0,67 evra!**

Vsi naročniki bodo časopis prejemali na dom brezplačno! Brezplačno bodo tudi objavljalji neposlovna sporočila in čestitke. Vsi novi in stari naročniki bodo prejeli **stenski koledar 2009**, darilo Zadruge Primorski dnevnik.

Bralce, ki niso še naročeni in vse zainteresirane osebe pa vabimo, da to storijo čimprej: PRIMORSKI DNEVNIK jim bomo namreč začeli dostavljati takoj, tako, da ga bodo do konca leta 2008 **vsako jutro na dom prejemali brezplačno!**

Znižano naročnino za leto 2009 se lahko plača do 31.1.2009:

z nakazilom na enega od sledečih tekočih računov na ime PRAE srl - DZP doo:

› na pošti na račun št. 11943347

› Pri naslednjih bančnih zavodih:

Banka Antonveneta Trst, ag. 8

Banka di Cividale - Kmečka banka sedež v Gorici

Banka di Cividale - Kmečka banka - podružnica Trst

Nova Ljubljanska banka - podružnica Trst

Zadružna banka Doberdob in Sovodnje

Zadružna kraška banka

št. računa: IT44 V 05040 02208 000001136670

št. računa: IT48 E 05484 12401 001570404860

št. računa: IT80 O 05484 02200 004570422289

št. računa: IT56 P 03018 02200 010570002197

št. računa: IT34 R 08532 64560 000000019102

št. računa: IT10 F 08928 02203 010000010730

na upravi Primorskega dnevnika v Trstu in Gorici

Ujemite jutro.

ZA INFORMACIJE:
Trst: 040 7786300
Gorica: 0481 533382
www.primorski.it

